

mimmät hakkuut, laadittava hoitosuunnitelmia sekä arvioitava viimeksi ostetut metsät. Kauemmas tulevaisuuteen tähtääviä metsänhoitosuunnitelmia voitiin käytännössä toteuttaa ainoastaan etäämpänä kaupungista olevissa, ennen kaikkea Bengtsårin, Toivoniemen, Siirtolan ja Mankalan tilain metsissä. Lautakunnan mielestä oli parasta, että kaupunki liittyi jäseneksi näiden paikkakuntain metsänhoitoyhdistyksiin. Metsäin hoito ei silloin aiheutanut vaivaa kunnallishallinnolle, ja kustannukset jäivät mahdollisimman vähäisiksi. Bengtsårin metsänhoito esim. voitiin hyvin uskoa yhdistykselle Kimito privata skogsrevir, johon kaupungin oli liityttävä jäseneksi. Tehtyä ehdotusta, että kaupungin metsistä muodostettaisiin erillinen metsänhoitoalue, lautakunta ei kannattanut, vaan piti sitä sekä tarpeettomana että suoraan epätarkoituksenmukaisena. Kaikki kaupungin metsät kuuluivat jonkin kaupungin laitoksen tai tilan yhteyteen ja niiden kanssa yhteiseen hallintoon, eikä tätä yhteyttä ollut rikottava.

Kysymystä kaupungin metsänhoidon järjestämisestä oli sittemmin edelleen valmisteltu rahatoimikamarissa, joka pääasiallisesti yhtyi lautakunnan esittämiin ehdotuksiin, ja kaupunginvaltuuston vahvistamaan kiinteistötoimiston johtosääntöön otettiin metsänhoitajanvirka¹⁾ ja toimiston palkkasääntöön 10,000 markan suuruinen metsänhoitajan palkkio²⁾. Maatalouslautakunnan edellä mainittujen mietintöjen sekä rahatoimikamarin ja kaupunginhallituksen niistä antamien lausuntojen esittelyn jälkeen kaupunginvaltuusto päätti³⁾

että periaatteellisesti jo aikaisemmin perustettavaksi päätetty metsänhoitajanvirka täytettäisiin vuoden 1931 alusta sekä että sen haltijalle kiinteistötoimiston palkkasäännössä vahvistetun 10,000 markan suuruisen palkkion lisäksi maksettaisiin 200 markan päiväraha ulkotöistä sekä sitäpaitsi korvattaisiin todelliset matkakustannukset;

että metsänhoitajanvirka olisi kiinteistölautakunnan alainen.

että jokainen metsäalue hallinnollisesti ja taloudellisesti edelleen jäisi asianomaisen tilan tai laitoksen yhteyteen; sekä

valtuuttaa kaupunginhallituksen päättämään kaupungin liittymisestä yhdistykseen Kimito privata skogsrevir sekä Toivoniemen, Siirtolan ja Mankalan tilain metsänhoidon järjestämisestä samalla tavalla niin pian kuin siihen ilmaantui tilaisuus.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupungin vuoden 1930 tilit ja tilinpäätös. Kaupungin vuoden 1930 tilinpäätöksen yhdistelmä käsitti seuraavat tulot ja menot:

Tulot.

Säästö vuodesta 1929	Smk	130,220,601: 92
Tuloja talousarvion mukaan	»	560,278,843: 70
Määrärahoja säästynyt	»	29,793,051: 23
Tuloja yli arvion	»	15,652,637: 91
Talousarvioon merkitsemättömät tulot	»	3,351,964: 18
Yhteensä		Smk 739,297,098: 94

¹⁾ Ks. v:n 1930 kunnall. asetuskok. s. 43. — ²⁾ S:n s. 49. — ³⁾ Kvsto 11 p. helmik. 13 §.

Menot.

Määrärahoja talousarvion mukaan	Smk	588,278,843: 70
Määrärahoja ylitetty	»	252,125: 58
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	28,649,329: 57
Talousarvioon merkitsemättömät menot	»	35,479,130: 47
Yhteensä	Smk	652,659,429: 32
Säästyneitä lainavaroja	Smk	188,099: 92
Tilierotus vuoteen 1931, säästöä	»	86,449,569: 70
Yhteensä	Smk	739,297,098: 94

Tilinpäätös lähetettiin¹⁾ vuositilintarkastajille, joiden tuli ennen elokuun loppua antaa kaupunginvaltuustolle tilintarkastuskertomus.

Kaupungin vuoden 1930 tilien tarkastus. Kaupunkien kunnallislain 17 §:n säännöksen mukaisesti kaupunginvaltuuston on kesäkuussa pidettävässä kokouksessa, josta on ilmoitettava vähintään neljätoista päivää edeltäpäin, tehtävä päätös edellisen vuoden tilinpäätöksen hyväksymisestä. Koska kertomus mainitun vuoden tilien tarkastuksesta ei ollut saapunut, valtuusto päätti²⁾ lykätä kokouksen, mikäli se koski vuoden 1930 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä, ajankohtaan, joka valtuuston puheenjohtajan tuli määrätä tilintarkastuskertomuksen saavuttua valtuustolle.

Vastuuvapauden myöntäminen. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle kertomuksen mainittujen säätöiden pientenlastenkoulujen toiminnasta vuonna 1930 sekä asianomaisten tilintarkastajain toimittamastaan koulujen saman vuoden tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen valtuusto myönsi³⁾ johtokunnalle vastuuvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

Kaupunginkassan tilaa valaiseva taulukko. Kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 35 §:n mukaisesti rahatoimikamari neljännesvuosittain lähetti⁴⁾ valtuustolle vuosineljännestitiliseet, joista ilmenivät kaupungin kaikki menot ja tulot.

Vuoden 1930 obligatiolaina. Lokakuun 1 p:nä 1930 suoritettiin s.v. obligatiolainan kuoletussuunnitelmassa vahvistettu korko-osuus, 10,322,000 markkaa, jota varten ei talousarviossa ollut määrärahaa. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että tilapäisluoton määrärahasta jäävän n. 8,500,000 markan suuruisen säästön sai käyttää mainitun korkomenon peittämiseen, ja osoitti lisäksi tarvittavan määrän, 1,822,000 markkaa, vuoden 1930 tilierotuksesta.

Kaupungin lainoja koskevien päätösten vahvistaminen. Helmikuun 21 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti⁶⁾ kaupunginvaltuuston päätöksen⁷⁾ 42,000,000 markan suuruisen obligatiolainan ottamisesta ja hyväksyi samalla valtuuston laatiman näiden varain käyttösuunnitelman. Syyskuun 15 p:nä ministeriö myöntyi⁶⁾ vuosien 1909, 1911, 1916, 1917, 1919, 1922 ja 1924 obligatiolainain käyttösuunnitelman muuttamiseen joulukuun 17 p:nä 1930 päivätyssä valtuuston kirjelmässä ehdotetulla tavalla⁷⁾ ja hyväksyi samana päivänä valtuuston päätöksen⁷⁾ vuonna 1930 otetun 8,000,000 dollarin obligatiolainan käyttösuunnitelman muuttamisesta.

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 5 §. — ²⁾ S:n 17 p. kesäk. 1 §. — ³⁾ S:n 22 p. huhtik. 20 § ja 13 p. toukok. 9 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. kesäk. 5 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §. ⁶⁾ S:n 18 p. marrask. 2 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 137.

Uuden obligatiolainan ottaminen. Yleensä kaupunginvaltuusto oli talousarvion järjestelyn yhteydessä päättänyt lainain ottamisesta ja sitä koskevien valtuuksien antamisesta, mutta rahamarkkinoilla vallitsevat epänormaalit olot tekivät poikkeamisen tästä menettelystä välttämättömäksi. Jotta talousarviota järjestettäessä oltaisiin selvillä kaupungin luotonsaantimahdollisuuksista, kaupunginvaltuusto jo marraskuussa päätti¹⁾ ottaa yhtenä tai useana eränä ja joko koti- tai ulkomaisena rahalajina tai molempina emittoitavan lainan, jonka määrä sai nousta enintään 68,000,000 markkaan tai vasta-arvoon ulkomaan rahana laskettuna kaupunginhallituksen lainaa emittoitaessa määrämän kurssin mukaan, kahta vuotta pitemmin takaisinmaksuajoin ja enintään kahdenkymmenen vuoden kuoletusajoin sekä muuten ehdoin, jotka kaupunginhallituksen tuli vahvistaa. Laina käytettäisiin seuraaviin tarkoituksiin:

maanostoihin	Smk	7,317,000:—
teurastuslaitoksen rakentamiseen	»	19,500,000:—
rakennuslainaksi Suomen punaiselle ristille	»	5,000,000:—
Kyläsaaren puhdistuslaitoksen rakentamiseen	»	2,700,000:—
Herttoniemen rakennustöiden jatkamiseen y. m. satama- uudistoihin	»	19,530,000:—
teknillisten laitosten uudistoihin	»	7,153,000:—
vastedes määrättäviin tarkoituksiin	«	6,800,000:—
Yhteensä Smk		68,000,000:—

Tämä päätös oli alistettava valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi. Kaupunginhallitukselle annettiin tehtäväksi ryhtyä kaikkiin siitä aiheutuviin toimenpiteisiin, rajoittamattomin valtuuksin edustaa kaupunkia lainanottoa koskevilla neuvotteluilla ja päätöksissä sekä kaupungin puolesta allekirjoittaa kaikki tarpeelliset laina- ja vastuusitoumukset ynnä muut asiakirjat.

Lyhytaikainen luotto. Kaupunginhallitus valtuutettiin²⁾ vuonna 1932 ottamaan kaupungin tarpeisiin lyhytaikaista luottoa 140,000,000 markkaa tai vastaava arvo ulkomaan rahana lainaa otettaessa käyvän kurssin mukaan.

Helsingin makasiiniosakeyhtiölle myönnetyn luoton vakauttaminen. Kaupunginvaltuuston vuonna 1928 tekemän päätöksen mukaisesti oli kaupungin vuoden 1930 obligatiolainasta varattu 24,000,000 markkaa Helsingin makasiiniosakeyhtiölle myönnetyn lyhytaikaisen luoton³⁾ vakauttamiseksi. Tätä kysymystä lopullisesti käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päättikin⁴⁾ myöntää edellä mainituista varoista yhtiölle 24,000,000 markan suuruisen 20 vuoden kuluessa kuolettavan lainan ehdoin, että lainalle maksettiin $7\frac{1}{2}$ %:n vuotuinen korko ja kertakaikkista provisiota $\frac{1}{2}$ % lainamäärästä. Kaupunginhallitus valtuutettiin vahvistamaan muut lainaehdot, minkä ohessa valtuusto määräsi, että lainasumma oli merkittävä vuoden 1932 menosääntöön.

Kiinnityksen postponoiminen. Kaupunginhallituksen myönnettyä Helsingin konservatorion säätiölle 1,000,000 markan suuruisen lainan kaupungin lahjoitusvaroista ehdoin, että laina kiinnitettiin säätiön kiinteistöön etuoikeuksien yhteensä 5,500,000 markkaan nousevien kiinnitysten jälkeen, kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ sallia, että kaupungilla tontin kauppahinnasta oleva saa-

¹⁾ Kvsto 18 p. marrask. 29 §. — ²⁾ S:n 18 p. marrask. 9 §. — ³⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 52 ja v:n 1929 kert. s. 55. — ⁴⁾ Kvsto 11 p. helmik. 6 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. lokak. 29 §.

tava, 3,735,000 markkaa, postponoitiin ensiksi mainitun lainan eli siis kaikkiaan 6,500,000 markan kiinnitysten jälkeen.

Vesijohtolaitoksen kuoletussuunnitelma. Vuonna 1927 vahvistetussa vesijohtolaitoksen kuoletussuunnitelmassa¹⁾ vahvistettiin laitoksen Vanhankaupungin Siltasaarella olevain rakennusten kuoletusaika ainoastaan 10 vuodeksi ja laitoksen muiden tehdasrakennusten kuoletusaika sensijaan 30 vuodeksi sen nojalla, että ensiksi mainitut sijaitsivat vuokramaalla. Siltasaaren sittemmin siirryttyä valtiolta kaupungin omaksi kaupunginvaltuusto päätti²⁾ kumoten edellä mainitun päätöksensä vahvistaa kyseisten kivistä tehtyjen tehdasrakennusten kuoletusajan 30 vuodeksi. Samalla valtuusto määräsi²⁾ vesijohtolaitoksen vahvistettujen lyijykaapeliin kuoletusajan 20 vuodeksi.

Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 4. Kaupunginhallitus ilmoitti, että Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 4:n Mäkeläkadun tontille n:o 45 rakennuttaman talon lopulliset rakennuskustannukset olivat nousseet 10,168,725: 10 markkaan, jota vastoin alkuperäinen rahoitussuunnitelma oli päättynyt 9,960,000 markkaan. Kun edelleen kaikkia sisäänkirjoitusmaksuja ei ollut saatu perityksi, yhtiön oli ollut pakko käyttää tilapäistä luottoa sekä edellä mainittujen lisäkustannusten suorittamiseen että erääntyneiden korkojen maksamiseen. Tämä tilapäisluotto oli kaupunginhallituksen mielestä vakautettava siten, että yhtiö otti yksityisestä luottolaitoksesta 500,000 markan lainan, josta 120,000 markkaa käytettäisiin sisäänkirjoitusmaksujen tilillä syntyneen vajauksen peittämiseen. Tällaisen lainan yhtiö, mikäli kaupunginhallitus oli saanut tietää, voi saada ehdoin, että laina kiinnitettiin sen kiinteistöön etuoikeuksin enintään 3,900,000 markkaan nousvien aikaisempien lainain jälkeen, mikä taas edellytti, että kaupungilla kiinteistöön olevat kiinnitykset siirrettiin jälemmäksi.

Täydelleen kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti³⁾ suostua siihen, että kaupungin kiinnityslaina, 2,483,000 markkaa, siirrettiin toisten yhteensä 5,400,000 markan määräisten kiinnityslainain jälkeen, sekä toistaiseksi alentaa yhtiölle myöntämästään lainasta suoritettavan vuotuismaksun 7 %:iin ehdoin, että yhtiö sitoutui kertyvillä sisäänkirjoitusmaksuilla ensi sijassa lyhentämään uutta 500,000 markan suurista lainaansa.

Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 4 oikeutettiin³⁾ vuokraamaan neiti E. Puhakalle eräitä omistamansa Mäkeläkadun talon n:o 45 huoneistoja, joihin neiti Puhakka aikoi sijoittaa lastenkodin.

Lisämäärärahojen kirjaaminen. Kaupunginvaltuuston antaman tehtävän⁴⁾ täyttäen kaupunginhallitus lähetti lausunnon kysymyksestä, miten talousarvion määrärahoihin myönnettyjen lisäysten kirjanpito sopivimmin oli järjestettävä. Kysymystä tutkiessaan kaupunginhallitus ensi sijassa oli kohdistanut huomionsa sen käytännölliseen puoleen. Käytännössä noudatettiin sitä menettelyä, että tilivuoden kuluessa myönnetty määrärahat osoitettiin kuluvan vuoden tilierotuksesta, kun taas tilivuoden päätyttyä myönnettiin oikeus edellisen vuoden asianomaisten määrärahojen ylittämiseen. Tätä menettelytapaa kaupunginhallitus piti tyydyttävänä, varsinkin jos siihen tehtiin se muutos, ettei lisämäärärahoja myönnetty eri tavalla vuoden kuluessa ja sen päätyttyä, vaan aina myöntämällä oikeus asianomaisen tilin

¹⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 45. — ²⁾ Kvsto 28 p. tammik. 14 §. — ³⁾ S:n 17 p. kesäk. 11 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 87.

ylittämiseen. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että talousarvion vahvistamisen jälkeen myönnetty työ- y. m. sijoituksenluontoiset määrärahat oli osoitettava kaupunginkassasta ennakkomaksuina, jotka oli merkittävä seuraavan vuoden talousarvioon, sekä että muut tarpeelliset lisäämäärärahat oli siinä tapauksessa, että kaupunginvaltuuston käyttövarat — valtuuston yleisiä käyttövaroja kuitenkin lukuun ottamatta — oli käytetty loppuun, osoitettava myöntämällä oikeus asianomaisten talousarviomäärärahojen tai käyttövarojen ylittämiseen.

Kaupungin irtaimen omaisuuden vakuuttaminen. Kaupunginhallitus valtuutettiin²⁾ harkintansa mukaan pitämään kaupungin irtain omaisuus palovakuuttamatta, koska tämä omaisuus oli niin suuri, että kaupunki voi olla oma vakuutuksenantajansa, varsinkin koska omaisuus sijaitsi niin monissa eri paikoissa, että vain pieni osa siitä oli saman palonvaaran alainen.

Verolippujen jakelu. Posti- ja lennätinhallituksen toukokuun 9 p:nä päätettyä, ettei postilaitos enää maksuttomasti kuljettanut verolippuja sisältäviä postilähetyksiä, ja koska kävisi kalliimmaksi ja muutenkin olisi epäkäytännöllisempää antaa palkattujen henkilöiden jakaa kaupungin veroliput, kaupunginhallitus oli valtuuttanut rahatoimiston jatkuvasti käyttämään postilaitosta sekä myöntänyt kaupunginkassasta 140,000 markan suuruisen ennakkomäärän postimaksujen suorittamista varten. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ tämän toimenpiteen samalla määräten puheena olevan menon suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Tuulaakimaksun laskeminen. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ sisäasiainministeriölle annettavassa lausunnossa ilmoittaa, että valtuuston mielestä tuulaakia jatkuvasti oli kannettava määräprosentti tuulaakimaksun alaisen tavarannullimaksusta, sekä ehdottaa, että tämä prosenttimäärä korotettaisiin ainakin $2\frac{1}{2}$ %:iin, koska kaupungille tästä maksusta aiheutuva tulo tuonnin supistumisen johdosta oli tuntuvasti vähentynyt, jota vastoin oikeudenhoidosta, tullinkannosta ja poliisitoimesta y. m. aiheutuvat yleiset rasitukset, joiden korvaukseksi tuulaaki oli aiottu, olivat huomattavasti lisääntyneet.

Tuulaakimaksujen takaisinsuorittaminen. Kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾ Osakeyhtiö Margariinitehdas Karjalan anomuksen, että sille suoritettaisiin takaisin eräästä määrästä maahan tuotuja ulkomaisia rasva-aineita suoritettu tuulaakimaksu. Valtuusto ei näet katsonut yhtiölle myönnetyn tullimaksun peruuttamisen velvoittavan kuntaa myöntämään vapautusta tuulaakimaksusta, joka asetuksen mukaisesti oli suoritettava kaikista tullinalaisista tavaroista.

Liikennemaksut. Satamahallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, ettei liikennemaksua toistaiseksi kannettaisi Helsingissä tullikamarin ulkopuolella tullikäsitellyistä, tullinalaisista matkatavaroista.

Samalla kuin kaupunginvaltuusto myöntyi kapteeni V. Bremerin anomukseen hänen ulkomailta Helsinkiin tuomansa lentokoneen liikennemaksun alentamisesta 800 markasta 240 markkaan valtuusto päätti⁷⁾, että kaupunkiin tuotujen lentokoneiden liikennemaksu sen jälkeen oli laskettava 0.15 %:ksi niiden arvosta.

Osakeyhtiö Wiiri vapautettiin suorittamasta liikennemaksuja Englannista ostamastaan Wiiri-nimisestä höyrylaivasta, joka toukokuun 5 p:nä Hel-

¹⁾ Kvsto 16 p. syysk. 5 §. — ²⁾ S:n 16 p. syysk. 6 §. — ³⁾ S:n 26 p. elok. 16 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. lokak. 7 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. lokak. 15 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. elok. 19 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. elok. 38 §.

sinkiin saapuessaan ensimmäisen kerran tuli suomalaisen satamaan¹⁾, sekä Osakeyhtiö Fredavore Norjasta ostamastaan Fredavore-nimisestä höyrylavasta²⁾, joka heinäkuun 17 p:nä oli ensimmäisen kerran tullut suomalaisen satamaan, niinikään Helsinkiin.

Sakko rakennusvelvollisuuden laiminlyömisestä. Kiinteistöosakeyhtiö Fleminginkatu 13 anoi huhtikuun 3 p:nä 1928 ostamansa XI kaupunginosan korttelissa n:o 338 a Fleminginkadun varrella sijaitsevan tontin n:o 2 rakentamisvelvollisuuden täyttämistä varten asetetun, huhtikuun 3 p:nä 1931 päättyvän määräajan pidentämistä kesäkuun 3 p:ään 1932 sekä yhtiön vapauttamista suorittamasta rakennusvelvollisuuden laiminlyömisestä määrättyä 210,000 markan sakkoa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ ainoastaan oikeuttaa yhtiön lykkäämään edellä mainitun sakon suorittamisen kesäkuun 3 p:ään 1932 ehdoin, että sakkomäärälle erääntymispäivästä maksupäivään suoritettiin 8 %:n mukainen korko.

Rakennusmestari M. Lillsundin anomus, että hänet oikeutettaisiin lykkäämään huhtikuun 10 p:nä 1928 ostamansa, XII kaupunginosan korttelissa n:o 359 sijaitsevan tontin n:o 32 rakennusvelvollisuuden täyttäminen, evättiin⁴⁾, mutta samalla hakijalle myönnettiin lykkäystä rakennusvelvollisuuden laiminlyömisestä määrätyn sakon suorittamisessa huhtikuun 10 p:ään 1933 ehdoin, että hän suoritti sakkomäärälle 8 %:n mukaisen koron lukien huhtikuun 10 p:stä 1931.

Korvaus rakennusoikeuden lisäämisestä. Hämäläisten talo-osakeyhtiö anoi, että yhtiö vapautettaisiin suorittamasta sovittua⁵⁾ 375,000 markan korvausmäärää oikeudesta rakentaa IV kaupunginosan korttelissa n:o 162 Kampinkadun varrella sijaitsevat tonttinsa n:ot 4 ja 6 poiketen rakennuskorkeutta koskevista rakennusjärjestyksen määräyksistä. Kaupunginvaltuusto epäsi⁶⁾ anomuksen oikeuttaen kuitenkin yhtiön lykkäämään korvausmäärän suorittamisen siten, että se sai olla viisi vuotta maksamattomana, korottomana lainana kaupunginkassasta.

Rahatoimistossa tehty kavallus. Kaupunginhallitus ilmoitti⁷⁾, että rahatoimiston palveluksessa oleva työväenpalkkain kassanhoitaja W. Eriksson oli tehnyt itsensä syypääksi haltuunsa uskottujen virkavarojen kavallukseen ja tämän johdosta itse ilmoittautunut poliisille; että Eriksson heti sen jälkeen oli pidätetty; sekä että kaupunginreviisori kaupunginjohtajan kehoituksesta heti oli ryhtynyt asiaa alustavasti tutkimaan ja myöhemmin kaupunginhallituksen toimeksiannosta yksityiskohtaisesti tutkimaan Erikssonin toimia sekä niitä syitä, jotka olivat tehneet kavalluksen mahdolliseksi.

Kaupunginreviisorin sittemmin antamasta lausunnosta⁷⁾ ilmeni, ettei rahatoimiston yleisessä järjestelyssä eikä siellä sovelletussa työjärjestelmässä ollut havaittu puutteellisuuksia, jotka olisivat olleet kavalluksen syynä, vaan oli tapaus kaupunginreviisorin käsityksen mukaan selitettävä siten, etteivät eräät viranhaltijat olleet joka suhteessa kyllin huolellisesti ja tarkasti hoitaneet heille uskottuja tehtäviä. Kaupunginhallitus ei senvuoksi ollut katsonut olevan syytä tapahtuman johdosta ryhtyä mihinkään rahatoimiston yleiseen järjestelyyn kohdistuviin toimenpiteisiin. Rahatoimenjohtaja oli kuitenkin neuvoteltuaan kaupunginreviisorin kanssa antanut rahatoimistolle seikka-
peräiset ohjeet laiminlyöntien välttämiseksi vastaisuudessa. Koska kaupun-

¹⁾ Kvsto 17 p. kesäk. 21 §; vrt. v:n 1929 kert. s. 57. — ²⁾ Kvsto 16 p. syysk. 18 §. — ³⁾ S:n 13 p. toukok. 22 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. kesäk. 23 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 151. — ⁶⁾ Kvsto 10 p. kesäk. 22 §. — ⁷⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 7.

ginreviisori oli sitä mieltä, että kurinpidollisiin toimenpiteihin ja korvausvaatimuksiin voitiin ajatella ryhdyttävän edellä mainittuja viranhaltijoita vastaan, jotka olivat tehneet itsensä syypäiksi laiminlyönteihin virantoimituksessaan, kaupunginhallitus piti asianmukaisena, että ennen ryhtymistä mahdollisiin toimenpiteihin vuositilintarkastajat saivat tilaisuuden antaa asiasta lausuntonsa.

Täydellisesti hallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ lähettää kassanhoitaja Erikssonin kavallusten johdosta syntyneet asiakirjat asian vaatimia toimenpiteitä varten vuositilintarkastajille pyytäen näitä ensi tilassa antamaan valtuustolle selonteon tutkimuksestaan sekä ehdotuksen niiksi toimenpiteiksi, joihin he katsoivat asian antavan aiheen.

Vuotavien vesijohtoputkien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen. Korkeimman oikeuden toukokuun 28 ja joulukuun 28 p:nä 1930 sekä Turun hovioikeuden kesäkuun 20 p:nä s. v. antamilla päätöksillä kaupunki oli velvoitettu maksamaan eräille liikkeille yhteensä 49,616: 80 markkaa vesijohtoputkien vuotamisesta aiheutuneiden vahinkojen korvaukseksi. Mainittu rahamäärä osoitettiin ²⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta.

Korvaus Helsingistä kotoisin olevien lasten koulunkäynnistä vieraissa kunnissa. Rovaniemen kunnallislautakunta oli Uudenmaan läänin maaherralle esittänyt anomuksen, että Helsingin kaupunki velvoitettaisiin korvaamaan mainitulle kunnalle kahden oppilaan koulunkäynnistä Rovaniemen kansakoulussa lukuvuonna 1927—28 aiheutuneet kustannukset. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ tämän johdosta annettavassa selityksessään lausua, että kaupunki suostui korvaamaan Rovaniemen kunnalle kyseiset kustannukset syyslukukaudelta 1927, mutta että vaatimus, mikäli se kohdistui kevätlukukaudteen 1928, ei perustunut lakiin, koska lapsilla viimeksi mainitun vuoden alusta oli ollut kotipaikkaoikeus Rovaniemen kunnassa.

Sonkajärven kunnan anottua Uudenmaan läänin maaherralta, että Helsingin kaupunki velvoitettaisiin korvaamaan Sonkajärven kunnalle vaaturintyttären L. Åmanin koulunkäynnistä mainitun kunnan kansakoulussa aiheutuneet kustannukset, ja maaherran pyydettyä asiasta valtuuston lausuntoa valtuusto oli saanut selville, että puheena olevan lapsen isä jo maaliskuun 19 p:nä 1927 oli muuttanut Helsingistä tuntemattomalle paikkakunnalle, ja esitti ⁴⁾ tähän viitaten, että Sonkajärven kunnan anomus lakiin perustumattomana hylättäisiin ja kunta velvoitettaisiin korvaamaan Helsingin kaupungille asiasta aiheutuneet kulut.

Korvaus Viikin latokartanon rappioista. Sitten kun Helsingin kaupunki marraskuun 13 p:nä 1928 Viikin latokartanossa toimitetun lähtökatselmuksen jälkeen oli velvoitettu ⁵⁾ tilalla todetuista rappioista suorittamaan valtiolle korvausta 187,315 markkaa, molemmat asianosaiset olivat ilmoittaneet tyytymättömyytensä katselmuslautakunnan päätökseen asutushallitukselle, joka alensi korvausmäärän 156,835 markkaan. Tähän päätökseen rahatoimikamari haki muutosta korkeimmasta hallinto-oikeudesta, joka lopullisesti ratkaisi asian ja tällöin velvoitti Helsingin kaupungin suorittamaan valtiolle Viikin latokartanon rappioista korvausta 105,635 markkaa. Saatuaan tästä tiedon kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ määrätä mainitun rahamäärän maksettavaksi vuoden tilierotuksesta.

¹⁾ Kvsto 17 p. kesäk. 6 §. — ²⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 28 p. tammik. 2 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. huhtik. 6 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 53. — ⁶⁾ Kvsto 26 p. elok. 14 §.

Kaupungin osanotto poliisilaitoksen menoihin. Kaupunginvaltuuston lausuntoa oli pyydetty hallituksen laatimasta ehdotuksesta laiksi kaupunkien osanotosta poliisilaitoksen menoihin, jonka ehdotuksen mukaan kaikki maan kaupungit ottaisivat osaa kyseisten kustannusten suorittamiseen samassa suhteessa eli suorittaen $\frac{1}{3}$ vakinaisista rahamenoista, mihin tulisi lisäksi erinäisiä luontoissuorituksia.

Tämän johdosta kaupunginvaltuusto huomautti¹⁾, että olisi pyrittävä siihen, että valtio ottaisi suorittaakseen kaikki kaupunkien samoin kuin maaseudunkin poliisilaitosten aiheuttamat kustannukset, mikä vastasikin lakiehdotuksessa lausuttua periaatetta, että valtio huolehtii poliisihoidosta kaupungeissa. Kaupungeilla oli kuitenkin oikeus kantaa tuulaakia, joka alkuaan oli tarkoitettu niille erinäisten valtion laitosten ylläpitämisestä aiheutuneiden kustannusten korvaukseksi, ja senvuoksi kaupunginvaltuusto ei tahtonut tehdä edellä mainittuun suuntaan käyvää ehdotusta, vaikkakaan tuulaakitulo ei läheskään vastannut poliisilaitoksen aiheuttamia menoja. Hallituksen ehdotuksen perusteluissa sanottiin Helsingin kaupungin olevan etuoikeutetussa asemassa, mihin kaupunginhallitus huomautti, että tämä oli ainoastaan näennäinen, koska oli huomattava, että pääkaupungin poliisilaitos palveli osaksi koko maata ja että sen suojeltavana oli verrattoman paljon suurempia ja tärkeämpiä valtion laitoksia ja enemmän valtion omaisuutta kuin millään muulla maan poliisilaitoksella. Helsingistä lähetettiin usein poliisikomennuskuntia muille paikkakunnille, missä satunnaisesti tarvittiin enemmän poliisivoimia, ja varsinkin etsivä osasto suoritti laajoja tutkimuksia maaseudulla. Nimenomaan näistä syistä pääkaupungin osuus poliisikustannuksista vuonna 1916 määrättiin pienemmäksi kuin muiden kaupunkien. Edelleen kaupunginhallitus viittasi siihen, että Helsingin kaupunki suoritti $\frac{2}{7}$ niidenkin luontoissuoritusten aiheuttamista kustannuksista, joista kaupunki lakiehdotuksen perusteluissa ilmoitettiin vapautetuksi. Jos hallituksen ehdotus tulisi laiksi, merkitsisi tämä Helsingin kaupungille n. 1,500,000 markan suuruista vuotuista poliisimenojen lisäystä vuoden 1930 määriin verraten. Tässä yhteydessä kaupunginhallitus edelleen huomautti, että Helsingin kaupungin oli lähimpinä vuosina rakennettava keskuspoliisitalo ja ainakin kahdelle poliisipiirille talot, joiden rakennuskustannukset todennäköisesti tulivat nousemaan n. 30,000,000 markkaan.

Kaupunginvaltuusto ei tahtonut vastustaa kaupunkien poliisihoidon aiheuttamien menojen yhtäläistämiseen tähtääviä pyrkimyksiä, mutta jotta rasitus ei kävisi millekään kaupungille entistä suuremmaksi, olisi kaupunginvaltuuston mielestä kaupunkien osuus näistä kustannuksista määrättävä $\frac{1}{4}$:ksi. Helsingin kaupungin osuus oli siihen asti ollut $\frac{2}{7}$, mutta vähennys tuskin vaikuttaisi poliisihoidon kaupungille aiheuttamiin kokonaismenoihin, koska luontoissuoritukset tulivat lisääntymään. Edelleen kaupunginvaltuusto huomautti, että jos huonekalujen hankkimisvelvollisuus siirtyi kaupungeille, olemassa olevaa kalustoa oli käytettävä niin kauan kuin se oli käyttökunnossa, ilman että kaupungin tarvitsi siitä suorittaa korvausta.

Edellä selostetuin perusteluin kaupunginvaltuusto puolsi hallituksen esitysehdotusta, kuitenkin siten muutettuna, että kaupunkien osuus poliisilaitoksen rahamenoista ehdotettiin $\frac{1}{4}$:ksi.

Kaupungin viranhaltijain palkkajärjestely. Joulukuun 31 p:nä 1931 päättyi se kolmivuotiskausi, joksi kaupunginvaltuusto oli vahvistanut²⁾ kau-

¹⁾ Kvsto 28 p. tammik. 4 §. — ²⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 53.

pungin viranhaltijain palkat. Rahatoimikamari antoi senvuoksi s.v. marraskuussa valtuustolle esityksen¹⁾ näiden palkkain järjestämisestä uudelleen vuoden 1931 alusta, mutta valtuusto ei ottanut sitä käsiteltäväkseen, vaan määräsi²⁾ voimassa olevan palkkausohjesäännön olemaan voimassa heinäkuun 1 p:nä 1931. Sen jälkeen kaupunginhallitus käsitteli asiaa ja totesi, että elinkustannusindeksi viime aikoina oli huomattavasti alentunut pysytyään aikaisemmin suurin piirtein kaupunginvaltuuston joulukuun 14 p:nä 1927 vahvistaessaan viranpitäjain palkat edellyttämissä rajoissa, indeksin aritmeettinen keskiarvo kun kolmivuotiskautena 1928—30 oli ollut 1,203.1. Viranhaltijain taholta oli kuitenkin usein huomautettu, että virallisiin elinkustannusindeksilukuihin virkamiesten palkkoja arvosteltaessa oli suhtauduttava hyvin varovaisesti, koska mainittu luku perustui työläisperheen kotitalousbudjetin menoeriin, joiden keskinäinen suhde ilmeisesti oli aivan toinen kuin henkisen työn tekijän budjetissa. Niinpä sosiaalihuollituksen tilasto-osaston vuosina 1920—21 toimittama elinkustannustutkimus osoitti, että ravintokustannukset työläisperheen menoarviossa edustivat 61.2 %, mutta virkamiesperheen menoarviossa ainoastaan 38.8 % kokonaismenoista. Jos siis viranhaltijain palkat ravintoindeksin huomattavasti muututtua vahvistettiin työläisperheen budjetin pohjalla, jouduttiin ilmeisesti kohtuuttomaan tulokseen. Kieltämättä nielivät asuntohuoneiston vuokramenot suhteettoman suuren osan helsinkiläisen viranhaltijan palkasta aiheuttaen siten oikeutettua tyytymättömyyttä liian niukkoihin palkkoihin. Kaupunginhallituksen mielestä ei vallitsevissa oloissa voitu ajatella mitään palkankorotuksia. Tosin eräiden virkain luokittelussa oli olemassa ilmeisiä epätasaisuuksia, mutta hallitus ei katsonut mahdolliseksi tässä yhteydessä ehdottaa niidenkään korjaamista tarkoittavia toimenpiteitä. Huomauttaen, että uuden virkasäännön ehdotuksessa ehdotettiin puolen tunnin työajan pidennystä, mikä vastasi kaikkien viranhaltijain palkkain alentamista n. 8 %:lla, kaupunginhallitus esitti³⁾, että voimassa oleva kaupungin viranhaltijain palkkausohjesääntö jätettäisiin toistaiseksi muutoksitta voimaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁴⁾ tähän esitykseen samalla kuitenkin antaen kaupunginhallitukselle tehtäväksi mahdollisimman kiireellisesti esittää valtuustolle viranpitäjain palkkauksen tarkistamista koskevan ehdotuksen.

Tämän johdosta kaupunginhallitus otti asian uudelleen valmisteltavakseen⁵⁾. Taloudellinen pula oli sillävälän yhä kärjistynyt, minkä johdosta hallitus vieläköän ei pitänyt ajankohtaa sopivana ryhtyäkkeen palkkausohjesäännön täydelliseen tarkistamiseen, mutta oli toisaalta täysin tietoinen siitä, että kaupungin menoja oli vähennettävä, jotta verotaakka ei kävisi sen asukkaille kohtuuttoman raskaaksi. Hallintokustannuksia voitaisiin supistaa väliaikaisesti alentamalla viranhaltijain palkkoja, ja alennuksessa olisi hallituksen ehdotuksen mukaan pysyttävä samoissa rajoissa, jotka oli vahvistettu noudatettaviksi valtion virkamiesten palkkoihin nähden, t. s. alennus määrättävä 5 %:ksi huoltovelvollisilta ja 10 %:ksi viranhaltijoilta ilman huoltovelvollisuutta. Alennus aiheuttaisi siinä tapauksessa vuonna 1932 n. 6,000,000 markan säästön, jos se kohdistuisi ainoastaan peruspalkkaan, ja 7,000,000 markan säästön, jos sekä palkat että ikäkorotukset otettaisiin huomioon, kummassakin tapauksessa edellyttäen, ettei vahvistettu alirajaa, jonka alapuolella palkkoja ei saanut alentaa.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 29 v:lta 1930. — ²⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 76. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 6. — ⁴⁾ Kvsto 27 p. toukok. 8 §. — ⁵⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 14.

Mitä tuli siihen järjestykseen, jossa päätös viranhaltijain palkkojen alentamisesta voitiin saattaa voimaan, oli huomattava, että viranhaltijalla niin kauan kuin hän oli virassaan oli oikeus niihin palkkaetuihin, jotka oli ilmoitettu virkaan kuuluviksi sen ollessa haettavaksi julistettuna tai jotka hänelle myöhemmin hänen virassa ollessaan oli vakuutettu. Irtisanottavien viranhaltijain suhteen voitiin päätös palkan alentamisesta saattaa täytäntöön niin pian kuin irtisanomisaika oli mennyt umpeen, eikä irtisanomisen toimittaminen edes ollut välttämätöntä, vaan kaupunginhallitukselle voitiin antaa toimeksi asianomaisen lautakunnan ja laitoksen välityksellä saattaa päätös jokaisen viranhaltijan tietoon sekä vaatia häneltä vahvistus tiedoksiannosta. Ellei hän silloin suostuisi tyytymään alennettuun palkkaan, seuraisi irtisanominen. Siten menettelemällä vältettäisiin koko virkamieskunnan irtisanominen, ja viranhaltijat saisivat sovitun palkan irtisanomisajalta. Koska kaikkien viranhaltijain palkanalennuksen suhteen tuli joutua samaan asemaan, oli aika, jonka kuluttua palkanalennus astuisi voimaan, määrättävä pisintä säädettyä irtisanomisaikaa vastaavaksi, t. s. kolmeksi kuukaudeksi.

Kaupungin irtisanottaville viranhaltijoille suoritettiin yleensä palkkasäännön mukainen palkka, mutta eräiden viranhaltijain, nimittäin kaupunginreviisorin, köyhäinhoidon toimitusjohtajan, kaupungininsinöörin, kaupunginarkkitehdin, ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan sekä kaasulaitoksen johtoyöinsinöörin kanssa kaupunki oli tehnyt erikoiset sopimukset palkasta. Koska kuitenkin nämäkin viranhaltijat oli otettu toimiinsa määrätyn molemminpuolisin irtisanomisajoin, voitiin nämä sovitut palkat alentaa samalla tavalla kuin ne palkat, jotka suoritettiin irtisanottavien viranhaltijain palkkasäännön mukaisesti.

Niillä viranhaltijoilla, joita ei kaupungin puolelta voinut sanoa irti, oli oikeus saada palkkansa muuttumattomina niin kauan kuin he pysyivät viroissaan. Tähän ryhmään kuului osin sellaisia, joiden nimittämiseen valtion viranomainen oli osallinen ja jotka sen perusteella olivat kesäkuun 29 p:nä 1926 annetun valtion virkamiehiä koskevan lain alaisia, osin taas sellaisia, joiden virka-asemaa koskevia säännöksiä sisältyi muihin yleisiin lakeihin ja asetuksiin. Eräille tähän ryhmään kuuluville viranhaltijoille valtioneuvosto vahvisti kaupunginvaltuuston hyväksymän palkkasäännön. Kyseiseen ryhmään kuuluivat ensinnäkin seuraavat maistraatin ja raastuvanoikeuden viranhaltijat: kunnallispormestari, maistraatin oikeus- ja kunnallisneuvosmies, maistraatinsihteeri ja ensimmäinen julkinen notaari, oikeuspormestari, raastuvanoikeuden vanhempi ja nuorempi oikeusneuvosmies, raastuvanoikeuden ylimääräinen oikeusneuvosmies, ensimmäinen kaupunginviskaali, muut kaupunginviskaalit, ensimmäinen kaupunginvouti, toinen kaupunginvouti ja avustava toinen kaupunginvouti. Kaikkien näiden viranhaltijain palkat oikeusministeriö oli vahvistanut huhtikuun 8 p:nä 1929. Presidenttien K. Söderholmin ja K. Ignatiuksen antaman selvityksen mukaan ei maistraatin eikä raastuvanoikeuden jäsentä, jolla oli vahvistetun palkkasäännön mukainen palkka, vastoin hänen tahtoansa voinut alistaa hänen virassaoloaikanaan tapahtuneeseen palkkasäännön alentamiseen. Kuitenkin oli huomattava, että Helsingin raastuvanoikeuden ylimääräiset neuvosmiehet, luvultaan neljä, joulukuun 19 p:nä 1919 tehdyn raastuvanoikeuden kokoonpanoa ja toimintaa koskevan korkeimman oikeuden päätöksen mukaan oli raastuvanoikeuden nimitettävä kalenterivuodeksi kerrallaan. Heidän palkkaetujaan voitiin niin ollen muuttaa, kun uusi määräys heille annettiin. Sama koski toista kaupunginvoutia, joka, koska hänen tointaan ei ollut erityisellä asetuksella jär-

jestetty, oikeudellisesti oli rinnastettava maistraatin valitsemien ulosottomiesten kanssa, joista ulosottolain 1 luvun 5 §:ssä säädettiin, että ulosotonhaltija voi peruuttaa heidän määräyksensä, milloin siihen oli syytä. Niin ollen voitiin myöskin avustavan toisen kaupunginvoudin palkkaa muuttaa sen jälkeen kun hänen virkamääräyksensä oli peruutettu. Mainittujen viranhaltijain saavuttama oikeus ei niin ollen estänyt valtioneuvostoa vahvistamasta alennettua palkkasääntöä.

Erikoisasemassa olivat edelleen ensimmäinen ja toinen kaupunginlääkäri sekä kaupunginkamreeri, joiden palkat sisäasiainministeriö oli vahvistanut lokakuun 22 p:nä 1928. Kaupunginlääkärit nimittää mainittu ministeriö, ja he ovat senvuoksi valtion virkamieslain alaiset. Toisen kaupunginlääkärin virka oli kuitenkin vakinaisesti täyttämättä, minkä vuoksi mikään ei estänyt kaupunginvaltuustoa ministeriön suostumuksella alentamasta sen palkkaa. Myöskin kaupunginkamreerin palkka voitiin alentaa, koska hänet oli otettu virkaan kolmen kuukauden irtisanomisajoin.

Kunnallisen ammattienylitarkastajan ja kunnallisten ammattientarkastajain suhteen oli huomattava, että heidät valtioneuvoston maaliskuun 4 p:nä 1927 tekemän, ammattientarkastuslain toimeenpanemista koskevan päätöksen 18 §:n mukaan asettaa valtioneuvosto viideksi vuodeksi kerrallaan. Koska heidät siis oli otettu määräajaksi, jonka kuluessa heitä ei voinut sanoa irti, ja koska kaupunki heihin nähden ei ollut voinut pidättää itselleen oikeutta muullakaan tavalla ryhtyä palkkain alentamiseen, tuli heidän viiden vuoden aikana saada palkkansa vähentämättöminä. Kaksi tarkastajista oli tosin nimitetty ennen mainitun päätöksen voimaantuloa, mutta näilläkin tuntui olevan sama oikeus vähentämättömien palkkaetujen nauttimiseen viiden vuoden aikana lukien huhtikuun 1 p:stä 1927, jolloin päätös astui voimaan.

Tässä yhteydessä kaupunginhallitus edelleen mainitsi kaupunginjohtajat ja avustavat kaupunginjohtajat, joiden virka-asema ja oikeus pysyä virassaan oli järjestetty varsinaisten kunnallisten viranhaltijain asemasta poikkeavalla tavalla. Joulukuun 9 p:nä 1927 kunnallislain muuttamisesta annetun lain 32 §:ssä kosketeltiin näet niitä edellytyksiä ja olosuhteita, joiden vallitessa kaupunginjohtajat voitiin erottaa virastaan. He eivät olleet irtisanottavissa, kuten varsinaiset kunnalliset viranhaltijat, eikä kaupunginvaltuustolla niin ollen ollut oikeutta heidän toimessaan ollessaan ilman heidän suostumustaan tehdä päätöstä heidän palkkojensa alentamisesta. Tämä seikka ei kuitenkaan vaikuttanut asiaan, koska kaikki kaupunginjohtajat olivat ilmoittaneet suostuvansa kaupunginhallituksen ehdottamaan palkanalennukseen.

Myöskin kansakoulunopettajat olivat huhtikuun 17 p:nä 1931 kansakoululaitoksen järjestysmuodon perusteista annettuun lakiin tehtyjen muutosten nojalla valtion virkamieslain alaisia, eikä heitä siis voinut sanoa irti. Kansakoulunopettajat näyttivät kuitenkin olevan toisessa asemassa kuin muut tämän lain alaiset kaupungin viranhaltijat, laki kun vahvisti ainoastaan ne alimmat määrät, joihin heidän palkkojensa tuli nousta. Asianomaisella kaupunginvaltuustolla näytti siis olevan oikeus vapaasti päättää palkoista, jotka ylittivät alirajan. Tämä ilmeni myöskin kouluhallituksen vahvistaman Helsingin kaupungin kansakoulujen ohjesäännön 17 §:ään otetusta opettajain palkkoja koskevasta määräyksestä, joka näytti olevan tulkittava siten, että kaupunki oli pidättänyt itselleen oikeuden suorittaa kansakoulunopettajain palkat kulloinkin voimassa olevan palkkausohjesäännön mukaisesti. Tämä tulkinta edellytti kuitenkin, että mahdollinen palkkojen alentamis-

päätös tehtiin palkkasäännön lisäyksen muodossa, ja tätä kantaa tuki sekin seikka, että kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen opettajisto oli otettu virkoihinsa kuulutusten nojalla, joissa oli nimenomaan mainittu palkanalennuksen mahdollisuus, ja tähän oli viitattu niissäkin kuulutuksissa, joilla suomenkielisten kansakoulujen opettajanvirat oli julistettu haettaviksi. Niin ollen näytti kansakoulunopettajainkin palkkojen alentaminen mahdolliselta.

Siinä tapauksessa, että kaupunginvaltuusto päätti ryhtyä alentamaan palkkoja, oli tämä päätös edellä mainitulla tavalla saatettava viranhaltijain tietoon ennen kuluvan vuoden loppua, jolloin palkat voitiin alentaa lukien huhtikuun 1 p:stä 1932, säädetyn kolmen kuukauden irtisanomisajan kuluttua umpeen. Jotta kuitenkin kaupungille säästyisi 5 ja 10 % mainitun vuoden kokonaispalkoista, olisi, koska alennukset voitiin toimeenpanna ainoastaan 9 kuukauden aikana, näiden kuukausien palkasta vähennettävä 6.66 % ja 13.33 %.

Kaupungin viranhaltijain palkat suoritettiin kaupunginvaltuuston joulukuun 14 p:nä 1927 vahvistaman palkkausohjesäännön mukaisesti. Palkkain alentaminen edellytti siis mainitun ohjesäännön muuttamista. Tämän toimenpiteen tuli olla ainoastaan väliaikainen, minkä johdosta ei ollut syytä ryhtyä uudestaan laskemaan palkkasäännön eri palkkaluokkien pohjapalkkojen ja ikäkorotusten määriä, vaan oli sääntöön tehtävä lisäys, jossa säädettiin, että viranhaltijain palkat vuoden 1932 aikana oli suoritettava palkkasäännön mukaisesti vähentämällä 5 % huoltovelvollisten ja 10 % ei-huoltovelvollisten palkoista. Syntyvä säästö oli merkittävä talousarvion tulopuolelle, kun taas palkat merkittäisiin menopuolelle entisin määrin.

Kysymyksestä, oliko palkkoja alennettava vai ei, kaupunginhallitus ei ollut yksimielinen, ja mietinnössään se teki seikkaperäisesti selvää syistä, joita voitiin esittää toisaalta tällaisen toimenpiteen puolesta, toisaalta sitä vastaan. Äänestyksen jälkeen hallitus kuitenkin oli tullut siihen lopputulokseen, että kaupungin oli pakko käyttää tätä keinoa hallintomenojensa alentamiseksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ hallituksen ehdotuksen eräin vähäisin muutoksin sanamuodoltaan seuraavana:

kaupungin viranhaltijain palkkausohjesääntöä sovelletaan vuoden 1932 aikana siten, että viranhaltijain sen perusteella nauttimain peruspalkkojen määrästä vähennetään huoltovelvollisilta 5 % ja viranhaltijoilta ilman huoltovelvollisuutta 10 %;

sopimuspalkkaa nauttivien viranhaltijain, pysyväisten luokittelemattomien tointen haltijain sekä työmäärärahoista palkattujen samoin kuin muidenkin kuukausipalkkaa nauttivien palkat alennetaan samojen perusteiden mukaisesti;

kaupunginhallitus oikeutetaan ratkaisemaan kysymykset viranhaltijain huoltovelvollisuudesta noudattaen seuraavia periaatteita: huoltovelvolliseksi katsotaan a) perheenisä huolimatta siitä, onko hänellä lapsia vai ei, b) perheenäiti, joka on leski ja jolla on huollettavia lapsia tai jonka mies on ilman tuloja ja c) naimaton, jolla on huollettavana läheinen varaton omainen tai jolla on kasvattilapsi; jos viranhaltijat ovat keskenään naimisissa eikä heillä ole lapsia, vähennetään kummankin palkasta 10 %; jos perheellä on lapsia ja molemmat vanhemmat ovat ansiotyössä, vähennetään siltä, jolla on suurempi palkka, 5 % ja toiselta 10 %.

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 10 §.

kaupunginvaltuuston päätös palkkojen alentamisesta ei koske kunnallispormestaria, maistraatin oikeusneuvosmiestä, maistraatin kunnallisneuvosmiestä, maistraatinsihteeriä, ensimmäistä julkista notaaria, oikeuspormestaria, raastuvanoikeuden vanhempaa oikeusneuvosmiestä, raastuvanoikeuden nuorempaa oikeusneuvosmiestä, ensimmäistä kaupunginviskaalia, muita kaupunginviskaaleja, ensimmäistä kaupunginvoutia, toista kaupunginvoutia, ensimmäistä kaupunginlääkäriä, kunnallista ammattienylitarkastajaa, kunnallisia ammattientarkastajia eikä muitakaan viranhaltijoita, joita ei voida irtisanoa, elleivät nämä kaupunginhallituksen heitä siihen kehoitettua suostu alennukseen;

palkkojen alentaminen toimitetaan siten, että kunkin viranhaltijan palasta vuoden 1932 huhtikuusta joulukuuhun vähennetään huoltovelvollisilta 6.66 % ja viranhaltijoilta ilman huoltovelvollisuutta 13.33 % kunkin kuukauden palkkamäärästä, elleivät viranhaltijat vapaaehtoisesti suostu siihen, että alennus pannaan toimeen tammikuusta alkaen, jolloin se on vastaavasti 5 ja 10 %;

myönnettävät eläkkeet määrätään alentamattomien palkkojen perusteella; kaupunginhallitusta kehoitetaan asianomaisten lautakuntien ja laitosten välityksellä ilmoittamaan niille viranhaltijoille, joita alentamispäätös koskee, että palkat vuoden 1932 huhtikuun 1 p:stä alkaen vuoden loppuun alennetaan edellä mainitulla tavalla, sekä ottamaan tästä tiedoksiannosta viranhaltijoilta vahvistus;

palkat merkitään talousarvion menopuolelle sensuuruisina kuin ne nykyisin ovat ja tulopuolelle merkitään se määrä, joka saadaan säästöksi, kun palkat alennetaan edellä mainitulla tavalla;

valtuuston päätös raastuvanoikeuden ylimääräisten neuvosmiesten, avustavan toisen kaupunginvoudin, kaupunginkamreerin ja toisen kaupunginlääkärin palkoista alistetaan valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi; sekä

valtuuston päätös julistetaan kiireellisenä täytäntöönpantavaksi.

Kaupungin viranpitäjien ja työntekijäin eläkesääntö. Rahatoimikamari oli laatinut ehdotuksen kaupungin viranhaltijain ja työntekijäin eläkesääntöjen muuttamisesta ¹⁾, mutta koska ehdotettujen muutosten soveltaminen olisi aiheuttanut n. 800,000 markan vuotuisen lisämenon, kaupunginvaltuusto vallitsevana ahtaana aikana katsoi ²⁾ välttämättömäksi siirtää kyseisten sääntöjen tarkistamisen toistaiseksi.

Kaupungin palvelusehtosääntö ja raastuvanoikeuden viranhaltijat. Raastuvanoikeuden omaksuman kaupungin viranhaltijain palvelusehtosäännön 18 ja 21 §:n määräysten tulkinnan mukaisesti oli vanhempi oikeusneuvosmies E. A. Wendell vuoden 1930 kesäkuun 1 p:n ja marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta, jolloin hän oli nauttinut raastuvanoikeuden sairauden takia myöntämää virkavapautta, saanut koko palkkansa ilman että siihen oli hankittu kaupunginvaltuuston suostumusta. Revisionikonttorin mielestä mainittu menettely kuitenkin ei ollut voimassa olevien määräysten mukainen, minkä johdosta rahatoimikamari alisti kysymyksen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi ja esitti puolestaan

että Helsingin kunnallisten viranhaltijain palvelusehtoja koskevan säännön 18 §:n määräyksiä palkan suorittamisesta viranhaltijalle virkavapauden ajalta sovellettaisiin myöskin raastuvanoikeuden virka- ja palvelusmiehiin; sekä että vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle Wendellille kesäkuun 1 p:n ja

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 30 v:lta 1930. — ²⁾ Kvsto 27 p. toukok. 10 §.

marraskuun 1 p:n väliseltä ajalta maksettua palkkaa asian laadun takia ei perittäisi takaisin.

Pyydetyssä lausunnossa raastuvanoikeus perusteli kantaansa puheena olevassa kysymyksessä pääkohdittain seuraavasti: kaupungin virka- ja palvelusmiehiä oli kaksi pääryhmää: 1) virka- ja palvelusmiehet, jotka toimittivat myöskin valtion tehtäviä, ja 2) virkamiehet, jotka suorittivat yksinomaan tai pääasiallisesti kunnallisia tehtäviä. Edelliseen ryhmään kuului raastuvanoikeus, jonka kokoonpanon ja toiminnan määrääminen ja viranpitäjain palkkaussäännön vahvistaminen kuului valtion viranomaiselle. Sitävastoin kunta sai vapaasti järjestää jälkimmäiseen ryhmään kuuluvien viranhaltijain toiminnan ja palkat. Tämä erotus oli otettu huomioon kaupungin palvelusehtosäännössä, sekä 21 §:ssä, jossa lausuttiin, että säännön määräysten tuli olla voimassa kaupungin viranhaltijoista sikäli kuin yleisessä laissa tai asetuksessa ei ollut muuta säädetty, että 17 §:ssä, jossa annettiin virkavapauden myöntämistä koskevia ohjeita ja edellytettiin kunnallisten viranomaisten valinneen viranhaltijat.

Kun usein mainitun palvelusehtosäännön 18 §:ään otettiin määräys, että kaupunginvaltuuston asiana oli ratkaista, saiko virkavapaa viranhaltija nauttia palkkaetuja ja minkä verran, edellytettiin ilmeisesti, että asianomainen viranhaltija tai se virasto, johon hän kuului, oli kaupunginvaltuuston alainen. Raastuvanoikeuden viranhaltijat eivät kuitenkaan olleet minkäänlaisessa subordinatiosuhteessa kaupunginvaltuustoon. Tämä kävi ilmi sekä siitä turvatusta ja riippumattomasta asemasta, joka hallitusmuodossa oli tuomareille taattu, että siitä, että kaupunkien tuomarit oikeudenkäyntilainsäädännön mukaan olivat suoraan ylempien oikeusviranomaisten, lähinnä hovioikeuksien alaiset. Tyytymättömyytensä heidän toimintaansa kaupunginvaltuusto tietenkin voi saattaa hovioikeuden tietoon, mutta tämä oli aivan toinen asia. Heidän palkkansa valtuusto tosin määräsi, mutta valtiovallan oli nekin vahvistettava, ja hallitus saattoi tällöin vaikkapa korottaakin kaupungin vahvistamaa palkkamäärää. Hallituksen siten kyseisille virkamiehille takaamien palkkaetujen suhteen valtuustolla sen jälkeen ei ollut mitään määräämisvaltaa heidän nauttiessaan lain määräämässä järjestyksessä virkavapautta. Tätä oikeutta valtio ei ollut valtuustolle myöntänyt, vaan kuului se raastuvanoikeuden suhteen oikeusviranomaisille. Ja vielä vähemmän voivat muut kaupungin viranomaiset, esim. rahatoimikamari, päättää raastuvanoikeuden viranhaltijain sijaisten palkkoista.

Vuonna 1766 annetussa asetuksessa järjestettiin raastuvanoikeuksien virkavapauskysymys siten, että se kokonaan uskottiin asianomaisten oikeusviranomaisten ratkaistavaksi. Oikeusneuvosmiehenvirkain hoidosta säädettiin nimenomaan, että maistraatin (= raastuvanoikeuden) jäsenten oli yhteisesti vastattava, jos jotakin virkaan kuuluvaa virkavapauden johdosta tuli laiminlyödyksi. Jos siis virka muuten voitiin hoitaa, oli tarpeetonta kääntyä kunnallisten viranomaisten puoleen, mutta jos varoja tarvittiin, oli niitä säädetyssä järjestyksessä pyydettävä. Vuoden 1766 asetuksen hengen mukaisesti ja puitteissa oli kaikissa myöhemmin annetuissa Helsingin maistraatin ja raastuvanoikeuden kokoonpanoa ja toimintaa koskeissa määräyksissä säädetty, että yhteisen raastuvanoikeuden asia oli myöntää virkavapautta oikeuden virka- ja palvelusmiehille sekä määrätä heidän sijaisensa. Tämä valta olisi aivan näennäinen, jos kunnan viranomaiset oman harkintansa mukaan saisivat määrätä virkavapaiden ja heidän sijaistensa palkkiot.

Edellä esitettyyn viitaten raastuvanoikeus lausui käsityksenään, että

rahatoimikamari oli toiminut täysin lain mukaisesti määrätessään vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle Wendellille maksettavaksi hänen koko palkkansa puheena olevan virkavapauden ajalta.

Raastuvanoikeuden lausunnossaan esittämien seikkojen nojalla kaupunginvaltuusto katsoi¹⁾, että kaupungin viranhaltijain palvelusehtosäännön 18 §:ää ei voinut soveltaa mainitun laitoksen toimenhaltijoihin. Virkavapauden myöntäminen heille sairauden takia kuului raastuvanoikeudelle, jonka myös tuli järjestää heidän palkkauksensa virkavapauden aikana, mikäli tämä voi tapahtua oikeuden käytettävänä olevin varoin. Jos sitävästoin erityinen määräraha oli tarpeen sijaisen palkkaamiseen, oli kaupunginvaltuustolla ja -hallituksella sekä oikeus että velvollisuus kaikinpuolisesti harkita kysymystä sen myöntämisestä.

Tämän mukaisesti valtuusto ei katsonut olevan syytä ryhtyä käsittelemään oikeusneuvosmies E. A. Wendellin virkavapautta ja hänen sen ajalta saamiaan palkkaetuja koskevaa kysymystä.

Viranhaltijain luontoisedut. Kaupunginhallitus oli ryhtynyt laatimaan tarpeelliseksi havaittuja uusia perusteita erällä kaupungin viranhaltijoilla olevien luontoisetujen arvioimista varten ja tällöin havainnut, että virkasäännön määräykseen perustuvan uuden arvioimisjärjestelmän soveltaminen eräissä tapauksissa tuli tuntuvasti vähentämään viranhaltijain rahapalkkoja. Jotta siirtyminen aikaisemmin sovelletusta arvioimistavasta uuteen järjestelmään helpottuisi, kaupunginvaltuusto valtuutti²⁾ hallituksen enintään kolmen vuoden aikana harkintansa mukaan myöntämään alennuksia vahvistettujen perusteiden mukaisesti lasketusta luontoisetujen korvauksesta.

Korvauksen suorittaminen aluelääkäreille kotikäynneistä. Terveystoimikunta huomautti, että sen mielestä aluelääkärien palkat olivat liian pienet heidän työmääräänsä verrattuina ja että, koska niiden suoranainen korottaminen vallitsevissa oloissa tuskin oli ajateltavissa, heille olisi myönnettävä oikeus korvauksen saamiseen varattomien potilaiden luo tekemistään kotikäynneistä. Lautakunta esitti tässä tarkoituksessa, että se valtuutettaisiin vuoden 1932 alusta suorittamaan aluelääkäreille korvausta ensimmäisestä kotikäynnistä potilaan luona saman shekkijärjestelmän mukaisesti kuin korvaus suoritettiin siitä lääkäriavusta, jota lautakunnan toimisto välitti kodeissaan äkkiä sairastuneille henkilöille, kuitenkin siten, että korvaus maksettaisiin enintään 20 käynnistä kuukaudessa. Tämän esityksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ merkitä vuoden 1932 menosääntöön terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi 60,000 markan määrärahan, josta kaupungin aluelääkäreille edellä mainittujen perusteiden mukaisesti suoritettaisiin korvausta vallitsevan pulakauden johdosta lisääntyneestä työstä.

Palkkain suorittamistapa lastentarhoissa. Lastentarhain johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että kaupungin haltuunsa ottamissa lastentarhoissa aikaisemmin sovellettua palkkain suorittamistapaa edelleen noudatettaisiin ja niin ollen ainoastaan 9, 10 1/2 tai 11 kuukaudeksi toimeen otettujen keittäjättärien ja lastenhoitajattarien vuosipalkka jaettaisiin 12 osaan ja maksettaisiin kuukausittain läpi vuoden.

V. t. toisen kaupunginlääkärin palkkaedut. Koska toisen kaupunginlääkärin toimeen liittyvät virkatehtävät olivat tuntuvasti lisääntyneet sen johdosta, että poliisilaitoksen suojeluosastolle oli järjestetty uusi sairausosasto,

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 10 §. — ²⁾ S:n 17 p. kesäk. 7 §. — ³⁾ S:n 16 p. jouluk. 21 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. huhtik. 17 §.

jonka lääkärinhoidosta toinen kaupunginlääkäri huolehti, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ korottaa v. t. toisen kaupunginlääkärin O. Elon palkan 2,600 markasta 4,000 markkaan kuukaudelta toistaiseksi ja kunnes virka ynnä siihen liittyvät tehtävät oli järjestetty uudestaan ja virka vakinaisesti täytetty. Päätöksen kuluvana vuonna aiheuttama lisäkustannus oli suoritettava pääluokkaan Terveystenhoito merkityistä valtuuston käyttövaroista.

Henkilökohtaiset palkanlisäykset. Samalla kuin kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ köyhäinhoidon toimitusjohtajaksi ent. maaherran B. G. V. Sarlinin, valtuusto myönsi ³⁾ hänelle tämän viran palkan ja ikäkorotusten lisäksi henkilökohtaista palkanlisäystä 1,600 markkaa kuukaudessa. Päätöksestä aiheutuva lisäkustannus oli suoritettava uusia virkoja ja palkankorotuksia varten varatuista valtuuston käyttövaroista.

Kaupunginarkkitehdin palkkaedut. Koska arkkitehti G. Taucherin kanssa kaupunginarkkitehdinviran hoitamisesta tehty sopimus ⁴⁾ päättyi kesäkuun 30 p:nä, kaupunginhallitus oli tiedustellut arkkitehti Taucherilta, oliko hän halukas jatkuvasti mainitun ajankohdan jälkeen hoitamaan kyseistä virkaa, mihin hän olikin ilmoittanut suostuvansa edellyttäen, että hänelle myönnettiin 9,000 markan kuukausipalkka. Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan hyväksynyt ⁵⁾ arkkitehti Taucherin palkkavaatimusta, vaan vahvisti hänen palkkansa toistaiseksi 8,000 markaksi kuukaudelta.

Evätytjät palkankorotusanomuksia. Rahatoimiston veronkannantaosaston päällikön Hj. Storkällin anomuksen, että hänen virkansa siirrettäisiin 10:nnestä 13 palkkaluokkaan, kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾.

Oikeus palkan nauttimiseen sairauden takia myönnetyn virkavapauden ajalta. Seuraavat viranhaltijat kaupunginvaltuusto oikeutti saamaan puolet palkkaeduistaan heille sairauden takia kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi myönnetyn virkavapauden ajalta:

toisen kaupunginvoudin konttorin konttoriapulainen Hj. Hällfors maaliskuun 16 p:n ja toukokuun 16 p:n väliseltä ajalta ⁷⁾;

Marian sairaalan konttoriapulainen O. Eskelin maaliskuun 26 p:n ja huhtikuun 15 p:n väliseltä ajalta ⁷⁾;

köyhäinlaitokautakunnan kodissakävijä I. Korhonen maaliskuun 1 p:n ja toukokuun 1 p:n väliseltä ajalta ⁸⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar Z. Buur toukokuulta ⁹⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar I. Peltonen vuoden 1930 marraskuun 4 p:n ja joulukuun 3 p:n väliseltä ajalta ¹⁰⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar E. Pulkkinen toukokuun 17 ja 30 p:n väliseltä ajalta ⁹⁾;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar S. Stenfeldt huhtikuun 9 p:n ja toukokuun 30 p:n väliseltä ajalta ⁷⁾; sekä

lastentarhanjohtajatar L. Upari huhtikuun 23 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseltä ajalta ⁹⁾.

Seuraavat viranhaltijat saivat nostaa kaksi kolmannesta palkkaeduistaan:

köyhäinlaitokautakunnan kirjuriapulainen H. Spranger kolmelta kuukaudelta maaliskuun 15 p:stä lukien ¹¹⁾; sekä

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar I. Hannula toukokuun 13 ja 30 p:n väliseltä ajalta ⁹⁾.

¹⁾ Kvsto 1 p. huhtik. 14 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 125. — ³⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 28 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 54. — ⁵⁾ Kvsto 27 p. toukok. 8 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. lokak. 14 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. huhtik. 30 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. huhtik. 18 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. toukok. 25 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. tammik. 22 §. — ¹¹⁾ S:n 13 p. toukok. 15 §.

Seuraavat henkilöt saivat nostaa kaksi kolmattaosaa palkkaeduistaan ynnä ikäkorotuksensa:

toinen julkinen notaari W. Toppelius kesäkuulta ¹⁾;

raastuvanoikeuden puhtääksikirjoittajatar Hj. Lindholm toukokuun 8 p:stä kesäkuun 1 p:ään ²⁾; sekä

raastuvanoikeuden kaupunginpalvelija K. F. Nilsson kahdelta kuukaudelta toukokuun 1 p:stä lukien ²⁾).

Seuraavat henkilöt saivat nostaa kolmanneksen palkkaeduistaan ynnä ikäkorotuksensa:

Kotikallion lastentarhan opettajatar S. Turunen maaliskuun 19 p:n ja huhtikuun 18 p:n väliseltä ajalta ³⁾;

köyhäinhoitolautakunnan kirjuriapulainen H. Spranger kesäkuun 15 p:n ja joulukuun 15 p:n väliseltä ajalta ⁴⁾; sekä

lastentarhanjohtajatar E. Streng huhtikuun 9 p:n ja toukokuun 31 p:n väliseltä ajalta ⁵⁾).

Sitävastoin valtuusto epäsi ⁶⁾ terveydenhoitolautakunnan siivoojattaren E. Berghällin anomuksen saada nostaa kaksi kolmannelle palkastaan kesä- ja heinäkuulta, jolloin hän nautti jatkettua virkavapautta sairauden takia, koska Berghäll ei ollut ollut kuutta kuukautta kaupungin palveluksessa ja oli jo ollut virkavapaana täysin palkkaeduin kaksi kuukautta, vaikka uusi virka-sääntö vastaavissa tapauksissa myönsi tällaisen edun vain kahdelta viikolta.

Evättyjä anomuksia palkkion myöntämisestä sairauden takia virkavapaiden viranhaltijain sijaisille. Kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾ yhteisen raastuvan-oikeuden anomuksen määrärahan myöntämisestä sijaisten palkkaamiseksi vanhemmille oikeusneuvosmiehille E. von Bonsdorffille huhtikuun 13 p:stä toukokuun 1 p:ään, B. C. Carlsonille maaliskuun 9 p:stä huhtikuun 9 p:ään ja G. Lagerbladille toukokuun 1 p:stä 31:seen, v. t. kunnallispormestarille E. Gottlebenille huhtikuun 28 p:stä kesäkuun 28 p:ään sekä v. t. oikeusneuvosmiehelle A. Pircklénille huhtikuun 18 p:stä kesäkuun 14 p:ään, jolloin mainitut viranhaltijat olivat olleet virkavapaina sairauden takia, ja perusteli tätä päätöstään siten, että kaupungin viranhaltijain palvelusehtosäännön virkavapautta koskevat määräykset eivät olleet sovellettavissa raastuvanoikeuden ja maistraatin viranhaltijoihin. Samoin perustein evättiin ⁸⁾ maistraatin anomus 2,900 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä sijaisen palkkaamiseksi maistraatinsihteeri F. Hasselblattille, joka oli ollut sairauden takia virkavapaana heinäkuun 16 p:stä elokuun 15 p:ään.

Tästä päätöksestä valittivat maaherralle maistraatinsihteeri, ensimmäinen julkinen notaari F. Hasselblatt, joka oli hoitanut kunnallispormestarinvirkaa toukokuun 1 p:stä 14:nteen, ylimääräinen ulosottomies, maistraatin v. t. oikeusneuvosmies A. Pircklén, joka oli hoitanut kunnallispormestarinvirkaa toukokuun 15 p:stä 20:nteen, ylimääräinen ulosottomies C. Oker-Blom, joka oli ollut v. t. kunnallispormestarina toukokuun 21 p:stä kesäkuun 30 p:ään, maistraatin kirjaajanapulainen A. Wennerqvist, joka oli hoitanut maistraatin oikeusneuvosmiehenvirkaa huhtikuun 18 p:stä toukokuun 31 p:ään v. t. oikeusneuvosmiehen Pircklénin osin ollessa virkavapaana sairauden takia, osin hoitaessa kunnallispormestarinvirkaa, v. t. ulosottomies H. Thors,

¹⁾ Kvsto 26 p. elok. 36 §. — ²⁾ S:n 10 p. kesäk. 20 §. — ³⁾ S:n 22 p. huhtik. 30 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. elok. 35 § ja 18 p. marrask. 22 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. huhtik. 30 § ja 27 p. toukok. 25 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. elok. 34 §. — ⁷⁾ S:n 27 p. toukok. 24 § ja 10 p. kesäk. 6 §; vrt. tätä kert. s. 54. — ⁸⁾ Kvsto 26 p. elok. 37 §.

joka oli hoitanut maistraatinsihteerinvirkaa toukokuun 1 p:stä 14:nteen viran vakinaisen haltijan F. Hasselblattin toimiessa v. t. kunnallisormestarina, sekä opiskelija E. Jokinen, joka oli hoitanut valittaja Wennergqvistin virkaa huhtikuun 18 p:stä toukokuun 31 p:ään. Valittajat vaativat, että valtuuston päätös kumottaisiin ja heille sijaisuuspalkkioksi maksettaisiin edellä mainitussa järjestyksessä 3,873: 10 markkaa, 1,659: 90 markkaa, 11,066: 50 markkaa, 6,951: 60 markkaa, 1,352: 40 markkaa ja 2,433: 30 markkaa, yhteensä 27,336: 80 markkaa.

Vaaditussa selityksessä kaupunginvaltuusto huomautti ¹⁾, että herrain Hasselblattin ja Thorsin valitusasiakirjat olivat epätäydelliset sekä ettei valtuusto ensinkään ollut käsitellyt herra Oker-Blomin palkkiokysymystä, ja esitti tähän viitaten, että näiden herrain valitukset jätettäisiin tutkimatta, mutta että, jos ne otettiin tutkittavaksi, ne ja muutkin edellä mainitut valitukset hylättäisiin seuraavin perustein:

että valituskirjelmissä mainitut, palvelusehtosäännön 8 ja 18 §:ssä olevat määräykset, jotka koskivat palvelusehtosäännössä tarkoitettujen virkamiesten oikeutta palkan saantiin vakinaisesta toimesta, eivät järjestelleet kysymystä sijaispalkkion määräämisestä kunnallisen toimen hoitamisesta;

että palvelusehtosäännön 18 §:n määräys ei yleensääkään, kuten sen 21 §:stä ilmeni, koskenut nyt puheena olevia tapauksia, mikä kuitenkin ei estänyt valtuustoa määräämästä sijaispalkkiota maksettavaksi, jos katsottiin erikoisten syiden tai kohtuuden sitä vaativan;

että maistraatinsihteerin Hasselblattin vaatimus saada korvausta niiltä 14 päivältä, joina hän oli hoitanut kunnallisormestarinvirkaa, oli kohtuuton siihen katsoen, että valittaja tältä ajalta oli kantanut sekä maistraatinsihteerintoimeen liittyvän peruspalkan ikälisäyksineen että myöskin jälkimäistä virkaa seuraavat erittäin suuret sivutulot vekseliprotesteista, joten hänen viransijaisuusajanaan saamansa tulot moninkertaisesti ylittivät pormestarinvirkaan liittyvän palkan;

että ulosottomies, v. t. oikeusneuvosmies Pircklén siltä 6 päivän ajalta, jona hän oli toiminut kunnallisormestarin, oli nauttinut täyttä palkkaa v. t. oikeusneuvosmiehenä ja että kaupunginvaltuusto ottaen huomioon tuon viransijaisuusajan lyhyden katsoi, että valittajan kohtuutta noudattaen tuli tyytyä mainittuihin etuihin;

että ulosottomies Oker-Blom pormestarin sijaisena toukokuun 21 p:n ja kesäkuun 30 p:n väliseltä ajalta oli nostanut 9,240 markkaa, mikä määrä riittänee sijaispalkkioksi siinäkin tapauksessa, että valittaja siitä maksoi omalle viransijaiselleen samalta ajalta 1,333: 33 markkaa;

että kirjaaja Wennergqvist ollessaan oikeusneuvosmiehen sijaisena huhtikuun 18 p:stä toukokuun 31 p:ään oli saanut virkasivutuloja niin suuren määrän, 3,857 markkaa, että ne yhdessä hänen viransijaisuusajaltaan kirjaajan-toimestaan kantamiensa palkkaetujen, 3,254 markan, kanssa nousivat yli oikeusneuvosmiehenviran peruspalkan sanotulta ajalta, 6,953 markan;

että ulosottomies Thorsin viransijaisuusajaltaan ulosottomiehentoimesta kantama palkka, 4,000 markkaa, niinikään oli maistraatinsihteerintoimen peruspalkkaa, 2,900 markkaa, suurempi; sekä

että valittaja Jokisella valtuuston mielestä oli oikeus, ellei hän jo ollut saanut kohtuullista palkkiota, vaatia se silloiselta v. t. kunnallisormestari Gottlebeniltä ja v. t. oikeusneuvosmies Pirckléniltä, jotka eivät voineet

¹⁾ Kvsto 7 p. lokak. 5 §.

olla paremmassa asemassa kuin valtion virkamiehet ja sen vuoksi tuntuivat olevan velvolliset maksamaan kolmanneksen peruspalkastaan sairaslomansa aiheuttaman viransijaisuuden kustantamiseksi, sitäkin suuremmalla syyllä, kun heidän virkainsa palkat olivat valtioneuvoston vahvistamat ja valtion viranomaisen nimitti niiden haltijat ja heidät sen vuoksi voi rinnastaa valtion virkamiesten kanssa.

Oikeus palkan nauttimiseen yksityisasiain vuoksi myönnetyn virkavapauden ajalta. Lastensuojelulautakunta oli myöntänyt kanslistilleen I. Pantsarille virkavapautta yksityisasiain takia kesäkuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään 1930, jolloin hän erosi toimestaan, sekä oikeuttanut hänet virkavapauden ajalta saamaan ikäkorotuksensa, 185 markkaa kuukaudelta. Revisionikonttori oli kuitenkin huomauttanut, että lautakunnan päätös jälkimmäiseltä osaltaan ei ollut voimassa olevien määräysten mukainen, minkä vuoksi lautakunta alisti sen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Asiaa käsiteltäessä valtuusto päätti ¹⁾ olla hyväksymättä lautakunnan toimenpidettä.

Kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan anomuksen, että mainittujen koulujen opettajatar J. Meinander oikeutetaisiin saamaan ikäkorotuksensa maaliskuun 23 p:stä kevätlukukauden loppuun, miksi ajaksi hän oli saanut virkavapautta tehdäkseen opinto- ja virkistysmatkan Italiaan, Ranskaan y. m. maihin.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaret H. Parkkonen ja E. Ekholm oikeutettiin ³⁾ saamaan ikäkorotuksensa heille opintomatkaa varten myönnetyn virkavapauden ajalta.

Ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja E. Fellman oikeutettiin ³⁾ niinkään saamaan ikäkorotuksensa samasta syystä myönnetyn virkavapauden ajalta. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan anomuksen, että opettaja Fellmanille myönnettäisiin oikeus saada kyseiseltä ajalta palkkaetunsa vähentämättöminä, kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Oikeus lukea hyväkseen virkavuosia. Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että viranhaltijat, joiden virkain pätevyysvaatimuksiin kuului merikapteenintutkinto ja merenkulkukokemusta, saivat eläkkeen saamiseksi lukea hyväkseen enintään kymmenen vuotta siitä ajasta, jonka he merikapteenintutkinnon suoritettuaan ja 30 vuotta täytettyään olivat toimineet kauppalaivain päällikköinä.

Toisen kaupunginvoudin konttorin palkanulosmittausosaston 9 palkkaluokkaan kuuluvat ulosottoapulaiset V. Wainio, A. Leinonen, O. Liljefors, A. Schönberg, K.M. Lindström ja A. Parvio, jotka aikaisemmin olivat hoitaneet 6 palkkaluokkaan kuuluvia ulosottoapulaisentoimia oikeutettuina saamaan virkasivutuloja, minkä edun he menettivät, kun heidän toimensa siirrettiin ensiksi mainittuun palkkaluokkaan, oikeutettiin ⁶⁾ ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen koko aika, jonka he olivat toimineet alempaan palkkaluokkaan kuuluvassa virassa, koska kaupunginvaltuusto piti kohtuuttomana, että siirtyminen ylempään palkkaluokkaan vähentäisi heidän palkkaetujaan.

Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaiset A. Lagerstam, A. Lindfors ja J. Olenius, jotka tammikuun 1 p:stä 1931 oli nimitetty virkainsa vakinaisiksi haltijoiksi, mutta jotka sitä ennen Lagerstam maaliskuun 1 p:stä, Lindfors huhtikuun 1 p:stä ja Olenius tammikuun 1 p:stä 1927 olivat

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 27 §. — ²⁾ S:n 1 p. huhtik. 16 §. — ³⁾ S:n 10 p. kesäk. 18 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. elok. 39 §. — ⁵⁾ S:n 26 p. elok. 20 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. tammik. 24 §.

toimineet konttorissa ylimääräisinä apulaisina, oikeutettiin ¹⁾ lukemaan ikäkorotuksiin oikeuttava virka-aikansa alkavaksi edellä mainituista päivistä.

Rahatoimikamarin sihteerin A. Danielsonin oikeutettiin ²⁾ ikäkorotusta varten lukemaan hyväkseen vuoden 1928 tammikuun 1 p:n ja toukokuun 30 p:n välinen aika, jonka hän ennen nimitystään virkansa vakinaiseksi haltijaksi oli hoitanut sitä virkaatekevänä.

Kiinteistötoimiston apulaisasiamies T. Törnblom oikeutettiin ³⁾ lukemaan myöhemmässä 14 palkkaluokkaan kuuluvassa virassaan ikäkorotuksiin oikeuttaviksi virkavuosiksi se aika, jona hän oli hoitanut 12 luokkaan luetua rahatoimikamarin notaarinvirkaa.

Talonisännöitsijä S. Puranen oikeutettiin ⁴⁾ lukemaan ikäkorotukseen oikeuttava virka-aikansa alkavaksi helmikuun 1 p:stä 1929, josta lähtien hän oli hoitanut ensin väliaikaista kiinteistöisännöitsijäntointia ja sittemmin avoimena olevaa talonisännöitsijänvirkaa.

Satamakannantakonttorin haaraosaston johtaja H. Wallén, konttorin veloittaja E. Candolin, toimentaja G. Ingraeus ja konttorikirjuri O. Ruin oikeutettiin ⁵⁾ lukemaan ikäkorotukseen oikeuttaviksi virkavuosiksi ne ajat, jotka he ennen nimitystään asianomaisten virkainaan vakinaisiksi haltijoiksi olivat hoitaneet niitä virkaatekevinä, nimittäin Wallén tammikuun 1 p:stä 1928 tammikuun 31 p:ään 1929, Candolin tammikuun 1 p:stä 1928 maaliskuun 31 p:ään 1929, Ingraeus tammikuun 1 p:stä 1928 huhtikuun 30 p:ään 1929 ja Ruin tammikuun 1 p:stä heinäkuun 31 p:ään 1928.

Satamakannantakonttorin vahtimestari N. Nyfors oikeutettiin ⁶⁾ lukemaan ikäkorotuksiin oikeuttaviksi virkavuosiksi vuoden 1928 huhtikuun 1 p:n ja vuoden 1929 toukokuun 1 p:n välinen aika, jolloin hän ennen nimitystään toimensa vakinaiseksi haltijaksi hoiti sitä viransijaisena.

Sairaalan tiliviraston kamreeri V. Kerckänen oikeutettiin ¹⁾ lukemaan ikäkorotuksiin oikeuttaviksi virkavuosiksi vuoden 1928 tammikuun 1 p:n ja lokakuun 3 p:n välinen aika, jona hän ennen nimitystään virkansa vakinaiseksi haltijaksi hoiti sitä virkaatekevänä.

Tuberkuloosisairaalan alihoitajatar A. Iso-Pahkala, joka oli palvellut Humaliston sairaalassa vakinaisena alihoitajattarena huhtikuun 1 p:stä 1920 heinäkuun 1 p:ään 1922 sekä ylimääräisenä alihoitajattarena heinäkuun 1 p:stä 1922 maaliskuun 1 p:ään 1923, kesäkuun 1 p:stä syyskuun 1 p:ään 1923 ja toukokuun 20 p:stä 1924 kesäkuun 1 p:ään 1929, jolloin hänet nimitettiin tuberkuloosisairaalan vakinaiseksi alihoitajattareksi, oikeutettiin ⁶⁾ saamaan ikäkorotus kuuden vuoden palveluksesta lukien marraskuun 1 p:stä 1930.

Kunnalliskodin johtaja H. Waahterlinna oikeutettiin ⁷⁾ ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen vuoden 1928 helmikuun 1 p:n ja huhtikuun 1 p:n välinen aika, jonka hän ennen nimitystään virkansa vakinaiseksi haltijaksi oli hoitanut sitä virkaatekevänä.

Kunnalliskodin alihoitajatar I. Skogster oikeutettiin ⁷⁾ ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen vuoden 1920 elokuun 1 p:n ja vuoden 1929 heinäkuun 15 p:n välinen aika, jonka hän toimi alihoitajattarena Nikkilän sairaalassa, sekä viimeksi mainitun päivän ja vuoden 1930 joulukuun 31 p:n välinen aika, jolloin hän ennen nimitystään kunnalliskodin vakinaiseksi alihoitajattareksi hoiti tätä tointia virkaatekevänä.

¹⁾ Kvsto 18 p. maalisk. 24 §. — ²⁾ S:n 28 p. tammik. 23 §. — ³⁾ S:n 13 p. toukok. 16 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. maalisk. 15 §: ks. myös tätä kert. s. 124. — ⁵⁾ S:n 27 p. toukok. 27 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. tammik. 28 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. helmik. 27 §.

Rakennuskonttorin huonerakennusosaston avustava arkkitehti E. Vasinen oikeutettiin ¹⁾ ikäkorotuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen vuoden 1928 tammikuun 16 p:n ja joulukuun 31 p:n välinen aika, jonka hän oli ollut ylimääräisenä arkkitehtina samalla osastolla, sekä vuoden 1929 tammikuun, jolloin hän ennen nimitystään vasta perustettuun avustavan arkkitehdin virkaan oli hoitanut sitä virkaatekevänä.

Kaasulaitoksen konttoriapulainen A. Westerholm oikeutettiin ²⁾ lukemaan vuoden 1928 huhtikuun 21 p:n ja vuoden 1929 helmikuun 1 p:n välinen aika, jolloin hän ennen nimitystään virkansa vakinaiseksi haltijaksi oli hoitanut sitä tilapäisenä apulaisena, ikäkorotukseen oikeuttavaksi virka-ajaksi.

Kunnallisen hammaspoliklinikan Kallion haaraosaston johtaja A. Hjelman anoi saada lukea ikäkorotukseen oikeuttaviksi virkavuosiksi vuoden 1928 tammikuun 24 p:n ja vuoden 1930 lokakuun 1 p:n välisen ajan, jonka hän oli toiminut poliklinikan ylimääräisenä amanuenssina, mutta kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ hänen anomuksensa, koska molemmat puheena olevat virat olivat aivan erilaatuiset.

Samoin perustein valtuusto epäsi ⁴⁾ kunnallisen hammaspoliklinikan Kallion haaraosaston assistentin G. Taxellin anomuksen saada ikäkorotuksen saamiseksi lukea hyväkseen vuoden 1928 helmikuun 1 p:n ja vuoden 1930 lokakuun 1 p:n välisen ajan, jonka hän oli ollut poliklinikan avustavana assistenttina.

Maistraatin asiantuntijajäsenen palkkio. Maistraattiin asemakaava- ja rakennusasiain käsittelyä varten valittavan lisäjäsenen ⁵⁾ palkkio vahvistettiin ⁶⁾ 1,000 markaksi kuukaudelta, jos kyseinen jäsen oli kaupungin palveluksessa oleva henkilö, ja 2,000 markaksi, ellei hän ollut kaupungin viranhaltija.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan palkkio osanotosta kaupunginhallituksen kokouksiin määrättiin ⁷⁾ 150 markaksi kokoukselta.

Kaupunginkassan tarkastajain palkkio. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, että valtuuston valitsemien kaupunginkassan tarkastusmiesten itsekunkin tuli saada 100 markan palkkio jokaisesta tarkastuksesta, ja että tämä meno oli suoritettava talousarvioon valiokunta- ja komiteamenoja varten merkitystä määrärahasta.

Kaupungin vuokratonttien ja -alueiden katselmusmiesten palkkiot. Kiinteistölautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ tehdä kaupungin valiokuntain ja komiteain palkkiosääntöön seuraavan lisäyksen: Kiinteistölautakunnan jäsenille, jotka lautakunnan päätöksen nojalla ottavat osaa kaupungin vuokratonttien ja -alueiden n. s. kolmivuotiskatselmuksiin, suoritetaan toimituspäivältä sama palkkio kuin lautakunnan kokoukselta.

Samalla valtuusto myönsi sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 4,000 markan määrärahan kuluvana vuonna suoritettavia katselmustoimituspalkkioita varten.

Majoituslautakunnan jäsenten palkkiot. Kaupunginvaltuuston päätettyä, että majoituslautakunnan puheenjohtajan tuli saada 1,250 markan vuosipalkkio, ja sekä lautakunnan että rahatoimikamarin tulkittua tämän päätöksen siten, että puheenjohtajan tuli saada mainittu palkkio Uudenmaan läänin maaherran ehdottaman palkkion lisäksi, joka oli 150 markkaa kokoukselta, hänelle vuonna 1930 oli maksettu yhteensä 2,000 markkaa ja lautakunnan kah-

¹⁾ Kvsto 28 p. tammik. 25 §. — ²⁾ S:n 10 p. kesäk. 19 §. — ³⁾ S:n 28 p. tammik. 26 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. tammik. 27 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 129. — ⁶⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 3 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. tammik. 17 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. toukok. 11 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. syysk. 8 §.

delle jäsenelle yhteensä 500 markkaa. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ säädettyssä järjestyksessä anoa Uudenmaan läänin maaherralta edellä mainittujen jo maksettujen palkkiomäärien vahvistamista, mikä anomus huhtikuun 15 p:nä evättiin²⁾, mikäli se koski puheenjohtajan vuosipalkkiota, mutta muilta osiltaan hyväksyttiin³⁾. Tämän johdosta valtuusto kumoten syyskuun 30 p:nä 1930 tekemänsä päätöksen määräsi, että majoituslautakunnan puheenjohtajan vuoden 1931 alusta tuli saada ainoastaan kokouspalkkio.

Kotitalouslautakunnan jäsenten palkkiot. Kotitalouslautakunnan puheenjohtajan palkkio vahvistettiin³⁾ 100 markaksi ja jäsenten palkkiot 75 markaksi kokoukselta.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun johtajattaren palkkio. Ammattiopeustuslaitosten johtokunnan huomautettua, että valmistavan tyttöjen ammattikoulun johtajattarella oli sama palkka kuin hänen alaisillaan opettajattarilla, mikä lautakunnan mielestä ei ollut kohtuullista, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että johtajattaren vuoden 1932 alusta tuli opettajattarenpalkkiansa lisäksi saada johtajattarentoimesta 2,000 markan vuotuinen palkkio sekä sitäpaitsi 100 markkaa jokaista koulun luokkaa kohden.

Lautakuntain ja hallitusten sekä komiteain ja valiokuntain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkioiden alentaminen. Vt Gröndahl esitti aloitteen, joka päättyi ehdotukseen, että kaupunginvaltuusto kumoten kesäkuun 12 p:nä 1929 ja joulukuun 17 p:nä 1930 tekemänsä päätökset päättäisi, että kaupungin hallitusten ja lautakuntain y. m. hallintoelinten sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien komiteain ja valiokuntain puheenjohtajain, varapuheenjohtajain ja jäsenten palkkiot tammi-kuun 1 p:stä 1932 toistaiseksi oli suoritettava 50 % alennettuina edellä mainituissa päätöksissä edellytetyistä määristä sekä että vastaava palkkioiden alennus vahvistettaisiin kaikkia mahdollisesti asetettuja, mainitussa päätöksessä mainitsemattomia hallituksia ja lautakuntia y. m. hallintoelimiä sekä komiteoja ja valiokuntia koskevaksi.

Aloitteen johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että kesäkuun 12 p:nä 1929 ja joulukuun 17 p:nä 1930 tehdyissä päätöksissä mainitut ja muut niihin verrattavat palkkiot vuonna 1932 oli suoritettava 10 % alennetuina määrin.

Kaupungin sairaalain hoitosijamaksujen taksa. Kaupunginvaltuuston puolestaan hyväksyttyä kaupungin sairaaloissa suoritettavien maksujen uuden taksaehdotuksen ja alistettua sen Uudenmaan läänin maaherran vahvistettavaksi lääkintöhallitus siltä pyydytyssä lausunnossa oli esittänyt eräitä huomautuksia puheena olevaa taksaa vastaan. Kaupunginvaltuuston vastattua⁶⁾ näihin huomautuksiin maaherra huhtikuun 10 p:nä vahvisti⁷⁾ taksan noudatettavaksi sellaisena kuin valtuusto oli sen hyväksynyt. Saatuaan tästä tiedon valtuusto päätti⁷⁾, että Helsingin kaupungin sairaaloissa suoritettavien hoitomaksujen uutta taksaa oli sovellettava kesäkuun 1 p:stä.

Samalla valtuusto päätti anoa sisäasiainministeriöltä oikeutta ilman tuomiota saada ulosmitata edellä mainitun taksan mukaan maksettavaksi pantuja maksuja, joita ei ollut sovelloinllisesti suoritettu.

Veden hinta. Kaupunginhallituksen katsottua välttämättömäksi lisätä kaupungin tuloja m. m. korottamalla vesijohtolaitoksen antaman veden hintaa, minkä johdosta kaikki vedenantosopimukset olisi sanottava irti maaliskuun mittarinlukemispäivästä, kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 7 §. — ²⁾ S:n 13 p. toukok. 5 §. — ³⁾ S:n 2 p. jouluk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. marrask. 20 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. lokak. 31 § ja 16 p. jouluk. 11 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. helmik. 7 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. toukok. 4 §.

ehdotuksesta antamassaan lausunnossa huomauttanut, että vesijohtolaitoksen päätarkoituksena tosin ei ollut suurten suoraisten tulojen hankkiminen kaupungille, vaan hyvän veden tarjoaminen sen asukkaille niin huokeaan hintaan kuin mahdollista, mutta että toisaalta laitoksen nettoylijäämä oli hyvin vähäinen ja että vedentarpeen lisääntyminen todennäköisesti jo lähitulevaisuudessa tuli vaatimaan laajennuksia, jotka lisääisivät pääoman käyttöä ja siten myöskin vuotuisia menoja, minkä johdosta tariffinkorotus oli perusteltu. Hallitus ei myöskään arvellut hinnankorotuksen vaikuttavan häiritsevästi vedenkulutukseen. Ottaen huomioon esitetyt näkökohdat kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ korottaa vesijohtolaitokselle maaliskuun 10 p:nä 1914 vahvistetut ja sittemmin seitsenkertaisiksi korotetut taksat ²⁾ kahdeksankertaisiksi lukien vuoden 1932 maaliskuun mittarinlukemispäivästä, mikä merkitsi veden perushinnan korotusta 2: 10 markasta 2: 40 markkaan m³:ltä.

Kaasun hinta. Eräät kaasun suurkuluttajat olivat kaupungin teknillisten laitosten hallitukselle huomauttaneet, että hiilien hinnan tuntuvasti alennuttua niiden käyttäminen suurissa keittiöliesissä oli käynyt kaasun käyttöä huomattavasti edullisemmaksi, ja siihen viitaten ehdottaneet, että kaasun hintaa alennettaisiin jopa 50 %. Hallitus katsoi tämän esityksen ansaitsevan huomiota ja laati ehdotuksen uudeksi tariffiksi kulutetusta kaasusta suoritettavien maksujen kantoa varten ehdottaen siinä, että hinta jäisi entiselleen, 1: 30 markkaan m³:ltä, kulutuksen ollessa enintään 200 m³ n. 5 viikon kulukskautta kohden, mutta alenisi asteettain kulutuksen lisääntyessä, niin että alin hinta, joka siihen asti oli ollut 98 penniä m³:ltä, kulutuksen ollessa yli 4,000 m³:n alenisi 80 penniin m³:ltä. Tämä tariffiehdotus, jonka kaupunginhallitus alisti kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi, palautettiin ³⁾ kaupungin teknillisten laitosten hallitukselle, jonka tuli harkita, oliko kaasunhinnan yleinen alentaminen ajateltavissa.

Saamansa tehtävän täyttäen hallitus sittemmin lähetti tariffiehdotuksen, jonka mukaan voimassa oleva perushinta, 1: 30 markkaa m³:ltä, alennettaisiin 1: 25 markkaan, ja huomautti samalla, että ehdotettu alennus vähentäisi kaasulaitoksen nettotuloja n. 800,000 markkaa vuodessa. Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan pitänyt tarkoituksenmukaisena vallitsevina kireinä rahaikoina ryhtyä kaupungin tulomahdollisuuksia vähentämään, ja päätti ⁴⁾ senvuoksi, että kaasunhinnan tuli jäädä entiselleen.

Sähkövirran hinta. Kaupunginhallitus esitti, että kaupungin sähkölaitoksen toimittaman sähkövirran hintaa korotettaisiin, koska vallitsevissa oloissa oli käytettävä kaikkia keinoja kaupungin tulojen lisäämiseksi, mutta kaupungin teknillisten laitosten hallitus ehdotti tämän esityksen evättäväksi, koska sen mielestä tällainen toimenpide osin tuntuvasti vähentäisi kulutusta, osin herättäisi sähkölaitosta kohtaan epäluottamusta ja vastenmielisyyttä, joka vaikeuttaisi sen kehitysmahdollisuuksia. Kaupunginvaltuusto päättikin ⁵⁾ evätä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Kaupungin urheilukenttän käyttömaksut. Urheilulautakunta toi esiin, että urheilukenttään kaupungille aiheuttamat nettomenot vuosi vuodelta olivat lisääntyneet ja että lautakunta sen johdosta oli ottanut harkittavakseen, miten niitä voitaisiin supistaa urheilun siitä kärsimättä. Tässä tarkoituksessa lautakunta ehdotti, että kaikkien kenttän vuokrat kannettaisiin määräprosenttein kertyneistä sisäänpääsymaksuista. Eläintarhan urheilu-

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 14 §. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 116. — ³⁾ Kvsto 1 p. huhtik. 10 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. jouluk. 13 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. jouluk. 12 §.

kentällä pidetyistä kilpailuista oli lautakunnan mielestä kannettava vuokraa 10 % bruttotulosta, jos tämä oli 15,000 markkaa pienempi, 15 %, jos tulo oli 15,000—50,000 markkaa, ja 20 %, jos tulo oli 50,000 markkaa suurempi, kuitenkin siten, että alin vuokramäärä paikallisista kilpailuista olisi 200 markkaa, kansallisista ja kansainvälisistä 400 markkaa sekä siinä tapauksessa, että kenttä oli järjestettävä estejuoksua y. m. s. varten, 1,000 markkaa. Tämä järjestelmä edellytti, että kaupunki huolehti pääsylippujen myynnistä ja otti palvelukseensa tarvittavat järjestysmiehet. Jalkapallokilpailuista, jotka pääasiallisesti pidettiin Hesperianpuiston kentällä, lautakunta ehdotti vuokran 10 %:ksi sisäänpääsymaksuista ja alimman vuokran 100 markaksi. Viimeksi mainituissa kilpailuissa järjestäjät itse huolehtisivat pääsylippujen myynnistä ja järjestyksen ylläpidosta, mutta kaupungilla olisi oikeus myynnin ja siitä kertyneiden tulojen tilityksen tarkastamiseen.

Tätä ehdotusta käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyä sen periaatteellisesti siten, että kaupungin urheilukenttään vuokrat oli lukien tammikuun 1 p:stä 1932 kannettava määräprosenttein kertyneistä sisäänpääsymaksuista.

Raitiotiemaksut. Myöntyen Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön tekemään anomukseen kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ yhtiön korottamaan raitioteiden alennuslippujen hinnan 71 ³/₇ pennistä 83 ¹/₃ penniin sekä määräämään ajankohdan, jolloin korotuksen tuli astua voimaan.

Kulosaaren sillan siltamaksu. Eräiden Kulosaaren asukkaiden anottua Uudenmaan läänin maaherralta, että maksu Kulosaaren sillan yli kulkemisesta poistettaisiin, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa m. m. huomauttaa, että asianmukainen lupa kyseisen maksun kantamiseen sisältyi osakeyhtiön Brändö spärvägsaktiebolag toimilupa, jossa ei mainittu mitään aikarajoitusta; että kaupungin ostaessa ⁴⁾ mainitun yhtiön omaisuuden myöskin Kulosaaren sillan siltamaksun kantamisoikeus oli siirtynyt kaupungille; ettei Kulosaaren siltalla ollut maan- eikä kylätietä, minkä vuoksi vuoden 1921 alusta voimassa ollut, sanotunlaisten teiden siltoja koskeva siltamaksujen kantamiskielto ei ollut siihen sovellettavissa; sekä että siltamaksujen kantamislupaa ei ollut myönnetty ennen vuotta 1921 voimassa olleen tielain, vaan huhtikuun 15 p:nä 1889 yksityisistä rautateistä annetun asetuksen 15 §:n nojalla eli siis Kulosaaren raitiotien matkustajamaksun vahvistamisen yhteydessä. Edellä mainittuihin seikkoihin viitaten valtuusto ehdotti, että esitys Kulosaaren sillan siltamaksun poistamisesta ei antaisi aihetta toimenpiteisiin.

Lisämäärärahoja maistraatille. Sekalaisten menojen pääluokassa olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ 5,000 markan lisäyksen maistraatin päinatus- ja sidontamäärärahaan sekä 1,500 markan lisäyksen maistraatin arkiston tilapäisen työvoiman määrärahaan samalla päättäen, että vuoden 1932 menosäännön vastaavaa määrärahaa oli korotettava 3,500 markkaa.

Lisämääräraha rikostuomioiden toimeenpanokonttorille. Vuoden 1930 tili-erotuksesta kaupunginvaltuusto osoitti ⁶⁾ 2,000 markan lisäyksen rikostuomioiden toimeenpanokonttorin saman vuoden tarverahoihin.

¹⁾ Kvsto 28 p. lokak. 19 §. — ²⁾ S:n 2 p. jouluk. 11 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 4 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 10. — ⁵⁾ S:n 28 p. lokak. 6 § ja 2 p. jouluk. 5 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §.

Lisämäärärahoja raatihuoneen arkistolle. Samoista varoista osoitettiin ¹⁾ tarpeen vaatima 4,000 markan suuruinen lisäys raatihuoneen arkiston vuoden 1930 tarverahain määrärahaan.

Sekalaisten menojen pääluokassa olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ tarpeellisen 6,000 markan määräisen lisäyksen raatihuoneen arkiston tarverahoihin.

Kaupunginvaltuuston tarverahat. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että sen vuoden 1930 tarverahoja sai ylittää 11,490: 85 markkaa.

Rahatoimikamarille myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta tarpeen vaatima 75,000 markan suuruinen lisäys mainitun vuoden menosääntöön kiinteän omaisuuden pääluokkaan merkittyihin kamarin käyttövaroihin, 50,000 markan lisäys kamarin tarverahoihin, 85,000 markan lisäys kamarin yleisiin käyttövaroihin, 100,000 markan lisäys kaluston hankintamäärärahaan ja 3,000 markan lisäys normaalikellojen kunnossapitomäärärahaan. Edelleen kamari oikeutettiin ⁴⁾ ylittämään vuoden 1930 talousarvioon merkittyä puhelinmäärärahaansa 700 markkaa ja erää Autojen kustannukset 4,254: 50 markkaa sekä sekalaisten menojen pääluokkaan merkittyjä määrärahojaan 60,000 markkaa.

Viransijaisuuspalkkiot. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ siihen, että vuoden 1930 menosääntöön sairaslomasijaisia varten merkittyä määrärahaa sai ylittää 110,000 markkaa.

Rahatoimikonttorille myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta yhteensä 368,000 markkaa lisäystä erinäisiin mainitun vuoden talousarvion määrärahoihin, nimittäin 50,000 markkaa määrärahaan Provisiot y. m. kulut, 98,000 markkaa tilapäisen työvoiman määrärahaan, 90,000 markkaa painatus- ja sidontamäärärahaan, 30,000 markkaa tarverahoihin sekä 100,000 markkaa uusien puhelinten ja puhelinmaksujen määrärahaan.

Satamahallinto oikeutettiin ⁵⁾ ylittämään vuoden 1930 talousarvioon merkittyä palkkiomäärärahaansa 2,198 markkaa.

Vuoden 1930 tilierotuksesta myönnettiin ¹⁾ satamakannantakonttorille 35,000 markan lisäys sen saman vuoden valaistusmäärärahaan ja 2,000 markan lisäys määrärahaan Poistot ja peruutukset sekä kertomusvuoden tilierotuksesta 4,900 markan lisäys konttorin puhtaanapitomäärärahaan ⁶⁾.

Työväliitystoimistolle myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 5,000 markan lisäys mainitun vuoden tilapäisen työvoiman määrärahaan ja 288 markan lisäys mainitun vuoden painatus- ja sidontamäärärahaan.

Oikeusaputoimistolle myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 1,000 markan lisäys mainitun vuoden tarverahamäärärahaan.

Ammattioppilaslautakunta oikeutettiin ⁶⁾ ylittämään vuoden 1930 menosääntöön tilapäistä työvoimaa varten merkittyä määrärahaansa 8,865 markkaa.

Vaalikustannukset. Vuoden 1930 menosääntöön vaalikustannuksia varten merkitty määräraha oli lisämääräraha myöntämisestä ⁷⁾ huolimatta ollut riittämätön sen johdosta, että mainittuna vuonna oli toimitettu kahdet ylimääräiset vaalit, minkä vuoksi valtuusto päätti ⁴⁾ myöntyä sen ylittämiseen 305,364: 05 markalla.

Sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan val-

¹⁾ Kvsto 14 p. tammik. 6 §. — ²⁾ S:n 2 p. jouluk. 6 §. — ³⁾ S:n 25 p. helmik. 11 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. helmik. 20 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. maalisk. 10 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. lokak. 18 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 98.

tuusto myönsi ¹⁾ 50,000 markan lisäyksen kertomusvuoden talousarvion vaalikustannusmäärärahaan.

Määräraha kansanäänestystä varten. Vuoden tilierotuksesta myönnettiin ²⁾ 200,000 markkaa väkijuomalainsäädännön perusteiden selvittämiseksi joulukuun 29—30 p:nä toimeenpantavan kansanäänestyksen aiheuttamien kustannusten suorittamiseksi.

Määrärahoja poliisilaitokselle. Kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 5,985 markkaa lisäykseksi poliisilaitoksen mainitun vuoden vuokramäärärahaan, 4,000 markkaa valaistusmäärärahaan ja 6,000 markkaa vedenkulutusmäärärahaan.

Kaupunginhallitus ilmoitti asian kiireellisyyden johdosta vastanneensa myöntävästi Uudenmaan läänin maaherran kaupunginvaltuustolle esittämään tiedusteluun, suostuiko kaupunki suorittamaan ²/₇ kaluston hankkimisesta poliisilaitokselle luovutettuihin uusiin huoneistoihin ⁴⁾ aiheutuneista menoista, yhteensä 309,686 markasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ hallituksen toimenpiteen.

Suojelupoliisin sairaanhoito-osasto. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ pääluokkaan Terveysdenhoito merkityistä käyttövaroistaan 65,000 markan suuruisen määrärahan kaluston hankkimiseksi poliisilaitoksen suojeluosaston sairaanhoito-osastolle, 10,000 markan suuruisen määrärahan ylimääräisen työvoiman palkkaamiseksi sekä 35,000 markan määrärahan puheena olevan osaston ruoan, lääkkeiden, pesun, silityksen y. m. kustantamiseksi.

Määrärahoja terveydenhoitoa varten. Terveysdenhoitolautakunnalle myönnettiin ³⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 700 markan lisäys lautakunnan saman vuoden talousarvioon merkittyyn valaistusmäärärahaan, 1,500 markan lisäys tarverahamäärärahaan ja 4,000 markan lisäys matka- ja kuljetuskustannusten määrärahaan. Edelleen lautakunta oikeutettiin ⁷⁾ ylittämään vuoden 1930 menosäännössä ollutta tilapäisen työvoiman määrärahaa 5,000 markkaa. Pääluokassa Terveysdenhoito olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ 5,000 markkaa lisäystä terveydenhoitolautakunnan tarverahamäärärahaan, joka oli käynyt riittämättömäksi sen johdosta, että kaupungissa oli esiintynyt tavallista useampia kurkkumädäntapauksia ja että tutkittavien kurkkumätänäytteiden lukumäärä sen johdosta oli lisääntynyt.

Samoin kaupunginvaltuusto myönsi ⁹⁾ yhteensä 30,000 markkaa tarpeen vaatimia lisäyksiä luvun Lääkärit, eläinlääkärit ja sairaanhoitohenkilökunta tilapäisen työvoiman määrärahaan, siitä 10,000 markkaa vuoden tilierotuksesta ja 20,000 markkaa pääluokkaan Terveysdenhoito sisältyvistä valtuuston käyttövaroista.

Viimeksi mainituista varoista myönnettiin ⁹⁾ samalla 1,000 markan lisäys desinfioimislaitoksen vedenkulutusmäärärahaan.

Määräraha maidontarkastusta varten. Koska maidontarkastamon vuoden 1930 tilapäisen työvoiman määräraha ei riittänyt tarkoitukseensa, kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ siihen mainitun vuoden tilierotuksesta tarpeen vaatiman 400 markan suuruisen lisäyksen sekä lisäksi 2,000 markan lisäyksen tarverahamäärärahaan.

Määrärahoja tuberkuloosihuoltotoimistolle. Vuoden 1930 tilierotuksesta ³⁾ osoitettiin 6,000 markkaa lisäykseksi tuberkuloosihuoltotoimiston tarvera-

¹⁾ Kvsto 1 p. huhtik. 7 §. — ²⁾ S:n 16 p. jouluk. 28 §. — ³⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 19. — ⁵⁾ Kvsto 26 p. elok. 13 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. helmik. 19 § ja 1 p. huhtik. 15 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. helmik. 20 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. huhtik. 12 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. elok. 25 §.

hoihin sekä kertomusvuoden vastaavista varoista ¹⁾ tarpeen vaatimat lisäykset tuberkuloosihuoltotoimiston talousarviomäärärahoihin, nimittäin 4,000 markkaa painatus- ja sidontamäärärahaan, 6,000 markkaa tarverahoihin ja 175,000 markkaa suoranaisten avustusten määrärahaan.

Terveystoimiston määrärahat. Kertomusvuoden tilierotuksesta kaupunginvaltuusto osoitti ¹⁾ tarpeen vaatimia lisäyksiä yhteensä 2,000 markkaa terveystoimiston menosääntöön tarverahoiksi sekä lääkkeitä ja sairaanhoito-tarvikkeita varten merkittyihin määrärahoihin.

Mjölballstadin parantola. Pääluokassa Terveystenhoito olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ 300,000 markan määrärahan keuhkotuberkuloosipotilaiden hoidon kustantamiseksi Mjölballstadin parantolassa ³⁾.

Sairaiden eläinten kuljetus. Edellä mainituista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 10,000 markan suuruisen määrä rahan eläinraatojen ja sairaiden eläinten kuljetusvaunun hankkimiseksi. Vaunu oli rakennettava puhtaanapitolaitoksen työpajassa laitoksen johtajan yksissä neuvoin kaupungineläinlääkärin kanssa laatimien piirustusten mukaisesti ja annettava puhtaanapitolaitoksen hoitoon.

Kaupungin sairaalain hallitukselle myönnettiin ⁵⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta tarpeen vaatima 3,000 markan lisäys hallituksen saman vuoden palkkio-määrärahaan sekä 5,000 markan lisäys tarverahoihin.

Lisämäärärahoja sairaaloille. Koska erät vuoden 1930 talousarvioon sairaaloita varten merkityt määrärahat eri syistä olivat osoittautuneet riittämättömiksi, kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ mainitun vuoden tilierotuksesta tarpeellisia lisämäärärahoja yhteensä 601,000 markkaa, siitä 112,000 markkaa Marian sairaalalle, 233,000 markkaa kulkutautisairaalalle, 16,000 markkaa Kivelän sairaalalle ja 240,000 markkaa tuberkuloosisairaalalle. Sairaanhoitonimisessa pääluokassa olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ tarpeen vaatimat lisäykset erinäisiin kulkutautisairaalan kuluvan vuoden menosäännön määrärahoihin, nimittäin 75,000 markkaa tilapäisen työvoiman määrärahaan, 50,000 markkaa lääke- ja sairaanhoitotarvikemäärärahaan, 35,000 markkaa vedenkulutusmäärärahaan ja 26,000 markkaa sähkökäyttövoiman määrärahaan.

Evätty anomus määrärahan myöntämisestä Nikkilän sairaalalle. Kaupungin sairaalain hallitus uudisti jo vuonna 1930 tekemänsä anomuksen ⁷⁾, että keskusradion, leivinuunin, kahden taikinakaukalon, kahdeksan sähkölieden, kolmen lämpöpöydän sekä kuljetusauton ostoa varten Nikkilän sairaalaan myönnettäisiin määrärahoja yhteensä 267,300 markkaa, mutta kaupunginvaltuusto ei katsonut hallituksen esittäneen riittäviä syitä anomuksen hyväksymiseen ja epäsi ⁸⁾ sen.

Määrärahoja köyhäinhoitoa varten. Koska vallitsevan pula-ajan aiheuttama köyhäinhoidon avunsaajain lisääntyminen oli huomattavasti lisännyt köyhäinhuoltotyötä ja m. m. pakottanut lautakunnan jakamaan kaupungin 21 köyhäinhuoltopiiriin aikaisempien 18 piirin sijaan, kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ oikeuttaa lautakunnan ottamaan ylimääräistä työvoimaa 11 kuu-

¹⁾ Kvsto 2 p. jouluk. 16 §. — ²⁾ S:n 18 p. maalisk. 11 §. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 87 ja tätä kert. s. 119. — ⁴⁾ Kvsto 28 p. tammik. 31 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. elok 24 § ja 28 p. lokak. 20 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 89. — ⁸⁾ Kvsto 14 p. tammik. 12 §. — ⁹⁾ S:n 28 p. tammik. 13 §.

kaudeksi helmikuun 1 p:stä lukien ja myönsi pääluokkaan Köyhäinhoito sisältyvistä käyttövaroistaan sen palkkaamiseen tarvittavan määrärahan, 170,500 markkaa.

Edelleen oli välttämätöntä ottaa sijaisia viranhaltijain kesälomain ajaksi enemmän kuin tätä tarkoitusta varten talousarvioon merkitty määräraha salli, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ edellä mainituista käyttövaroistaan 21,600 markan lisäyksen köyhäinhoitolautakunnan ja sen tiliviraston kesälomasijaisten palkkausmäärärahaan.

Talousarvioon työttömyyden seurausten lieventämiseksi merkitystä määrärahasta kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 1,000,000 markkaa köyhäinhoitolautakunnalle jaettavaksi tilapäisinä luontois- tai vuokra-avustuksina työttömille.

Sittemmin köyhäinhoitolautakunta toi esiin, että niiden henkilöiden lukumäärä, joille oli pakko antaa suoranaista avustusta, kertomusvuonna oli ollut poikkeuksellisen suuri johtuen koko maassa eikä vähimmin Helsingissä tuntuvasta taloudellisesta pulakaudesta ja työttömyydestä sekä ilmeisesti myöskin siitä valitettavasta tosiasiasta, että muista kunnista kotoisin olevia henkilöitä kaikista osista maata virtasi pääkaupunkiin siinä uskossa, että työnsaannin mahdollisuudet täällä olivat suuremmat kuin muualla. Nämä henkilöt olivat usein jo saapuessaan aivan ilman varoja ja joutuivat senvuoksi heti köyhäinhoidon varaan, koska lain mukaan se kunta, jossa hädänalainen oleskeli, oli velvollinen antamaan ensimmäisen avun. Tosin saatiin tällaisissa tapauksissa huomattava osa annetusta avusta aikanaan korvatuksi, tavallisesti kuitenkin vasta pitkien ja vaivalloisten kotipaikkaoikeutta koskevien riitojen ja selvittelyjen jälkeen, mutta maksetut avustussuoraukset vaikuttivat joka tapauksessa tuntuvasti talousarvion menopuoleen. Edellä mainituista syistä vuoden suoranaisten avustusten määräraha oli osoittautunut aivan liian niukaksi, minkä vuoksi lautakunta anoi, että kaupunginvaltuusto myöntäisi tarpeen vaatiman 6,000,000 markan suuruisen lisämäärärahan. Esitykseen myönnyttiin ³⁾ ja pyydetty määräraha osoitettiin vuoden tilierotuksesta.

Niinikään vuoden tilierotuksesta myönnettiin ³⁾ 15,000 markan lisäys köyhäinhoitolautakunnan painatus- ja sidontamäärärahaan, 12,000 markan lisäys valaistusmäärärahaan sekä tarpeen vaatimia lisäyksiä yhteensä 4,850,500 markkaa erinäisiin muihin määrärahoihin ⁴⁾, siitä 185,000 markkaa köyhäinhoitolautakunnalle ja sen kanslialle, 500 markkaa lasten päiväkodille, 115,000 markkaa kunnalliskodille ja sen yhteydessä oleville laitoksille sekä 4,550,000 markkaa luvun Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä määrärahoihin.

Köyhäinhoidon työtuval. Suvilahdenkadun, Helsinginkadun, Lönnrotinkadun ja Pengerkadun varrella sijaitsevien köyhäinhoidon työtupain toiminnan jatkamiseen kesä-, heinä- ja elokuun aikana kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ pääluokkaan Köyhäinhoito merkityistä käyttövaroistaan 958,000 markan määrärahan.

Sittemmin kaupunginvaltuusto katsoi välttämättömäksi jatkaa köyhäinhoitolautakunnan työtupain toimintaa syyskuun 1 p:n jälkeenkin ja myönsi ⁶⁾ vuoden tilierotuksesta 1,213,000 markan suuruisen määrärahan Helsinginkadun talossa n:o 1, Lönnrotinkadun talossa n:o 32 ja Pengerkadun talossa n:o 11 olevien työtupain ylläpitämiseksi vuoden loppuun.

¹⁾ Kvsto 27 p. toukok. 19 §. — ²⁾ S:n 25 p. helmik. 32 §. — ³⁾ S:n 17 p. kesäk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. marrask. 16 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. huhtik. 13 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. elok. 23 §.

Juopuneiden henkilöiden huolto. Koska toukokuun 8 p:nä 1931 juopuneina tavattujen henkilöiden huollosta annettu laki määräsi köyhäinhoitolautakunnalle eräitä tehtäviä, kaupunginhallitus oli ennakolta myöntänyt lautakunnalle kaupunginkassasta 29,641: 66 markkaa mainitun toiminnan aiheuttamiin menoihin heinäkuun 1 p:stä lähtien. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ tämän toimenpiteen samalla päättäen, että kyseinen meno suoritettaisiin sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä valtuuston käyttövaroista.

Määrärahoja lastensuojelutoimintaa varten. Lastensuojelulautakunnalle myönnettiin²⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta tarpeen vaatima 3,500 markan lisäys lautakunnan mainitun vuoden talousarvioon sisältyneeseen tarverahamäärärahaan sekä 600,000 markan lisäys yksityishoidon y. m. määrärahaan. Lukuun Lastensuojelutoiminta sisältyvistä valtuuston käyttövaroista lautakunnalle myönnettiin³⁾ 2,000 markan lisäys kuluvan vuoden talousarvion painatus- ja sidontamäärärahaan ja 3,000 markan lisäys tarverahamäärärahaan sekä yhteensä 70,000 markkaa lisäystä erinäisiin lastenhuoltolaitosten määrärahoihin.

Lastensuojelulautakunnan lääkärien kesäsjaiset. Lastensuojelulautakunta anoi, että sen alaiset kaksi lääkäriä vapautettaisiin hoitamasta toistensa tehtäviä kesälomain aikana sekä että sijaisen palkkaamista varten heille mainituksi ajaksi myönnettäisiin määräraha. Kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾ tämän anomuksen, mikäli se koski lääkärien kesäloman järjestelyä kesällä 1931, mutta päätti muilta osilta ottaa sen käsiteltäväkseen talousarvion järjestelyn yhteydessä.

Lisämäärärahoja kansakouluille. Vuoden 1930 tilierotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ tarpeen vaatiman 12,180 markan suuruisen lisäyksen ruotsinkielisten kansakoulujen saman vuoden talousarvioon merkittyyn tilapäisen työvoiman määrärahaan sekä pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset merkityistä käyttövaroistaan 10,000 markan suuruisen lisämäärärahan koulujen mainitun vuoden menosäännön koulutarvikemäärärahaan.

Lisämääräraha yleiselle ammattilaiskoululle. Viimeksi mainituista varoista kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ tarpeen vaatiman 8,000 markan suuruisen lisäyksen yleisen ammattilaiskoulun valaistusmäärärahaan.

Kirjapainokoululle myönnettiin⁷⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta yhteensä 2,525 markkaa lisäykseksi erinäisiin saman vuoden talousarvion määrärahoihin, jotka olivat osoittautuneet liian niukoiksi, sekä pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä valtuuston käyttövaroista 1,400 markan lisäys sen kuluvan vuoden talousarvion valaistusmäärärahaan sekä yhteensä 4,650 markkaa lisäyksiä lämpö- ja siivous- sekä opetus- ja työvälineiden määrärahoihin.

Valmistavalle poikain ammattikoululle myönnettiin²⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 500 markan lisäys koulun siivousmäärärahaan.

Valmistavalle tyttöjen ammattikoululle myönnettiin samoista varoista yhteensä 7,000 markkaa lisäystä koulun valaistus- ja lämpöamäärärahoihin²⁾ sekä oikeus⁸⁾ ylittää eräitä vuoden 1930 menosäännön määrärahoja yhteensä 2,421: 37 markkaa.

¹⁾ Kvsto 26 p. elok. 22 §. — ²⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 16 p. jouluk. 20 § ja 28 p. lokak. 23 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. kesäk. 13 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. tammik. 6 § ja 2 p. jouluk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. lokak. 22 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. tammik. 6 §, 27 p. toukok. 20 § ja 18 p. marrask. 21 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. maalisk. 10 §.

Lastentarhoille myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 4,265 markan suuruinen lisäys saman vuoden talousarvion sairaslomasijaisten määrärahaan.

Lisämääräraha kaupunginkirjastolle. Pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 3,000 markan lisäyksen kaupunginkirjaston puhtaanapitomäärärahaan.

Vesijohtolaitos oikeutettiin ³⁾ ylittämään eräitä vuoden 1930 talousarvion määrärahoja yhteensä 25,017: 40 markkaa.

Lisämääräraha kaasulaitokselle. Vuoden tilierotuksesta myönnettiin ⁴⁾ kaasulaitokselle 36,000 markan lisäys menosääntöön kaasuautomaattipoletteja varten merkittyyn määrärahaan, joka oli käynyt riittämättömäksi sen johdosta, että automaattien käyttö oli saanut osakseen odottamattoman suuren suosion yleisön taholta ja tämä järjestelmä senvuoksi oli kehittynyt nopeammin kuin talousarviota käsiteltäessä oli voitu arvata.

Sähkölaitos oikeutettiin ⁵⁾ ylittämään eräitä vuoden 1930 menosäännössä olleita määrärahoja yhteensä 188,025: 98 markkaa.

Kaupungin yleisten töiden hallitukselle myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 15,000 markan lisäys saman vuoden talousarviossa olleeseen palkkiomäärärahaan ja 15,000 markan lisäys tilapäisen työvoiman määrärahaan.

Lisämääräraha lumenkuljetusta varten. Hallitukselle myönnettiin ⁵⁾ edelleen vuoden tilierotuksesta 165,000 markan lisäys kaupungin taloista tapahtuvaa lumenajoa varten talousarviossa olleeseen määrärahaan, joka talvent runsaitten lumisateitten johdosta oli käynyt riittämättömäksi.

Lisämääräraha puhtaanapittoa varten. Hallituksen puhtaanapitomäärärahaan myönnettiin ⁶⁾ vuoden tilierotuksesta 2,500 markan lisäys.

Työkalujen ostoa ja kunnossapittoa varten myönnettiin vuoden 1930 tilierotuksesta 200,000 markan ¹⁾ ja kertomusvuoden tilierotuksesta 250,000 markan ⁷⁾ suuruinen lisämääräraha.

Katu- ja laiturivalaistus. Kaupunginvaltuusto oikeutti ³⁾ ylittämään vuoden 1930 talousarvion menosäännön katu- ja laiturivalaistuspäämäärärahoja yhteensä 555,597: 65 markkaa.

Lisämääräraha puhtaanapitohallitukselle. Koska kuluvan vuoden talousarvion katuojen puhtaanapittoa varten merkityt määrarahat eivät riittäneet tarkoitukseensa, pääasiallisesti talven runsaiden ja tiheästi toisiaan seuraavien lumisateitten johdosta, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ myöntää puhtaanapitohallitukselle vuoden tilierotuksesta 3,800,000 markkaa lisäykseksi kaupungin katuosuuksien puhtaanapitomäärärahaan ja 350,000 markkaa yksityisten katuosuuksien puhtaanapitomäärärahaan.

Keskuskeittolan määrärahojen ylittäminen. Keskuskeittola valtuutettiin ⁹⁾ ylittämään eräitä kertomusvuoden menosäännön määrärahoja yhteensä 400,000 markkaa.

Väliaikaiselle kotitalousjohtokunnalle myönnettiin ¹⁰⁾ sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista tarpeelliseksi osoittautunut 13,725 markan suuruinen lisämääräraha.

Maatalouslautakunnalle myönnettiin ¹⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta yhteensä 559,500 markkaa lisäystä erinäisiin saman vuoden menosääntöön mer-

¹⁾ Kvsto 14 p. tammik. 6 §. — ²⁾ S:n 16 p. syysk. 7 §. — ³⁾ S:n 11 p. helmik. 20 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. kesäk. 12 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. toukok. 18 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. marrask. 12 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. jouluk. 19 §. — ⁸⁾ S:n 2 p. jouluk. 15 §. — ⁹⁾ S:n 16 p. syysk. 12 §.

kittyihin määrärahoihin, jotka olivat käyneet riittämättömiksi, koska talousarviota laadittaessa edellytettiin ainoastaan Tuomarinkylän, Oulunkylän ja Pukinmäen maatilain jäävän kaupungin omaan viljelykseen, mutta lautakunnan hoitoon näiden lisäksi olikin uskottu uudestaan vuokralle otettu Viikin latokartano ja toukokuun alussa ostettu¹⁾ Talin tila.

Lisämääräraha kaupunkitaloja varten. Vuoden 1930 tilierotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi²⁾ tarpeen vaatiman 12,000 markan suuruisen lisäyksen saman vuoden menosääntöön sisältyneeseen kaupunkitalojen valaistusmäärärahaan.

Määräraha kiinteistölautakunnalle. Uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten talousarvioon merkityistä käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi³⁾ kiinteistölautakunnalle 392,240 markan määrärahan eräiden uusien viranhaltijain palkkaamiseksi mainitun lautakunnan alaisiin laitoksiin ja pääluokkaan Kiinteä omaisuus sisältyvistä käyttövaroistaan 53,700 markkaa palkkioiksi lautakunnan jäsenille, 10,000 markkaa painatusta ja sidontaa varten sekä 15,000 markkaa lautakunnan auton käyttökustannusten suorittamiseksi.

Vuoden tilierotuksesta myönnettiin⁴⁾ kiinteistölautakunnan käytettäväksi 408,432: 30 markkaa, siitä 32,500 markkaa lisäykseksi kiinteistötoimiston valaistus- ja tarverahamäärärahaan, 132,000 markkaa erinäisiin maatilain määrärahoihin, 151,700 markkaa erinäisiin kaupunkikiinteistöjen määrärahoihin, 26,300 markkaa lisämäärärahoiksi kansanpuistoille, 58,000 markkaa lisäykseksi poliisitalojen valaistusmäärärahaan sekä 7,932: 30 markkaa sen tappion korvaamiseksi, joka oli aiheutunut höyrylaiva Vehmaalla kansanpuistoihin harjoitetusta liikenteestä.

Henkilöauton osto. Sekalaisten menojen pääluokassa olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ 40,000 markan määrärahan henkilöauton ostoon kiinteistötoimistolle; auto sijoitettaisiin Sofiankadun varrelle suunniteltuun autovajaan, ja tarpeen vaatiessa tuli muittenkin hallitusten ja lautakuntain saada sitä käyttä.

Lisämäärärahoja kansanpuistoille. Koska vuoden 1930 menosääntöön Västra skärgården-laivaa varten merkitty määräraha ei riittänyt tarkoitukseensa, kaupunginvaltuusto myönsi²⁾ saman vuoden tilierotuksesta tarpeellisen lisäyksen, 60,000 markkaa.

Kaupunginjohtaja A. Castrénin muotokuva. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ antaa maalata ent. kaupunginjohtajan A. Castrénin muotokuvan ja osoitti tähän tarkoitukseen 40,000 markkaa pääluokkaan Sekalaiset menot merkityistä käyttövaroistaan.

Suomen satamaliiton jäsenmaksu. Satamahallitukselle myönnettiin⁷⁾ edellä mainituista varoista tarpeen vaatima 503 markan suuruinen lisäys Suomen satamaliiton jäsenmaksun suorittamista varten talousarvioon merkittyyn määrärahaan.

Valiokunta- ja komiteamenot. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁸⁾ vuoden 1930 menosääntöön valiokunta- ja komiteamenoja varten merkityn määrärahan ylittämiseen 45,000 markalla.

Valtion ja Helsingin kaupungin yhteinen keskussairaalakomitea ilmoitti,

¹⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 10. — ²⁾ Kvsto 14 p. tammik. 6 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 16 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. jouluk. 18 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. huhtik. 14 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. tammik. 19 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. kesäk. 13 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. helmik. 20 §.

että sen käytettäväksi myönnetyistä varoista oli jäljellä ainoastaan 27,748: 60 markkaa ja että komitea voidakseen jatkaa työtään ja suorittaa sen loppuun tarvitsi 200,000 markan lisämäärärahan, josta valtio ja kaupunki kumpikin maksaisivat puolet. Voidakseen suorittaa lisäksi saamansa tehtävän¹⁾, keskussairaala-alueen käyttämistä yksinomaan kaupungin tarpeisiin koskevan seikkaperäisen ehdotuksen laatimisen, komiteassa olevat kaupungin edustajat sitäpaitsi tarvitsivat 80,000 markan suuruisen määrärahan, siitä arkkitehdin palkkioksi kolmeksi kuukaudeksi 45,000 markkaa, piirustajain ja sihteerin palkkioiksi yhtä pitkäksi ajaksi 25,000 ja 4,500 markkaa, komitean jäsenen palkkioiksi 3,000 markkaa ja sekalaisiin menoihin 2,500 markkaa. Kaupunginvaltuusto kannatti esitystä sen muilta osilta, mutta oli sitä mieltä, että huomioon ottaen jo suoritettut esityöt 30,000 markan tuli riittää arkkitehdin palkkioksi. Hallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti²⁾ myöntää komitealle tilitysehdoin 100,000 markan määrärahan valtion ja Helsingin kaupungin yhteisen keskussairaalas suunnitelman lopullista laatimista sekä 65,000 markkaa yksinomaan kunnallisen sairaalalaitoksen suunnittelua varten.

Työttömien ilmainen ruokinta. Kaupunginhallitus ilmoitti yhä lisääntyvän työttömyyden johdosta asettaneensa komitean selvittelemään työttömien henkilöiden ilmaisen ruokinnan tarpeellisuutta ja mahdollisuutta. Tämä komitea oli sittemmin antamassaan mietinnössä lausunut, että köyhäinhuoltoviranomaiset, jotka lain mukaan ovat velvolliset ensi sijassa avustamaan hädänalaisia henkilöitä, vallitsevan työttömyyden ja pula-ajan takia olivat saaneet kannettavakseen työtaakan, joka uhkasi käydä heille ylivoimaiseksi, ellei heidän työvoimiaan tuntuvasti lisätty, mikä tietenkin merkitsi myöskin hallintokustannusten lisääntymistä. Köyhäinavustusten antaminen edellytti näet avunanojain olojen tarkkaa tutkimista ja sen johdosta suhteellisen laajaa koneistoa ja suurta henkilökuntaa. Koska melkoinen osa avun tarvitsijoista oli täysin työkykyisiä henkilöitä, komitea katsoi, että välttämättömin apu heidän elämänsä ylläpidoksi voitaisiin antaa heille ilman säädettyä työlästä tutkimusta ja että tämä apu olisi annettava ilmaisina aterioina, joiden saamisen ehtona olisi ainoastaan, että anoja esitti työnvälitystoimiston antaman työttömyyskortin. Ruoantarjoilun järjestäminen uskottaisiin sopivimminkin kaupungin keskuskeittolalle, ja jakelu voisi tapahtua Vallilan kauppahallissa sekä eräissä korttelin n:o 215 kasarmirakennusten huoneistossa. Ruokavieraiden avustuksen tarpeen tarkastaisi kummassakin paikassa kaksi henkilöä, joista toinen toteaisi, että asianomaisella oli säädetty työttömyyskortti ja toinen pitäisi kirjata saapuvista työttömistä tunneittain, kuitenkin siten, että nimet oli merkittävä ainoastaan, jos pääsy ruokalaan evättiin.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾

talvikuukausiksi järjestää ilmaisen ruoanjakelun sellaisille Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttiville henkilöille, jotka voivat todistaa työttömyytensä esittämällä työnvälitystoimiston antaman työttömyyskortin tai muulla kaupunginhallituksen hyväksymällä tavalla;

antaa keskuskeittolalle tehtäväksi päivittäin valmistaa ja jakaa n. 10,000 puolen litran suuruisia annosta yksinkertaista ruokaa kaupunginhallituksen määräämästä korvauksesta;

¹⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 35. — ²⁾ Kvsto 13 p. toukok. 19 §. — ³⁾ S:n 18 p. marrask. 10 §.

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi valvoa ruokintatoimintaa ja sen järjestelyä;

myöntää työttömyyden seurausten lieventämiseksi myönnetystä määrärahasta kaupunginhallitukselle 400,000 markan suuruisen määrärahan sekä järjestely- että itse ruokintakustannusten suorittamiseksi kuluvana vuonna, 6,000 markkaa ehdotetun tarkastuksen järjestämistä varten sekä 55,000 markkaa välttämättömien korjausten suorittamiseksi Vallilan kauppahallissa ja edellä mainitussa, korttelissa n:o 215 sijaitsevassa kasarmirakennuksessa; samoin kuin

merkitä vuoden 1932 menosääntöön 682,000 markan määrärahan kaupunginhallituksen käytettäväksi vapaa-aterioiden järjestämiseen työttömille henkilöille ja 18,000 markkaa tarkastajain palkkaamiseksi ruokailupaikkoihin.

Naisten työtuvat. Naisten työtupain johtokunta oli noudattaen aikaisempaa käytäntöä pitänyt naisten työtuvat ja niiden yhteyteen järjestetyt ammattikurssit suljettuina pääsiäislauantaina, mutta siitä huolimatta maksanut palkan työtuvissa työskenteleville työntekijättärillem ja kurssien oppilaille. Kaupunginhallitus katsoi johtokunnan ylittäneen toimivaltansa, kun se puheena olevassa tapauksessa oli määrännyt palkat maksettavaksi hankkimatta siihen ennakolta kaupunginvaltuuston lupaa, mutta esitti samalla, että valtuusto kuitenkin hyväksyisi johtokunnan toimenpiteen. Hallituksen esitykseen myönnyttiin¹⁾.

Kaupungin työntekijäin uusi palkkatariffi. Sen johdosta että se kolmi-vuotiskausi, joksi kaupunginvaltuusto oli vahvistanut²⁾ kaupungin työntekijäin palkat, päättyi heinäkuun 1 p:nä, kaupunginhallitus oli laatinut mietinnön³⁾, joka sisälsi ehdotuksen työntekijäin uudeksi palkkatariffiksi. Hallitus lausui siinä, että hankittu selvitys oli osoittanut Helsingin kaupungin maksavan työntekijöilleen suuremmat palkat kuin suurehkot maaseutukaupungit sekä että melkoisia epätasaisuuksia oli olemassa sikäli, että palkat eräissä ammattiryhmissä oli kiristetty suhteellisesti korkeammalle kuin toisissa. Työläispalkkain perinpohjaista järjestelyä ei senvuoksi hallituksen mielestä voinut välttää. Jos lähtökohdaksi otettiin vuoden 1914 palkkataso, teki elinkustannusindeksin kohoaminen 1,100 %:n korotuksen perustelluksi, mutta koska mainitun vuoden palkkatason täytyi katsoa olleen liian alhaisen, pitivät kaupunginhallitus ja kaupungin yleisten töiden hallitus kohtuullisena, että vuoden 1914 palkkoja korotettiin 1,400 %. Tämä merkitsi vuoden 1914 keskimääräisen elintason korottamista yli 27 %:lla, ja niille työntekijöille, joiden silloista elintasoa vastaan vakavimpia huomautuksia voitiin tehdä, jopa 81,0 %:n korotusta. Epäilemättä oli työväestön oman edun mukaista, että heidän palkkojaan jonkin verran alennettiin, koska tämä toimenpide oli omiaan lisäämään työttöminä olevien suurten joukkojen työnsaannin mahdollisuuksia, alempi palkkataso kun tavallisesti edisti yritteliäisyyttä.

Edelleen kaupunginhallitus ehdotti, että poistettaisiin määräys vähemmän työkykyisten työntekijäin palkkojen alentamisesta eräissä tapauksissa 10 %:lla, koska se käytännössä ei ollut osoittautunut tarkoitustaan vastaavaksi, samoin kuin että työnjohto oikeutettaisiin yksityistapauksissa työntekijän suuremman ammattitaidon, työkyvyn tai ahkeruuden perusteella korottamaan vahvistettua palkkaa 10 % ja kaupunginhallitus oikeutettai-

¹⁾ Kvsto 10 p. kesäk. 14 §. — ²⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 73 ja v:n 1930 kert. s. 76. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 6.

siin erikoisten seikkain perusteella korottamaan eräiden työntekijäryhmien palkkoja enintään 10 %. Tällöin ei tarvittaisi maksimipalkkaa koskevia määräyksiä. Kaupunginhallitus oli kiinnittänyt huomionsa siihen seikkaan, että henkilöitä, jotka aikoinaan olivat loukkaantuneet kaupungin töissä ja sen johdosta nauttivat elinkorkoa, myöhemmin oli uudestaan otettu kaupungin töihin. Vaikkakin elinkoron määrääminen edellytti, että asianomaisen työkyky oli vähentynyt ainakin $\frac{1}{10}$:lla, hän tällöin saadessaan täyden palkan lisäksi kaupungin kustantaman elinkoron joutui täysin työkykyisiä henkilöitä edullisempaan asemaan. Hallitus ehdotti tariffiin lisättäväksi määräyksen, että kaupungin työssä olevan, kaupungin kustantamaa elinkorkoa nauttivan henkilön työpalkasta oli vähennettävä tämän elinkoron määrä.

Edellä selostettua mietintöä esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾

hyväksyä kaupunginhallituksen ehdottamat kaupungin työntekijöille maksettavain alimpien palkkain määrät ²⁾;

oikeuttaa työnjohdon yksityistapauksissa työntekijän paremman ammattitaidon, työkyvyn tai ahkeruuden perusteella korottamaan hänen palkkaansa enintään 10 %;

että kaupungin kustantamaa elinkorkoa tai eläkettä nauttivan työläisen palkasta oli vähennettävä hänen elinkorkonsa tai eläkkeensä määrä siltä ajalta, jonka hän oli kaupungin palveluksessa;

oikeuttaa kaupunginhallituksen, jos siihen oli erikoista syytä, korottamaan määrättyjen työntekijäryhmien vahvistettuja alimpia palkkoja enintään 10 %;

että asianomaisen hallituksen tuli vahvistaa urakkatyötariffit; sekä

että edellä mainitut kaupungin työntekijäin palkkoja koskevat määräykset astuivat voimaan heinäkuun 1 p:nä 1931 ja että niitä oli noudatettava, kunnes kaupunginvaltuusto toisin päätti.

Kaupungin teknillisten laitosten ja puhtaanapitolaitoksen työntekijäin sekä kunnantöytäjäin ammattiliitot, jotka kaikki kuuluivat Suomen työläisliiton kunnantöytäjäin jaostoon, esittivät sittemmin tätä päätöstä vastaan kirjallisen vastalauseen, joka kuitenkin ei aiheuttanut ³⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Työntekijän oikeus saada palkkaa sairauden ajalta. Seuraavat kaupungin työntekijät, jotka sairauden takia olivat olleet poissa työstä kahdeksaa viikkoa pitemmän ajan, oikeutettiin saamaan alla mainituilta ajoilta seuraavat palkkamäärät:

sähkölaitoksen akkumulaattorimonttööri K. R. Kjellin puolet palkastaan, n. 843 markkaa kuukaudelta, tammi-, helmi- ja maaliskuulta ⁴⁾;

kaasulaitoksen moottorinhoitaja V. Ingman kaksi kolmattaosaa palkkaeduistaan huhtikuun 17 p:stä toukokuun 25 p:ään ⁵⁾; sekä

kaasulaitoksen levyseppä A. Kivinen koko palkkansa neljältä viikolta helmikuun 27 p:stä lukiin ⁶⁾.

Kaupungin työntekijäin palkat. Vt Salovaara esitti 22 vtn allekirjoittaman aloitteen, joka päättyi seuraavaan esitykseen:

että valtuusto muuttaen aikaisempaa päätöstään päättäisi lokakuun 1 p:stä lukien maksaa alimpana palkkana kaupungin töissä oleville miestyöläisille 6: 50 markkaa tunnilta ja naistöyläisille 4: 50 markkaa tunnilta; sekä

⁴⁾ Kvsto 27 p. toukok. 8 §. — ⁵⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 26. —

³⁾ S:n 26 p. elok. 30 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. helmik. 20 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. kesäk. 20 §.

— ⁶⁾ S:n 26 p. elok. 34 §.

että rakennuskonttori ja puhtaanapitolaitos muuttaisivat voimassa olevan palkkatariffin nimikkeitä sekä sen edellyttämiä työläisten palkkoja aloitteentekijäin ehdotuksen mukaisesti sekä että nämä muutokset soveltuville osilta vahvistettaisiin myöskin teknillisissä laitoksissa työskenteleviä työläisiä koskeviksi. Aloite lähetettiin ¹⁾ kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Määräraha kaupungin puolustusta varten. Helsingin suojeluskuntapiiriin piiriesikunnan anottua kaupungin varoista avustusta ilmatorjuntapatterien y. m. kustantamiseksi kaupungin turvaamiseksi lentohyökkäyksiltä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ myöntää tähän tarkoitukseen piiriesikunnan käytettäväksi 200,000 markkaa käyttövaroistaan sekalaisten menojen pääluokan kohdalta.

Tästä päätöksestä toimittaja A. Pohjanmaa valitti Uudenmaan läänin maaherralle huomauttaen, että Helsingin suojeluskuntapiiri jo vuonna 1930 oli anonut määrärahasa korottamista voidakseen toteuttaa edellä mainitut puolustusjärjestelyt, mutta että tämä anomus oli talousarviota käsiteltäessä evätty, koska se ei ollut saanut puolelleen tarpeellista määräenemmistöä. Se että kaupunginvaltuusto sittemmin yksinkertaisin äänten enemmistönä oli päättänyt käyttövaroillaan avustaa tarkoitusta, jota varten määräraha talousarviota käsiteltäessä nimenomaan oli evätty, oli valittajan mielestä lain kiertämistä. Käsityksensä tueksi hän viittasi korkeimman hallinto-oikeuden tuomioon, joka oli kumonnut kaupunginvaltuuston päätöksen aikaisemmin määräenemmistöä vaille jääneen ja senvuoksi evätyn määrärahan myöntämisestä valtuuston käyttövaroista raittiuslautakunnalle.

Valitusten johdosta antamassaan selityksessä kaupunginvaltuusto lausui, että valituksentekijä ei ollut todistanut valtuuston päätöksen syntyneen lainvastaisessa järjestyksessä tai muuten olevan lain vastaisen, ei myöskään valtuuston ylittäneen toimivaltaansa tai loukanneen valittajan yksityistä oikeutta, sekä että mainitulla ennakkopäätöksellä ei ollut mitään merkitystä puheena olevaa tapausta arvosteltaessa, koska korkein hallinto-oikeus oli perustellut päätöstään sillä, että raittiuslautakunta pysyväisenä laitoksena tuli aiheuttamaan kaupungille menoja sen vuoden jälkeen, joksi käyttövarat oli myönnetty. Edellä esitettyyn viitaten valtuusto anoi ³⁾, että valitus aiheettomana hylättäisiin.

Uudenmaan läänin maaherran sittemmin syyskuun 24 p:nä antamallaan tuomiolla hylättyä toimittaja A. Pohjanmaan valituksen herra Pohjanmaa oli anonut korkeimmasta hallinto-oikeudesta tämän päätöksen kumoamista. Valtuusto päätti siltä tämän johdosta pyydettyssä selityksessä aikaisemmin esittämiensä perusteiden nojalla anoa ⁴⁾, että valitus hylättäisiin.

Edellä mainituista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ Suomen kaasusuojelujärjestölle 25,000 markan suuruisen avustuksen kaupungin suojelemista kaasuhyökkäyksiltä tarkoittavien valmistavien toimenpiteiden kustantamiseksi.

Sairaskodin avustaminen. Leskirouva E. Söderlund anoi kunnan varoista 52,000 markan suuruisia avustusta kaluston, liinavaatevaraston y. m. hankkimiseksi Maneesikadun talossa n:o 2 B ylläpitämäänsä keuhkotautisten henkilöiden kotiin, johon tuberkuloosihuoltotoimisto välitti asukkaat maksaa 280 markkaa kuukaudelta jokaisesta kotiin otetusta hoidokistaan, minkä

¹⁾ Kvsto 16 p. syysk. 22 §. — ²⁾ S:n 22 p. huhtik. 25 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 6 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. jouluk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. kesäk. 24 §.

lisäksi köyhäinhoito antoi 250 markan avustuksen hoidokkia kohden kuu-kaudelta. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ myöntyä rouva Söderlundin anomukseen myöntämällä tuberkuloosihuoltotoimistolle Terveystenhoito-nimiseen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 40,000 markan määrärahan kaluston y. m. ostoon ja oikeuttamalla toimiston luovuttamaan ne leskirouva Söderlundille käytettäväksi hänen perustamassaan tuberkuloosia potevien henkilöiden kodissa.

Konvalescenthem — Toipumakoti yhdistykselle myönnettiin²⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista 15,000 markan suuruinen korvaus siitä, että yhdistys oli huolehtinut kaupungin Pukinmäessä omistaman huvilarakennuksen hoidosta niin kauan kuin oli ratkaisematta, oliko tätä huvilaa käytettävä jatkuvasti toipumakotina vai ei.

Sokeain avustaminen. Suomen sokeain hierojain yhdistykselle myönnettiin³⁾ 10,000 markan avustus sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Sitävastoin kaupunginvaltuusto epäsi Helsingin sokeainyhdistyksen ja Sokeain maatalouskotiseuran avustusanomukset.

Työttömien konttoristien avustaminen. Yhdistykselle Helsingfors svenska kontoristförening myönnettiin⁴⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista 10,000 markan avustus kieli-, pikakirjoitus- ja kirjanpitokurssien järjestämiseksi ehdoin, että yhdistyksen omien jäsenten ohella muutkin työnhallitustoimistoon ilmoittautuneet konttoristit saivat osallistua kyseisiin kurssiin.

Suomen liiketyöntekijäin liitto r. y., joka oli Helsingin konttorityöntekijäin osasto n:o 44 nimisen ammattijärjestön alaosasto, ilmoitti aikovansa järjestää ammattikursseja työttömille konttoristeille, liikeapulaisille y. m. ja anoi tätä tarkoitusta varten avustusta kaupungin varoista. Anomuksen hyväksyen kaupunginvaltuusto myönsi⁵⁾ sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan yhdistyksen käytettäväksi 10,000 markkaa.

Menosääntöön työttömyyden seurausten lieventämiseksi merkitystä määrärahasta kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ Helsingin konttoristiyhdistykselle ja yhdistykselle Helsingfors svenska kontoristförening kummallekin 30,000 markan suuruisen avustuksen kaupungin keskuskeittolan ruokalipujen ostoon työttömille konttoristeille, jotka olivat olleet Helsingissä henkikirjoitettuina vähintään vuoden ajan. Yhdistykset velvoitettiin antamaan tilitys varain käytöstä sekä kaupungin viranomaisille ilmoitus niistä henkilöistä, jotka olivat saaneet avustusta.

Lasten työkotien avustaminen. Lasten työkotiyhdistys lausui, ettei sen mahdollisimman suuresta säästäväisyydestä huolimatta ollut onnistunut tuloillaan peittää kahden kotinsa aiheuttamia menoja, ja anoi tähän viitaten 20,000 markan suuruisia lisäavustusta kaupungin varoista. Esitykseen myönnyttiin⁷⁾ ja meno suoritettiin sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Kristillis-yhteiskunnallinen keskuslähetyt r. y., joka toimi Toukolan, Kumpulän ja Arabian alueiden lasten ja nuorison hyväksi, anoi kunnan varoista 24,200 markan suuruisia avustusta, mutta kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ evätä anomuksen ja kehoittaa yhdistystä anomaan avustusta vuoden 1931

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 28 §. — ²⁾ S:n 17 p. kesäk. 17 §: vrt. tätä kert. s. 119. —

³⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 25 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. helmik. 28 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. huhtik. 24 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. lokak. 13 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. jouluk. 26 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. tammik. 29 §.

yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamismäärärahasta sekä saman vuoden urheilunedistämismäärärahasta.

Teatterien avustaminen. Kansan Näyttämön kannatusosakeyhtiön voimassapitämä teatteri oli joutunut vaikeaan taloudelliseen ahdinkoon sen johdosta, että ylioppilastalon näyttämön muutosrakennustyöt olivat estäneet sen toiminnan suurimpana osana viimeksi kulunutta näytäntökautta ja sitäpaitsi aiheuttaneet kalliita uudishankintoja. Tähän viitaten yhtiö anoi 175,000 markan suuruista avustusta kaupungin varoista ja ilmoitti samalla, että teatteri oli saanut valtion varoista 185,000 markan ylimääräisen avustuksen. Koska teatterin täytyi katsoa olevan korkealla taiteellisella tasolla ja se ilmeisesti nautti kaupunkilaisten suosiota ja koska siis olisi erittäin valitettavaa, jos sen taloudellisten vaikeuksien pakosta täytyisi lopettaa toimintansa, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ myöntyä yhtiön anomukseen, kuitenkin siten, että anottu avustus kaupungin oman talouden rasitettuun tilaan katsoen alennettiin 125,000 markkaan. Mainittu meno oli suoritettava sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä valtuuston käyttövaroista.

Koiton näyttämölle myönnettiin ²⁾ 50,000 markan suuruinen tilapäinen avustus kaupunginvaltuuston käyttövaroista pääluokasta Opetus- ja sivistyslaitokset.

Sitävastoin evättiin ³⁾ Sörnäisten työväen näyttämön kannatusyhdistys r. y. nimisen yhdistyksen anomus 30,000 markan suuruisen tilapäisen avustuksen myöntämisestä yhdistyksen ylläpitämälle Helsingin työväen teatterille.

Orkesterin avustaminen. Sekalaisten menojen pääluokassa olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ Helsingin työväenorkesteri r. y. nimiselle yhdistykselle 10,000 markan määrärahan sen orkesterin ylläpitämiseksi.

Fregatti Osmon kuntoonpanettaminen. Satakuntalainen ylioppilasosakunta, joka oli tehnyt aloitteen fregatti Osmon kuntoonpanettamiseksi aikoen säilyttää sen Seurasaaressa ulkomuseoon sijoitettuna muistomerkkinä maamme purjelaivastosta, anoi kaupungin varoista 100,000 markan suuruista määrärahaa yrityksen aiheuttamien kustannusten suorittamista varten. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ sekalaisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan myöntää kaupunginhallituksen käytettäväksi 50,000 markan määrärahan maksettavaksi kyseiseen tarkoitukseen ajankohdan ja olosuhteiden antaessa siihen aiheen.

Urheiluseurain avustaminen. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ pääluokkaan Sekalaiset menot merkityistä käyttövaroistaan Työväen urheiluliitolle enintään 15,000 markan suuruisen avustuksen talviurheilujuhlan järjestämiseksi helmikuussa; avustuksesta oli kuitenkin maksettava ainoastaan liitolle tilaisuudesta aiheutunutta tappiota tilien mukaan vastaava osa.

Helsingin soutuclubille, jonka Kaisaniemen puiston uudestaanjärjestämisen johdosta oli ollut pakko siirtää Kaisaniemenlahden rannalla oleva venehuoneensa toiseen paikkaan, myönnettiin ⁷⁾ sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista 10,000 markan avustus muuttokustannuksiin.

Suomen voimistelu- ja urheiluliitto, joka vuonna 1930 sai ⁸⁾ kaupungilta

¹⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 26 §. — ²⁾ S:n 10 p. kesäk. 26 §. — ³⁾ S:n 10 p. kesäk. 27 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. lokak. 28 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. helmik. 25 §. — ⁶⁾ S:n 14 p. tammik. 10 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. tammik. 11 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 116.

35,000 markan suuruisen avustuksen s. v. kesäkuun 13—15 p:nä pidetyn kymmenennen yleisen voimistelujuhlan liitolle aiheuttaman tappion korvaamiseksi, anoi 25,000 markan lisäavustusta perustellen anomustaan sillä, että kyseinen tappio oli tullut odottamattoman suureksi nousten 123,993: 59 markkaan. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ anomuksen.

Määrärahoja kongresseja varten. Köyhäinhuoltolautakunnalle myönnettiin ²⁾ vuoden 1930 tilierotuksesta 6,280: 40 markan lisäys mainittuna vuonna Helsingissä pidetyn köyhäinhuoltokongressin ³⁾ määrärahaan.

Sekalaisten menojen pääluokassa olevista käyttövaroistaan kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 15,000 markkaa avustukseksi Helsingissä kesäkuun 23—26 p:nä pidettävän 49:nneen yleisen raittiusviikon kustannusten sekä 20,000 markkaa niinkään Helsingissä kesäkuun 25—29 p:nä pidettävän 14:nneen yleisen pohjoismaisen raittiusviikon kustannusten suorittamista varten, kuitenkin ehdoin, että edellä mainitut apurahat oli maksettava ainoastaan, mikäli kokoukset aiheuttivat tappiota. Edellistä kokousta varten myönnettiin ⁵⁾ sittemmin lisäksi 3,000 markan suuruinen avustus.

Samoista varoista kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ 100,000 markan avustuksen Helsingissä kesäkuussa pidettäviä laulu- ja soittojuhlia varten maksettavaksi sikäli kuin näiden juhlien voitiin osoittaa tuottaneen tappiota.

Elokuun 2 ja 3 p:nä pidettävän ent. Suomen armeijapataljoonain 50-vuotismuistojuhlan toimikunnalle myönnettiin ⁷⁾ anomuksesta 10,000 markan suuruinen avustus sekalaisten menojen pääluokassa olevista valtuuston käyttövaroista.

Finlands svenska kyrkosångutskott nimisen valiokunnan anomuksen saada kunnan varoista 25,000 markan avustus Helsingissä toukokuun 23—25 p:nä vietetyn ensimmäisen yleisen ruotsalaisen kirkkomusiikkijuhlan kustannuksiin kaupunginvaltuusto epäsi ⁸⁾ katsoen juhlan rahoittamisen avustamisen kuuluvan seurakunnille.

Myönnettyt eläkkeet. Anomusten johdosta kaupunginvaltuusto myönsi seuraaville henkilöille ylimääräisiä elinkautisia eläkkeitä alla mainitut kuukausimäärät:

ent. kaupunginjohtajalle A. Castrénille 2,500 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ⁹⁾;

satamakannantakonttorin siivoojattarelle A. Holmströmille 200 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ¹⁰⁾;

kunnalliselle ammattientarkastajalle E. Laurénille 500 markkaa marraskuun 1 p:stä lukien ¹¹⁾;

Marian sairaalan puusepälle J. Laitiselle, joka oli ollut 30 vuotta kaupungin palveluksessa, siitä kuitenkin ainoastaan 6¹/₂ vuotta kuukausipalkoin, 1,311 markkaa kesäkuun 1 p:stä lukien ¹²⁾;

kaupunginorkesterin soittoaitelijalle A. Griebenille 600 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien ¹³⁾;

kaasulaitoksen levysepälle A. Kiviselle 600 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien ¹³⁾;

rakennuskonttorin vartijalle J. Havukaiselle, joka oli ollut ainoastaan 9

¹⁾ Kvsto 11 p. helmik. 30 §. — ²⁾ S:n 14 p. tammik. 16 §. — ³⁾ Ks. 1930 v:n kert. s. 116. — ⁴⁾ Kvsto 1 p. huhtik. 22 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. jouluk. 18 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. huhtik. 23 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. toukok. 21 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. kesäk. 28 §. — ⁹⁾ S:n 14 p. tammik. 18 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. helmik. 31 §. — ¹¹⁾ S:n 18 p. marrask. 26 §. — ¹²⁾ S:n 10 p. kesäk. 17 §. — ¹³⁾ S:n 26 p. elok. 32 §.

vuotta ja 2 kuukautta kaupungin palveluksessa, mutta joka kaupungin työssä ollessaan oli saanut ruumiinvamman, joka oli pysyväisesti vähentänyt hänen työkykyään, 300 markkaa maaliskuun 13 p:stä lukien ¹⁾;

kaupunginpalvelija H. Carlssonin leskelle 300 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ²⁾;

ruiskumestari H. Saxbergin leskelle 300 markkaa heinäkuun 1 p:stä lukien ³⁾;

palokorpraali O. Hytösen leskelle 300 markkaa lokakuun 1 p:stä lukien ⁴⁾;

terveystoimiston kaitijsijan F. Fagerlundin leskelle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien ⁵⁾;

köyhäinhoidon edesmenneen toimitusjohtajan H. Myhrbergin alaikäisille lapsille Bror Erik Viktorille, Pehr Olof Oskarille ja Carl-Gustaf Vikingille kullekin 250 markkaa lukien helmikuun 1 p:stä ja kunnes he olivat täyttäneet 18 vuotta ⁶⁾;

kansakoulujen veistonopettajanapulaisen G. Åkermanin leskelle 300 markkaa heinäkuun 1 p:stä lukien ⁷⁾;

kaupunginorkesterin soittotaiteilijan E. Kortmanin leskelle 400 markkaa kesäkuun 1 p:stä lukien ⁸⁾;

rakennuskonttorin ent. työntekijän J. G. Sandholmin leskelle 400 markkaa lukien joulukuun 1 p:stä 1930 ⁹⁾;

rakennuskonttorin ent. varastotyöntekijän K. J. Lundbergin leskelle 350 markkaa lukien joulukuun 1 p:stä 1930 ¹⁰⁾;

rakennuskonttorin satamaosaston ulkotyöntekijän K. A. Peltosen leskelle 220 markkaa maaliskuun 1 p:stä lukien ¹¹⁾;

rakennuskonttorin satamaosaston työntekijän P. Karttusen leskelle 220 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien ¹²⁾;

rakennuskonttorin satamaosaston työntekijän M. Koposen leskelle 500 markkaa maaliskuun 1 p:stä lukien ¹³⁾;

rakennuskonttorin satamaosaston edesmenneen työntekijän H. Vuorisen alaikäiselle tyttarelle Hiljalle 200 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien, kunnes hän täytti 16 vuotta ¹⁴⁾;

rakennuskonttorin katuosaston ent. putkenlaskijan J. Saarisen leskelle 300 markkaa huhtikuun 1 p:stä lukien ¹⁵⁾;

rakennuskonttorin katuosaston työntekijän A. Pietikäisen leskelle 300 markkaa toukokuun 1 p:stä lukien ¹⁶⁾;

rakennuskonttorin satamaosaston työntekijän J. Salmen leskelle 300 markkaa kesäkuun 1 p:stä lukien ¹⁷⁾;

rakennuskonttorin työntekijän A. Heinon leskelle 400 markkaa elokuun 1 p:stä lukien ¹⁸⁾;

rakennuskonttorin työntekijän A. H. Salosen leskelle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien ¹⁹⁾;

rakennuskonttorin työntekijän J. V. Lindemanin leskelle 400 markkaa heinäkuun 1 p:stä lukien ²⁰⁾;

rakennuskonttorin kuorma-ajurin A. R. Österbergin leskelle 300 markkaa heinäkuun 1 p:stä lukien ²¹⁾;

¹⁾ Kvsto 10 p. kesäk. 17 §. — ²⁾ S:n 13 p. toukok. 17 §. — ³⁾ S:n 16 p. syysk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. marrask. 26 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. maalisk. 25 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. tammik. 21 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. huhtik. 19 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. huhtik. 29 §. — ⁹⁾ S:n 27 p. toukok. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n 17 p. kesäk. 18 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. lokak. 16 §. — ¹²⁾ S:n 2 p. jouluk. 21 §.

rakennuskonttorin satamaosaston kirvesmiehen A. Byskatan leskelle 300 markkaa lukien tammikuun 1 p:stä 1932¹⁾;

puhtaanapitolaitoksen työntekijän E. Kasurisen leskelle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien²⁾;

puhtaanapitolaitoksen työntekijän E. J. Nurmisen leskelle 300 markkaa syyskuun 1 p:stä lukien²⁾;

vesijohtolaitoksen työntekijän K. V. Janssonin leskelle 300 markkaa lukien tammikuun 1 p:stä³⁾;

kaasulaitoksen lampunhoitajan K. N. Niemisen leskelle 300 markkaa lukien lokakuun 1 p:stä⁴⁾; sekä

työntekijä H. Anderssonin leskelle 288 markkaa tammikuun 1 p:stä lukien³⁾.

Evätyljä eläkeanomuksia. Sitävastoin valtuusto ei katsonut olevan syytä myöntyä niihin eläkeanomuksiin, jotka seuraavat henkilöt olivat esittäneet, nim.:

kunnalliskodin ent. konttoriapulainen A. Grönblom, joka anoi, että hänelle tulevaa eläkettä laskettaessa otettaisiin huomioon hänen valtion toimessa palvelemaisensa aika ja eläkemäärää sen johdosta korotettaisiin, koska hän oli eronnut kaupungin toimesta, ennenkuin uusi eläkeohjesääntö, jossa edellä mainittu eläkkeen laskemistapa säädettiin, oli tullut voimaan⁵⁾;

kaupungin kansanpuistojen ent. valvoja R. Palmgren, koska hänet oli erotettu virastaan³⁾;

hovi oikeudenauskultantti E. E. Hömanin leski, jonka miesvainaja yhteensä n. 5 vuotta oli hoitanut erilaisia toimia maistraatissa ja raastuvan-oikeudessa, koska vainajalla lyhyen palvelusaikansa takia ei itselläänkään olisi ollut oikeutta edes supistettuun eläkkeeseen³⁾;

leskirouva A. Nordberg, joka toukokuun 14 p:stä 1887 heinäkuun 1 p:ään 1919 oli toiminut E. Mäkisen turvakodin apulaisjohtajattarena ja johtajattarena sekä syyskuun 1 p:stä 1922 kesäkuun 1 p:ään 1930 Nuorten naisten kristillisen yhdistyksen työkoulun käsitöiden opettajattarena, koska laitokset, joissa hän oli suorittanut elämäntyönsä, eivät olleet kaupungin avustamia⁶⁾;

rakennuskonttorin huonarakennusosaston työntekijä H. Oksanen, joka oli anonut korotettua eläkettä⁷⁾;

suomenkielisten kansakoulujen ent. opettajatar M. Hannula, koska hakija oli ollut kaupungin virassa ainoastaan 9 vuotta 5 kuukautta⁸⁾;

työntekijänleski E. E. Salo, joka oli anonut korotettua eläkettä, koska hakijalle siihen asti maksetun⁹⁾ eläkkeen määrä, 320 markkaa, vastasi samankaltaisissa tapauksissa tavallisesti myönnettyä¹⁰⁾;

puhtaanapitolaitoksen ent. työntekijän F. J. Lönnqvistin leski, koska hakija ei ollut esittänyt selvitystä taloudellisesta asemastaan eikä myöskään kykenemättömyydestään ansiotyöhön¹⁰⁾;

työntekijä A. Hirvonen, joka oli anonut korotettua eläkettä, koska hakijan nauttima eläke vastasi tämänkaltaisissa tapauksissa tavallisesti myönnettyä määrää¹¹⁾;

kaupunginpalvelija G. Hagelinin leski¹¹⁾;

¹⁾ Kvsto 16 p. jouluk. 23 §. — ²⁾ S:n 7 p. lokak. 16 §. — ³⁾ S:n 25 p. helmik. 26 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. marrask. 26 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. tammik. 9 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. maalisk. 25 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. maalisk. 25 §; vrt. v:n 1928 kert. s. 86. — ⁸⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 29 §. — ⁹⁾ Vrt. v:n 1920 kert. s. 113. — ¹⁰⁾ Kvsto 27 p. toukok. 26 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. kesäk. 18 §.

Haagan alakansakoulun ent. vahtimestari O. Örn, joka oli saanut palkansa Helsingin kaupungilta syyslukukaudesta 1906 kevätlukukauteen 1922, jolloin Huopalahden kunta otti koulun haltuunsa, koska hakija samalla siirty, mainitun kunnan palvelukseen ja oli ollut henkikirjoissakin Huopalahdessa, minkä kunnan siis lähinnä tuli häntä avustaa¹⁾;

terveydenhoitolautakunnan kaitsijan J. Roosin leski²⁾;

vesijohtolaitoksen koneenkäyttäjän G. A. Fagerströmin leski, koska hän oli terve ja työkykyinen³⁾;

leski A. Karlsson, joka oli ollut ainoastaan viisi vuotta kaupungin rakennuskonttorin töissä⁴⁾.

Hautausavustukset. Kaupunginvaltuusto myönsi hautausavun myöntämistä varten talousarvion merkitystä määrärahasta 1,500 markkaa kunnalliskodin ent. pesijättären E. Kasurisen kahdelle sisarelle⁵⁾, jotka olivat huolehtineet hänen hautauksestaan, 1,700 markkaa kaasulaitoksen edesmenneen rahastajan B. Stoltin äidille⁶⁾ sekä 1,500 markkaa ent. veistonopettajanapulaisen G. Åkermanin leskelle⁶⁾, puhtaanapitolaitoksen työnjohtajan A. Sturénin leskelle⁷⁾, Bertha Maria kodin eläkkeellä olleen palvelijattaren M. Kononoffin kuolinpesälle⁷⁾ sekä veneeristen tautien vastustamiseksi toimivan terveystoimiston kaitsijan F. Fagerlundin leskelle⁷⁾.

Testamenttilahjoitus. Sitten kun oli saapunut ilmoitus, että edesmennyt tehtailija L. A. Laurent jälkeensä jättämässään testamentissa oli määrännyt jäämistöstään Helsingin kaupungin kunnalliskodille 12,000 markkaa, minkä pääoman korot, niin pian kuin ne siihen riittivät, oli käytettävä ylimääräisen kahvintarjoilun kustantamiseen laitoksen hoidokeille, kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ ottaa vastaan testamentatut varat sekä antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi valvoa testamenttiin perustuvaa kaupungin oikeutta.

Lahjoitettujen varojen käyttö. Helsingin rouvasväenyhdistys, joka oli lastenkotinsa avustamiseksi saanut nostaa Hedvig Arnellin rahaston ja Barnhusinrättningsfonden-nimisen rahaston korkovarot, edelliset vuodesta 1869 ja jälkimmäiset vuodesta 1886 lähtien, ilmoitti, että koti nyttemmin oli lopettanut toimintansa sekä että yhdistys senvuoksi ei ollut nostanut vuoden 1930 edellä mainittuja korkovaroja. Tämän johdosta ja Lastenhoitoyhdistyksen anottua saada kyseiset korkovarot käytettäväkseen Seurasaarentien varrella olevaan Tallbon huvilaan sijoitetun lastenkotinsa hyväksi kaupunginvaltuusto päätti⁹⁾, että edellä mainittujen rahastojen vuoden 1930 nostamattomat korot oli lisättävä pääomaan, ja oikeutti Lastenhoitoyhdistyksen toistaiseksi nostamaan vuodesta 1931 lähtien kertyvät kyseisten rahastojen korkovarot käytettäväksi yhdistyksen ilmoittamaan tarkoitukseen.

Yhdistys Sokeain ystävät anoi saada käyttää aviopuolisoiden von Beckerin lahjoitusrahaston sokeain avustamiseksi tarkoitettuja varoja opetuksen kustantamiseen sellaisille aikuisille sokeille henkilöille, joilla ei ollut lapsena ollut tilaisuutta hankkia itselleen tietoja ja taitoja missään laitoksessa, sekä sellaisille, jotka täyskasvuisina olivat menettäneet näkönsä. Tämän johdosta sekä katsoen selvitetyn, että yhdistyksen suunnittelema toiminta vastasi testamentintekijäin tarkoitusta, kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾ oikeuttaa kaupunginhallituksen toistaiseksi ja kunnes valtuusto toisin päätti hallituksen tarkemmin määrättävin ehdoin luovuttamaan kyseisistä lahjoitus-

¹⁾ Kvsto 26 p. elok. 31 §. — ²⁾ S:n 26 p. elok. 32 §. — ³⁾ S:n 18 p. marrask. 26 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. syysk. 13 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. toukok. 18 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. kesäk. 21 §. — ⁷⁾ S:n 26 p. elok. 33 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. kesäk. 7 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. kesäk. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. huhtik. 20 §.

varoista enintään 80 % yhdistykselle Sokeain ystävät käytettäväksi jatko-opetuksen järjestämiseen täyskasvuisille sokeille henkilöille.

Kaupunginhallituksen julistettua neljä 2,000 markan suuruista apurahaa haettavaksi C. F. Ekholmin stipendirahaston vuoden 1930 korkovaroista ja kuuden hakijan tämän johdosta ilmoittauduttua kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ myöntää mainitun suuruiset apurahat neljälle näistä henkilöistä, nimittäin työnjohtaja E. Anderssonille, työnjohtaja K. Friskille, kirjansitomajohtaja K. V. Wasaralle ja radioliikkeen omistajalle H. Vuorelle.

Vuoden 1932 tulo- ja menoarvio. Kaupunginhallituksen laadittua ja lähetettyä kaupunginvaltuustolle vuoden 1932 tulo- ja menoarvioehdotuksen ²⁾ ja jälkeinpäin täydentävän ehdotuksen ³⁾ valtuusto otti nämä käsiteltäväkseen ja vahvisti ⁴⁾ vuoden 1932 tulo- ja menoarvion ⁵⁾, jonka loppusummat olivat seuraavat:

Menot.

1. Velat	Smk	120,599,316: —
2. Virastot	»	9,110,743: —
3. Kunnallishallinto	»	16,982,136: —
4. Palolaitos	»	4,982,206: —
5. Poliisilaitos	»	9,297,052: —
6. Yleiset rasitukset	»	3,600: —
7. Terveystenhoito	»	9,863,007: —
8. Sairaanhoido	»	42,003,178: —
9. Köyhäinhoido	»	48,655,046: —
10. Lastensuojelutoiminta	»	14,899,671: —
11. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	51,013,846: —
12. Teknilliset laitokset	»	73,998,441: —
13. Yleiset työt	»	107,107,199: —
14. Katu- ja laiturivalaistus	»	7,079,500: —
15. Puhtaanapito	»	14,286,512: —
16. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola ..	»	7,322,000: —
17. Kiinteä omaisuus	»	19,756,357: —
18. Eläkkeet ja apurahat	»	5,127,046: —
19. Sekalaiset menot	»	67,424,700: —
Yhteensä		Smk 629,511,526: —

Tulot.

Säästöä vuodesta 1931	Smk	1,000,000: —
1. Lainat ja korot	»	103,971,586: —
2. Tuloa tuottavat oikeudet	»	27,759,430: —
3. Terveiden- ja sairaanhoido	»	20,842,330: —
4. Köyhäinhoido ja lastensuojelutoiminta	»	15,890,689: —
5. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	12,270,177: —
6. Teknilliset laitokset	»	145,216,820: —
7. Yleiset työt	»	644,169: —
8. Puhtaanapitolaitos	»	7,170,000: —
9. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola ..	»	7,832,000: —
10. Kiinteä omaisuus	»	44,220,641: —
11. Sekalaiset tulot	»	8,685,874: —
12. Verotus	»	234,007,810: —
Yhteensä		Smk 629,511,526: —

¹⁾ Kvsto 16 p. syysk. 15 §. — ²⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 15. — ³⁾ S:n n:o 16. — ⁴⁾ Kvsto 28 p. jouluk. 1 §. — ⁵⁾ Kvston pain. asi. kirj. n:o 17.

Talousarvioehdotuksessa huomioon otetut näkökohdat. Luopuminen toistaiseksi kultakannasta ja siitä aiheutuneet olot olivat tuntuvasti vaikeuttaneet talousarvioehdotuksen laatimista. Myöskin pitkähkön ajan vallinneesta talouspulasta ja syksyllä kärjistyneestä finanssikriisistä johtuneet vaikeudet olivat valuuttapulaan yhtyneinä lyöneet leimansa talousarvioehdotukseen.

Kaupunginhallitus oli pyrkinyt mikäli mahdollista supistamaan menoja. Hintatason alenemisen johdosta oli polttoaine-, ruokinta- y. m. s. määrärahoja kauttaaltaan supistettu. Yleinen 10 %:n alennus oli tehty kaikissa tilapäisen työvoiman momenteissa. Niinikään oli alennettu sairas- ja kesälomasijaismäärärahoja sekä ylityökorvauksia, nim. 10—20 %. Vakinaisten viranhaltijain palkkain alennuksen laskettiin aiheuttavan 6 milj. markan suuruinen säästö, joka merkittiin tulopuolelle. Kalustomäärärahoja oli tuntuvasti supistettu ja ainoastaan kaikkein pakottavimmissa tapauksissa oli talousarvioon merkitty määrärahoja koneiden y. m. hankkimiseen, varsinkin jos siihen tarvittiin ulkomaan valuuttaa. Tämä olikin ollut mahdollista siitä syystä, että edellisinä vuosina oli auliisti myönnetty määrärahoja koneiden ja laitteiden uusimiseen, työvälineiden hankkimiseen ja työmenetelmien nykyaikaistamiseen, joten parin vuoden keskeytys haitatta kävi päinsä. Menoja arvosteltaessa oli yleensä annettu etusija sellaisille tarpeille, joihin sidotut varat jäivät omaan kaupunkiin tai kotimaahan.

Kaupunginhallitus oli selvillä siitä, että vallitseva vaikea työttömyys-tilanne olisi vaatinut runsaiden työmäärärahojen ottamista talousarvioehdotukseen. Yleismaailmallinen finanssipula ja kotimaisten rahamarkkinoiden äärimmilleen jännittynyt kireys olivat kuitenkin tehneet tämän sinänsä oikean periaatteen soveltamisen mahdottomaksi. Kaupunginhallituksen oli senvuoksi ollut pakko tuntuvasti supistaa vakinaisia yleisiä töitä. Yleisenä periaatteena oli pidetty, että vakinaiseen menoarvioon oli otettu ainoastaan sellaiset työt, joita niiden tarpeellisuuden takia ei voinut lykätä tai joiden suorittaminen lähiaikoina oli välttämätöntä. Ne yleiset työt, jotka olivat vähemmän välttämättömiä, mutta joita oli järjestettävä työttömyyden lieventämiseksi, oli merkitty talousarvioehdotukseen varatoina. Jos varoja kertomusvuoden kuluessa saatiin käytettäväksi, näytti olevan pakko osoittaa vielä lisämäärärahoja, niin vakavalta työttömyys-tilanne näytti.

Vahvistettu menosääntö osoitti vuoden 1931 arvioituihin menoihin verraten 14.7 milj. markan suuruista lisäystä. Suurinta lisäystä osoittivat kaupungin lainamäärärahat, 45.2 milj. markkaa, sekalaiset menot, 15.0 milj. markkaa, ja köyhäinhoitoa varten myönnetty määrärahat, 13.3 milj. markkaa. Tuntuva vähennystä osoittivat sensijaan yleisten töiden määrärahat, 33.0 milj. markkaa, ja teknillisten laitosten määrärahat, 22.8 milj. markkaa. Talousarvion tulopuolella ilmenivät pula-ajan vaikutukset tärkeitten tulo-ryhmäin supistumisessa. Tuloa tuottavat oikeudet, ensi sijassa satamain tulot, arvioitiin 6.0 milj. markkaa pienemmiksi kuin vuodeksi 1931 ja terveyden- ja sairaanhoidon, opetus- ja sivistyslaitosten sekä teknillisten laitosten tulot jokainen ryhmä 3.4 milj. markkaa pienemmäksi kuin mainitun vuoden talousarviossa. Vuoden 1931 säästöstä, joka arvioitiin 41 milj. markaksi, oli suurin osa sidottu obligatioihin ja varastoihin, minkä johdosta käytettävissä oli ainoastaan 1 milj. markkaa vastaten vuoden 1931 talousarvion 38 milj. markkaa. Lainavaroja merkittiin tuloarvioon 85.3 milj. markkaa; kuluvan vuoden vastaava määrä oli 70.1 milj. markkaa.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selvää tärkeimmistä muutoksista, joita

kaupunginvaltuuston hyväksymä vuoden 1932 talousarvio osoittaa vuoden 1931 talousarvioon verrattuna.

Menosääntö. Ensimmäinen pääluokka, Velat, jonka loppusumma vuoden 1931 talousarviossa oli 75,435,213: 50 markkaa, päättyi 120,599,316 markkaan. Vuoden 1902 laina oli kuoletettu loppuun vuonna 1931 eikä siis enää esiintynyt talousarviossa; sen sijaan oli merkitty vuoden 1930 toisen, alkujaan 42,000,000 markan suuruisen lainan korko ja kuoletus. Luku Kuoletukset osoitti vähennystä 1,009,513: 60 markkaa ja luku Korot lisäystä 5,423,616: 10 markkaa pääasiallisesti sen johdosta, että tilapäisluoton korkoihin arvioitiin tarvittavan 12,000,000 markkaa kuluvan vuoden 9,000,000 markan sijaan, koska vuoden lopulla otetun uuden obligatiolainan korot olivat aiotut suoritettaviksi tästä määrärahasta. Luvun Sekalaiset menot erä Kurssierotukset y. m., jonka määrä edellisen vuoden talousarviossa oli ollut 17,200,000 markkaa, merkittiin valuuttakurssien kohoamisen johdosta 58,000,000 markaksi. Tämän luvun menojen kokonaislisäys oli 40,750,000 markkaa.

Toiseen pääluokkaan, Virastot, merkittiin lukuun Maistraatti asema-kaava- ja rakennusasiain käsittelyä varten otettavan asiantuntijan palkkio, 12,000 markkaa ¹⁾. Tilapäistä työvoimaa varten myönnetty määräraha lisääntyi 1,540 markkaa; siihen sisältyi 3,500 markan suuruinen erä Tilapäistä työvoimaa uuteen raatihuoneeseen siirretyn maistraatin arkiston järjestämiseen²⁾. Painatus- ja sidontamäärärahaa lisättiin 15,000 markkaa, m. m. koska tuomiokirjojen ja diaarien sidontakustannukset, jotka aikaisemmin oli suoritettu raatihuoneen arkiston tähän tarkoitukseen myönnetystä määrärahasta, vastedes oli suoritettava maistraatin määrärahasta. Samaten lisääntyi maistraatin tarverahamääräraha 8,000 markkaa, mikä vastasi maistraatin tarpeisiin käytettyä osaa raatihuoneen arkiston tarverahoista. Luvun loppusumma lisääntyi 55,405 markkaa nousten 969,870 markkaan. Raastuvanöikeuden menoihin varattiin 3,487,680 markkaa eli 49,225 markkaa enemmän kuin edellisellä vuonna; tilapäisen työvoiman määräraha, josta m. m. oli suoritettava ylimääräisen yhdeksän osaston³⁾ ylläpitämisestä aiheutuvat menot, aleni 40,210 markkaa. Syyttäjistöä varten merkityt määrarahat vähenivät 1,485 markkaa. Ulosottolaitoksen menosääntö päättyi 4,125,968 markkaan oltuaan vuoden 1931 menosäännössä 3,734,546 markkaa. Tässä otettiin huomioon eräiden ulosottoapulaiden ikäkorotusoikeutta koskevat kaupunginvaltuuston päätökset ⁴⁾. Toisen kaupunginvoudin konttorin tilapäisen työvoiman määräraha kohosi 60,600 markasta 201,600 markkaan, koska työtaakka oli tuntuvasti lisääntynyt. Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin tarverahoja lisättiin 15,000 markkaa, m. m. koska tähän merkittiin 14,000 markkaa poliisilaitoksen miehistöautolla tapahtuvan sakkovankien kuljetuksen kustantamiseksi. Lukuun Raatihuoneen arkisto merkityt menot alenivat 176,180 markasta 151,970 markkaan, pääasiallisesti sen johdosta, että maistraatin arkiston osalle tulevat painatus- ja sidontamäärarahat sekä tarverahat mainitun arkiston tultua sijoitetuksi uuteen raatihuoneeseen oli siirretty maistraatin menosääntöön; raatihuoneen arkiston painatusmääräraha aleni sen johdosta 17,000 markkaa ja sen tarverahat 8,000 markkaa. Toiseen pääluokkaan merkittyjen määrarahain kokonaismäärä oli 9,110,743 markkaa osoittaen 470,357 markan lisäystä.

Kolmannessa, Kunnallishallinto-nimisessä pääluokassa kaupunginval-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 62 ja 129. — ²⁾ S:n s. 123. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 81. —

⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 60.

tuuston määrärahat alenivat 127,500 markkaa ja merkittiin 81,000 markaksi. Vähennyksestä kohdistui kaupunginvaltuutettujen palkkioihin 52,500 markkaa, minkä ohessa vuokra- ja valaistusmäärärahat poistuivat, koska valtuuston kokoukset tultiin pitämään kaupungintalossa. Kaupunginhallituksen menosääntö, johon sisältyivät kaupunginkanslian ja rahatoimiston menot, aleni 9,315 markkaa eli 5,390,815 markkaan. Kaupungintalon laajennetun puhelinkeskuksen määrärahaa lisättiin 25,000 markkaa. Kaupunginkanslian tilapäisen työvoiman aiheuttamat menot arvioitiin 50,000 markkaa ja painatus- ja sidontamenot 75,000 markkaa pienemmiksi kuin edelliseksi vuodeksi. Rahatoimiston tilapäisen työvoiman määräraha säilytettiin ennallaan, 300,000 markan suuruisena, vaikkakin kaupungin tilien laajeneminen ja vallitseva pula-aika olivat tuntuvasti lisänneet toimiston ja varsinkin sen veronkannantaosaston työtä. Kalustonhankintamäärärahaa ei ensinkään merkitty. Rahatoimiston tarverahat kohosivat 195,000 markasta 295,000 markkaan, koska verolippujen jakelusta¹⁾ oli suoritettava postimaksu, jonka määrä lisäksi oli kohonnut. Lukuun Satamalautakunta ja satamahallintotoimisto merkittiin määrärahoja 5,294,479 markkaa eli 307,093 markkaa vähemmän kuin vuoden 1931 talousarviossa. Satamalautakunnan määrärahat vähenivät yhteensä 20,100 markkaa; arvaamattomiiin tarpeihin merkittiin 10,000 markkaa vuoden 1931 vastaavan määrän oltua 30,000 markkaa. Lukuun Satamaliikenneosasto merkittiin uusien alanimikkeiden kohdalle moottoriveneiden käyttöä, nostureita sekä talviliikenteen ylläpitoa varten myönnetty määrärahat, jotka aikaisemmin olivat sisältyneet satamaliikennekonttorin muihin vastaaviin määrärahoihin. Moottoriveneiden käyttökustannuksiin osoitettiin 47,160 markkaa, nostureita varten 280,500 markkaa ja talviliikenteen ylläpitoon 287,750 markkaa. Luvun loppusumma osoitti 95,010 markan vähennyistä. Satamakannantaosaston määrärahat alenivat 191,983 markkaa. Tilastotoimistolle myönnettiin määrärahoja yhteensä 1,105,947 markkaa, mikä merkitsi 530,913 markan vähennyistä. Vuokra-, lämpö- ja valaistusmäärärahat arvioitiin viiden kuukauden kulutuksen mukaan, koska toimiston kertomusvuonna oli määrä muuttaa kaupungintalossa olevaan uuteen huoneistoon. Tilapäisen työvoiman määräraha aleni 59,200 markkaa, m. m. koska vanhojen kunnalliskertomusten kirjoittamismääräraha supistettiin 42,000 markkaan. Samoin vähennettiin painatus- ja sidontamäärärahaa 107,000 markkaa, jolloin kaupungin vuoden 1931 ulkomaan kauppaa ja merenkulkua valaisevan vuositilaston painatus katsottiin voitavan lykätä. Vuoden 1931 menoarvion yleisen rakennus-, asunto- ja väestönlaskennan määräraha poistui. Luku Sosialilautakunta jäi pois, koska lautakunta oli lakkautettu; tähän kuuluneista menoista siirrettiin suurin osa seitsemänteentoista pääluokkaan. Työnvälitystoimiston menot merkittiin 923,900 markaksi, jolloin lisäys oli 115,295 markkaa. Vuokramääräraha lisääntyi 104,650 markkaa, koska naisten osastot oli siirretty kaupungin talosta vuokrahuoneistoon; sen sijaan lämpö määräraha aleni 12,960 markkaa, koska mainitussa huoneistossa oli keskuslämmitys ja lämmön korvaus sisältyi vuokraan. Revisionilaitoksen menosääntö kohosi 11,380 markkaa nousten 749,548 markkaan. Tähän merkittiin uusi 12,000 markan suuruinen määräraha erikoistutkimusten suorittamiseen tarvittavaa tilapäistä työvoimaa varten. Verotusvalmistelukunnan arvioidut menot vähenivät 60,240 markkaa ja merkittiin 2,130,462 markaksi.

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 46.

Tilapäisen työvoiman määrärahaa alennettiin 130,000 markkaa. Koska verotusvalmistelukunta oli siirtynyt uuteen huoneistoon, oli vuokramäärärahaa lisättävä 52,500 markkaa. Rakennustarkastuskonttorin vuokramääräraha poistui kokonaan, koska konttori oli sijoitettu erääseen kaupungin taloon; sen menosääntö päättyi 623,440 markkaan osoittaen 81,825 markan vähennyistä. Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan menosääntö aleni 9,000 markkaa päättyen 10,550 markkaan; tarverahat alenivat 11,000 markasta 500 markkaan. Holhouslautakunnan menosäännössä vähennys oli 850 markkaa; menosääntö päättyi 29,340 markkaan. Oikeusaputoimiston menot arvioitiin 166,055 markaksi eli 16,650 markkaa suuremmiksi kuin vuoden 1931 menosäännön mukaan; tässä otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös oikeusavustajan apulaisen toimen muuttamisesta pääviraksi¹⁾. Urheilulautakunnan tarpeisiin varattiin 13,350 markkaa, mikä merkitsi 750 markan vähennyistä, koska vuokramääräraha poistui lautakunnan saatua huoneiston erästä kaupungin talosta. Raittiuslautakunnan menosääntö päättyi 179,600 markkaan ja oli alentunut 22,200 markkaa. Vuokramääräraha poistui, koska lautakunnalle oli luovutettu huoneisto lautakuntatalosta. Valistustoiminnan määrärahaa vähennettiin 12,000 markkaa, koska tätä toimintaa näytti olevan pakko supistaa; tähän määrärahaan oli aikaisemmin sisällytetty raittiusviikon vietosta aiheutuneet menot, jotka nyt merkittiin 5,000 markan suuriseksi eri momentiksi. Ammattioppilaslautakunnan menosääntö kohosi 1,750 markkaa eli 40,500 markkaan. Sekalaisiin menoihin varattiin ainoastaan 243,150 markkaa vuoden 1931 vastaavan määrän oltua 530,650 markkaa; vähennys aiheutui siitä, että kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusmiesten palkkiomääräraha oli siirretty seitsemänteentoista kiinteän omaisuuden pääluokkaan eikä vuodeksi 1932 tarvittu vaalimäärärahoja. Kolmannen pääluokan loppusumma oli 16,982,136 markkaa vastaten 18,787,777 markkaa kaupungin kuluvan vuoden talousarviossa.

Neljäs pääluokka, Palolaitos, osoitti kuluvan vuoden menosääntöön veraten 25,954 markan suuruista arvioitujen menojen vähenemistä. Kesälomasijaisten määräraha lisäantyi 32,725 markkaa, koska uuden virkasäännön määräysten mukaan palokuntaan kuuluvilla henkilöillä oli oikeus saada enemmän kesälomaa kuin aikaisemmin ja lomasijaisia siis oli otettava useampia, jotta palokunnan toimikelpoisuus ei heikontuisi vaarallisimpana vuodenaikana. Kaluston hankintamäärärahaa alennettiin 173,640 markkaa ja vakuutusmäärärahaa 40,000 markkaa, viimeksi mainittua koska vahingoittuneet autot voitiin korjata palokunnan omissa työpajoissa ja vakuutusten sen johdosta vastedes tuli käsittää ainoastaan henkilöitä kohdanneet vahingot. Koko pääluokka päättyi 4,982,206 markkaan.

Viides pääluokka, Poliisilaitos, jonka loppusumma vuoden 1931 menosäännössä oli 8,581,575 markkaa, sisälsi määrärahoja yhteensä 9,297,052 markkaa. Kesäkuun 27 p:nä 1931 kaupunkien osanotosta poliisilaitosten menoihin annetun lain mukaan kaupunki oli velvollinen suorittamaan kolmannuksen poliisilaitoksen rahamenoista, jota vastoin aikaisempi määrä oli ollut kaksi seitsemättäosaa, mutta laki tuli koskemaan vasta vuoden 1932 menoja, jotka oli suoritettava valtiolle seuraavana vuonna. Kaupungin rahallinen avustus oli senvuoksi laskettu aikaisemmin voimassa olleiden määräysten mukaisesti ja arvioitu 6,045,500 markaksi, mitä vuoden 1931 menoarviossa vastasi 6,052,166 markkaa; valtuuston aikaisemmin tekemä

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 123.

päätös¹⁾, että kaupunki säädettyssä suhteessa otti osaa eräihin poliisilaitoksen ylimääräisiin menoihin, oli tällöin otettu huomioon. Koska kaupunki edellä mainitun lain mukaan oli velvollinen korvauksetta luovuttamaan poliisilaitokselle kaikki tarpeelliset kanslia-, osasto- ja toimistohuoneistot, auto- ja moottorivenevajat, varastohuoneet ja ulkosuojat sekä muut poliisilaitoksen toimintaa varten ehkä tarvittavat huoneistot lämpöineen, valaistuksineen, siivouksineen ja huonekaluineen ja nämä poliisilaitoksen huoneistot olivat kiinteistölautakunnan hoidossa, siirrettiin niiden vuotuiset hoito- ja kunnossapitomenot seitsemänteentoista, Kiinteä omaisuus nimiseen pääluokkaan. Viidenteen pääluokkaan merkittiin sensijaan kaupungin omissa kiinteistöissä olevien virastohuoneistojen arvioituid vuokrat, 2,902,552 markkaa, minkä lisäksi kaupunginhallituksen käytettäväksi kaluston hankkimiseen merkittiin 80,000 markkaa. Osoiteilmoituskavakkeiden painatusta varten merkittiin uusi 25,000 markan suuruinen määräraha ja lääkkeitä ja sairaanhoitotarvikkeita varten 113,000 markkaa, koska kaupunki uusien lakimääräysten mukaan oli velvollinen kustantamaan pidätettyjen henkilöiden ja poliisimiehistön lääkärinhoidon, minkä lisäksi, niinikään edellä mainitun lain määräysten johdosta, kaupunginhallituksen käytettäväksi varattiin 100,000 markkaa pidätettyjen henkilöiden ylläpitoa varten.

Kuudenteen eli yleisten rasitusten pääluokkaan merkittiin majoitusta varten määrärahoja yhteensä 3,600 markkaa.

Seitsemänten pääluokkaan, Terveystenhoito, merkittiin Terveystenhoitolautakunta-nimiseen lukuun uusi 8,000 markan suuruinen kulkutautien vastustamismääräraha käytettäväksi terveydenhoitolain ja -asetusten määräämissä tapauksissa. Luvun loppusumma aleni 27,600 markkaa. Seuraavassa luvussa, Lääkärit, eläinlääkärit ja sairaanhoitohenkilökunta, lisättiin tilapäisen työvoiman määrärahaa 85,000 markkaa, siitä 25,000 markkaa palkkioiksi lääkäreille sairaskäynneistä ja 60,000 markkaa kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen²⁾ nojalla palkkioiksi aluelääkäreille sairaskäynneistä: tässä otettiin sitäpaitsi huomioon kaupunginvaltuuston päätös lisäpalkkion myöntämisestä toiselle kaupunginlääkärille²⁾. Vuokramäärärahaa vähennettiin 6,000 markkaa, koska Käpylän aluelääkärin vastaanottohuoneiston vuokra poistettiin. Luvun loppusumma lisääntyi 100,130 markkaa. Luvun Terveysolojen valvonta arvioitujen menojen lisäys oli 19,222 markkaa. Maidontarkastamon menosääntö aleni 20,481 markkaa päättyen 561,875 markkaan. Vuokramääräraha poistui, koska tarkastamo oli sijoitettu kaupungin kiinteistöön, jota vastoin lämpömääräraha lisääntyi 7,325 markkaa, koska uusi huoneisto oli haloin lämmitettävä. Kaluston ostomäärärahaa vähennettiin 9,006 markkaa. Ammattientarkastuksen menosääntö kohosi 4,435 markkaa päättyen 282,200 markkaan ja terveydellisten tutkimusten laboratorioin menosääntö 4,205 markkaa päättyen 332,430 markkaan; viimeksi mainitun laitoksen määrärahoista laboratoritarpeiden määräraha kohosi 3,000 markkaa, koska näytteidenottotarpeiden aiheuttamat kustannukset oli suoritettava siitä; sitäpaitsi merkittiin uusi 2,000 markan suuruinen määräraha kaluston kunnossapitoa varten. Veneeristen tautien vastustamiseksi toimivan terveystoimiston määrarahat alenivat 9,422 markkaa, ja tämä luku päättyi 389,388 markkaan; suurin osa lisäyksestä, 4,000 markkaa, kohdistui toimiston pelastustoiminnan määrärahaan. Lihantarkastamon menosääntö päättyi 663,465 markkaan osoittaen 21,855 markan vähennystä. Asuntotarkas-

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 67. — ²⁾ S:n s. 56.

tuksen määrärahoissa, joista vuokramääräraha poistui sen johdosta, että laitos oli siirretty lautakuntataloon, vähennys oli 26,560 markkaa ja määrärahan summa 224,055 markkaa. Tuberkuloosihuoltotoimiston arvioidut menot osoittivat lisäystä 698,464 markkaa ja nousivat 2,973,566 markkaan. Suoranaisten avustusten määräraha lisääntyi 86,000 markkaa, osin koska toimiston potilasmäärä oli lisääntynyt, osin tuberkuloosipotilaiden vähentyneen työkyvyn ja vallitsevan työttömyyden takia. Parantolahoidon kustantamiseksi keuhkotautisille merkittiin 664,000 markkaa enemmän kuin kuluvaksi vuodeksi eli 1,224,000 markkaa, mistä Mjölbollstadin parantolassa annetun hoidon osalle tuli 394,000 markkaa; osakkeenomistajana kaupungilla oli mainitussa laitoksessa käytettävänä 34 paikkaa, joista suoritettiin rakennuslainan korkoja ja lyhennystä 6,000 markkaa paikkaa kohden vuodelta ja päivämaksua 17 markkaa sairaspaikalta, kun taas muutamat harvat maksavat potilaat suorittivat 15 markan päivämaksun. Sairaspaikkain kustantamiseksi Högsandin parantolassa merkittiin edelliseen vuoteen verraten 165,000 markkaa pienempi määräraha, 255,000 markkaa, mistä parantolalle avustukseksi 250,000 markkaa ehdoin, että se maksutta luovutti 10,000 hoitopäivää kaupungin käytettäväksi. Satakunnan parantolan kirurgisen lastenosaston sairaspaiikkamaksuja varten merkittiin puolet edellisen vuoden määrarahasta eli 40,000 markkaa, koska kaupungista kotoisin olevia lapsia harvoin oli saatu sijoitetuksi parantolaan sen jälkeen kun sen hoitomaksut oli alennettu valtionavun saamiseksi määrättyjen ehtojen mukaisesti. Uusi 144,000 markan suuruinen määräraha merkittiin rouva E. Söderlundin tuberkuloottisten sairaskodin sijamaksujen suorittamiseksi. Kunnallisen hammaspoliklinikan menosääntö päättyi 521,910 markkaan osoittaen 9,640 markan lisäystä. Luvussa Poliklinikat ja muu sairaanhoito arvioidut menot lisääntyivät 358,295 markkaa, jolloin luvun loppusumma oli 1,185,963 markkaa. Henkisesti sairaiden huoltotoimiston määrarahat lisääntyivät 145,108 markkaa; kaupunginvaltuuston päätöksen nojalla perustettavan, toimiston alaisen miesten keskuskuodin¹⁾ menot arvioitiin 148,335 markaksi. Poliisin suojeluosaston vasta perustetun sairaanosaston²⁾ tarpeisiin merkittiin uusi 215,715 markan suuruinen määräraha. Desinfioimismajalalle merkittiin määrärahoja yhteensä 115,752 markkaa, jolloin vähennys oli 22,708 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan käytettäväksi varattiin 300,000 markkaa eli puolet edellisen vuoden vastaavasta määrarahasta. Pääluokan loppusumma lisääntyi 782,325 markkaa eli 9,863,007 markkaan.

Kahdeksannen, Sairaanhoito-nimisen pääluokan määrarahat vähenivät vuoden 1931 talousarvioon verraten 193,351 markkaa ja nousivat yhteensä 42,003,178 markkaan. Sairaalahallituksen arvioidut menot vähenivät 2,000 markkaa, ja sairaalan tiliviraston määrarahat lisääntyivät 9,480 markkaa. Marian sairaalan määrarahat alenivat 668,314 markkaa eli 8,404,336 markkaan; tilapäisen hoitohenkilökunnan ja kesälomasijaisten määrärahoja voitiin supistaa, koska sairaalalla oli käytettävänä entistä suurempi joukko sairaanhoitajataroppilaita, ja ruokintamääräraha arvioitiin 7 markan keskihinnan mukaan henkilöä kohden päivässä vuoden 1931 talousarvion keskihinnan oltua 8 markkaa. Kulkutautisairaalan määrarahat nousivat 4,675,107 markkaan osoittaen kuluvan vuoden talousarvioon verraten 118,209 markan vähennystä; ruokintakustannukset arvioitiin 8 markaksi päivää ja henkilöä

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 119. — ²⁾ S:n s. 67 ja 123.

kohden (vuoden 1931 talousarviossa 8: 50 markaksi). Sääntöpalkkaisten virkain määräraha laskettiin ottamalla huomioon kaupunginvaltuuston päätökset erään viran lakkauttamisesta ja lämmittäjä-mekanikon viran perustamisesta ¹⁾). Kivelän sairaalan määrärahat alenivat 887,700 markkaa eli 7,522,592 markkaan; ruokintakustannukset, jotka vuoden 1931 talousarviossa laskettiin 7: 75 markan mukaan henkilöä ja päivää kohden, arvioitiin nyt 6: 25 markan keskihinnan mukaan. Nikkilän sairaalaa varten merkittiin määrärahoja yhteensä 9,709,704 markkaa vuoden 1931 10,287,156 markan sijasta; saira-sijoja oli tullut lisää 26 ja oli nyt yhteensä 743; ruokintakustannukset taas laskettiin 6: 50 markan mukaan henkilöä ja päivää kohden kuluvan vuoden vastaavan määrän oltua 7: 50 markkaa. Tuberkuloosisairaalan arviomenot lisääntyivät 385,700 markkaa nousten 7,034,363 markkaan, ruokintakustannukset merkittiin 8 markan arvion mukaan henkilöä ja päivää kohden vuoden 1931 vastaavan keskihinnan oltua 8: 50 markkaa. Luvussa Erinäiset sairaanhoitokulut sairaanhoitajataarkoulun määrärahaa vähennettiin 73,456 markkaa ja Sielunterveysseuran määrärahaa 10,000 markkaa, ja uutena määrärahana merkittiin 720,000 markkaa kaupunginhallituksen käytettäväksi Suomen punaisen ristin uuden sairaalan sairaanhoitomaksujen suorittamiseen. Luvun loppusumma lisääntyi 636,544 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan käytettäväksi varattiin 1,000,000 markasta 2,800,000 markkaan kohonnut rahamäärä, josta 2,500,000 markkaa oli tarkoitettu kaluston y.m. hankkimiseen Kivelän sairaalan uuteen paviljonkiin.

Yhdeksännessä, Köyhäinhoito-nimisessä pääluokassa arvioitiin menojen lisääntyminen 13,253,170 markaksi ja menot yhteensä 48,655,046 markaksi. Menojen todellinen lisäys ei kuitenkaan ollut läheskään niin suuri, koska vuonna 1931 oli myönnetty melkoisia lisämäärärahoja. Yhteiskunnallisten hoitokustannusten lisääntyminen on aina tunnusomaista pula-ajoille; kun tuhannet ihmiset omatta syyttään jäävät ilman työtä, leviävät puute ja hätä laajoihin piireihin ja avun tarvitsijain lukumäärä moninkertaistuu. Senvuoksi oli kaikkien pula-ajan johdosta perustettujen avustuskansliain ylläpitäminen ja näiden sekä keskuskanslian työvoimain lisääminen välttämätöntä. Köyhäinhoitolautakunnan ja kanslian osalta menojen lisäys oli 746,530,000 markkaa, siitä 600,400 markkaa tilapäistä työvoimaa varten: tässä kohden otettiin huomioon myöskin kaupunginvaltuuston päätös lisäpalkan myöntämisestä toimitusjohtajalle ²⁾). Kassa- ja tiliviraston arvioidut menot lisääntyivät 10,295 markkaa. Lasten päiväkodin menot osoittivat 18,470 markan suuruista vähenemistä, lähinnä ruokintakustannusten alenemisen johdosta. Kunnalliskodin ja sen yhteydessä olevien laitosten menoihin osoitettiin 9,259,583 markkaa eli 393,698 markkaa vähemmän kuin edellisen vuoden talousarvion mukaan. Yhteisissä kustannuksissa oli havaittavissa 39,954 markan lisäys, jota vastoin eri laitosten menosäännöt kaikki alenivat. Kunnalliskodin osalta vähennys oli 349,742 markkaa siitä huolimatta, että tässä osastossa oli otettu huomioon kaupunginvaltuuston päätös asuntojen vuokraamisesta yöhoitajattarille ³⁾ ja määrärahan myöntämisestä kaluston hankkimiseen uudelle hoidokasosastolle ³⁾; ruokintakustannus oli arvioitu 6: 25 markaksi hengeltä päivässä oltuaan edellisen vuoden talousarviossa 7: 50 markkaa. Työlaitoksen osalta vähennys oli 32,360 markkaa, maanviljelyksen osalta 10,600 markkaa, sikalan 21,370 markkaa ja pesulaitoksen 19,580

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 123. — ²⁾ S:n s. 57. — ³⁾ S:n s. 121.

markkaa. Työtupien tarpeisiin varattiin 4,424,148 markkaa eli 1,833,513 markkaa enemmän kuin kuluvan vuoden menoarviossa. Suurinta lisäystä, 5,575,000 markkaa, osoitti luku Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä, jossa suoranaisten avustusten määräraha lisääntyi 5,000,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan käytettäväksi varattiin 8,000,000 markkaa vuoden 1931 talousarvion vastaavan määrän oltua 2,500,000 markkaa.

Kymmenes pääluokka, Lastensuojelutoiminta, osoitti 302,957 markan suuruisia menojen vähenemistä, vaikka lastensuojelulautakunnan haltuunsa ottamien lasten lukumäärä vallitsevan työttömyyden johdosta oli lisääntynyt. Ensimmäiseen, Lastensuojelulautakunta-nimiseen lukuun merkittiin uusi tilapäisen työvoiman määräraha, 4,000 markkaa; luvun kustannusten lisäys oli 23,440 markkaa. Lastenhuoltolaitosten menojen arvioitiin vähenevän 550,025 markkaa; tässä otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös neuvontatoimiston perustamisesta lastensairaalaan ¹⁾, minkä johdosta talousarvioon merkittiin uusi 44,700 markan suuruinen erä. Sijoitus yksityishoittoon, apumaksut y.m. nimiseen lukuun sisältyvät määrärahat lisääntyivät 338,000 markkaa, pääasiallisesti sen johdosta, että yksityishoidon ja jatko-opetuksen määrärahaa oli korotettava 300,000 markkaa. Lastensuojelulautakunnan hoidossa olevien tilojen menoihin osoitettiin 1,718,550 markkaa eli 114,372 markkaa vähemmän kuin vuodeksi 1931. Kaupunginvaltuuston käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin varattiin entinen määrä, 100,000 markkaa. Pääluokan loppusumma oli 14,899,671 markkaa.

Yhdennessätoista pääluokassa, Opetus- ja sivistyslaitokset, suomenkielisten kansakoulujen menosääntö osoitti 780,675 markan vähennystä. Tilapäisen työvoiman määräraha supistui 286,517 markkaa, koska tuntipalkkoja alennettiin ja koulujen johtajille myönnettiin vapautus entistä pienemmästä määrästä opetustunteja, minkä ohessa opettajiston opastuskursseja varten ei merkitty määrärahaa. Koulutarvikkeita varten merkittiin 250,000 markkaa vähemmän kuin kuluvaksi vuodeksi, koska uusien lakimääräysten mukaan ainoastaan varattomien oppilaiden tuli saada ne ilmaiseksi. Ruotsinkielisten kansakoulujen menosääntö aleni 410,949 markkaa, mistä tilapäisen työvoiman määrärahan osalle tuli 49,260 markkaa ja koulutarvikemäärärahan osalle 90,000 markkaa. Kansakoulujen yhteiset menot arvioitiin 36,000 markkaa pienemmiksi kuin kertomusvuoden menosäännössä. Ammattiopetuslaitosten johtokunnan määrärahat alenivat 2,380 markkaa. Yleiset ammattikoulut nimisessä luvussa määrärahojen vähennys oli 102,835 markkaa; tästä tuli taideteollisuuskeskuskoulun osalle 10,203 markkaa, yleisen ammattilaiskoulun 35,591 markkaa, kirjapainokoulun 46,541 markkaa ja Kone- ja siltarakennusosakeyhtiön oppilaskoulun osalle 10,500 markkaa. Valmistavien ammattikoulujen menojen arvioitiin kohoavan 65,797 markkaa. Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntö aleni 81,705 markkaa, jota vastoin valmistavan tyttöjen ammattikoulun menot arvioitiin 147,502 markkaa suuremmiksi kuin edellisen vuoden menosäännössä. Viimeksi mainitun koulun menosääntöön merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen ²⁾ mukaisesti uusi määräraha johtajattaren palkkioksi, minkä ohessa eräitä määrärahoja oli korotettava valtuuston päätösten ³⁾ johdosta, jotka koskivat yleisöruokalan avaamista koulun yhteyteen ja parannetun pesun ja silityksen opetuksen järjestämistä. Uutena seitsemäntenä lukuna merkittiin tähän pääluokkaan

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 121. — ²⁾ S:n s. 63. — ³⁾ S:n s. 122.

kotitalouslautakunta; vastaavat menot, jotka edelliseen vuoteen verraten olivat lisääntyneet 70,350 markkaa, olivat aikaisemmin sisältyneet kolmannen pääluokan Sosiaalilautakunta-nimiseen lukuun. Tilapäisen työvoiman määrärahaa oli korotettava 17,120 markkaa, m.m. koska käsitöiden opetusvoimia oli lisättävä, ja varttuneempien tyttöjen kerhotoimintaa varten osoitettiin 12,000 markkaa. Suomenkielisen työväenopiston menosääntö aleni 100,163 markkaa ja ruotsinkielisen 30,500 markkaa; kummassakin tapauksessa alenisivat luennoitsijain ja tuntiopettajien palkkiot. Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa tuntipalkkiot: kansakouluissa 18 markaksi, jatkokouluissa: tyttöjen käsitöiden ja kotitalouden opetuksesta 18 markaksi sekä tietopuolisten aineiden ja veiston opetuksesta 24 markaksi; ammatti- ja taideteollisuuskeskuskoulussa: opetustunneista 24—30 markaksi sekä ammattihygienian opetuksesta 55 markaksi, työväenopistoissa: opetustunneista 24—30 markaksi ja luentopalkkion 135 markaksi. Lastentarhain määrärahoja supistettiin 262,012 markkaa. Lastentarhain johtokunnan huoneiston vuokra-, lämpö- ja valaistusmäärärahat poistuivat, koska johtokunnan kanslia oli siirretty lautakuntataloon. Lastentarhain menosääntöön ei merkitty määrärahaa uuden osaston perustamiseksi Touhulaan ¹⁾, mutta sensijaan tilapäisen päiväkodin ylläpitämiseksi Albertinkadun talossa n:o 30. Luvussa Kauppaoppilaitokset, teknillinen opetus y. m. supistettiin kaikkien niiden yhdeksän oppilaitoksen apurahoja, joille tähän lukuun oli ollut tapana merkitä määrärahat; luvun loppusumma oli 652,800 markkaa ja vähennys 163,200 markkaa. Kaupunginkirjaston menojen arvioitiin alenevan 232,869 markkaa. Palkkiomäärärahaa laskettaessa otettiin huomioon kirjaston johtokunnan päätös, että johtokunnan puheenjohtajan tai jäsenen kuukausittain tuli tarkastaa pääkirjaston kassa ja saada siitä palkkio. Painatus- ja sidontamäärärahaa supistettiin 50,000 markkaa ja kirjallisuuden ostomäärärahaa 150,000 markkaa. Kaupunginmuseon menosäännössä arvioidut menot alenisivat 54,500 markkaa; painatus- ja sidontamääräraha, jolla oli ollut aikomus kustantaa Vanhankaupungin kaivaustöiden tulosten saattaminen julkisuuteen, poistettiin kokonaan, samaten myöskin vuoden 1931 talousarvioon mainittujen kaivausten kustantamiseksi otettu määräraha. Musiikkilautakuntanimisen luvun arvioidut menot vähenivät 17,610 markkaa; ulkoilmakonserttien määrärahaa supistettiin 25,000 markkaa, koska niitä katsottiin olevan pakko vähentää ja niistä suoritettuja korvauksia alentaa. Erinäisten sivistyslaitosten avustusmäärärahat alenisivat 136,000 markkaa. Vähennyksestä, joka yleensä laskettiin 20 %:ksi kuluvan vuoden apurahoista, kohdistui 50,000 markkaa Suomen Kansallisteatteriin, 20,000 markkaa Kansan näyttämöön, 35,000 markkaa Koiton näyttämöön, 15,000 markkaa Sörnäisten työväen näyttämöön, 15,000 markkaa Helsingin konservatorioon, 10,000 markkaa Suomalaiseen oopperaan ja 6,000 markkaa Helsingin taidehalliin; sensijaan Svenska teaternin apuraha pysytettiin entisellään ja Suomen työväen musiikkiliiton Uudenmaan piirijärjestölle merkittiin uusi 15,000 markan suuruinen apuraha jaettavaksi liittoon kuuluvien paikalliskeuorojen ja tšekäläisen soittokunnan kesken. Arvaamattomiin tarpeisiin käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan myönnettiin 500,000 markkaa vuoden 1931 menosäännön vastaavan määrän oltua 200,000 markkaa; tästä määrästä varattiin 400,000 markkaa kaluston hankkimiseen Mäkelän uuteen kansakouluun.

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 122.

Yhdestoista pääluokka päättyi 51,013,846 markkaan ja vähennys edellisestä vuodesta oli 1,743,796 markkaa.

Kahdestoista pääluokka, Teknilliset laitokset, osoitti yhteensä 22,775,755 markan suuruista arvioitujen menojen vähenemistä. Vesijohtolaitoksen menoihin laskettiin näet tarvittavan 5,593,605 markkaa vähemmän kuin vuodeksi 1931, kun taas kaasulaitoksen vastaava vähennys arvioitiin 8,474,670 markaksi ja sähkölaitoksen 8,707,480 markaksi. Vesijohtolaitos-nimisen luvun eri menoryhmistä ainoastaan kassa- ja tilivirasto osoitti menojen lisäystä 21,445 markkaa, mikä johtui vuokrakohoamisesta konttorin siirtyessä teknillisten laitosten uuteen hallintorakennukseen; muissa menoryhmissä vähennys oli seuraava: hallinto 3,000 markkaa, käyttö 327,445 markkaa, johtoverkko, vesisäiliö ja johtojen tarkastus 94,125 markkaa, mittari- ja talojohtosasto, työpaja ja varasto 106,480 markkaa, sekalaiset menot 97,000 markkaa, yleiset vesipostit ja satamain johdot 55,000 markkaa sekä uudistyt 4,732,000 markkaa. Kaupunginvaltuuston käyttövaroja vähennettiin 200,000 markkaa. Uudistoihin myönnettiin kaikkiaan 2,391,000 markkaa, nimittäin työkalujen ja kaluston hankintaan 120,000 markkaa, vesimittarien ostoon 150,000 markkaa, vesijohdon laskemiseksi Mäkelän katuihin 165,000 markkaa ¹⁾, Käenkujaan 41,000 markkaa ¹⁾, Sammatin- ja Punkaharjunteihin 70,000 markkaa ¹⁾, Hernesaareen 90,000 markkaa ¹⁾, höyryjohdon teettämiseksi ja täydennystöiden suorittamiseksi Vanhassakaupungissa 670,000 markkaa ¹⁾, vesijohdon laskemiseksi eräihin XIV kaupunginosan katuihin 992,000 markkaa, korttelin n:o 354 a länsisivua pitkin ja Sturenkatuun Vaasanrinteelle asti 66,000 markkaa sekä Hietarantaan täytettävänä olevan hautausmaan läpi, sikäläisen väliaikaisen johdon korvaamiseksi, 27,000 markkaa. Vesijohtolaitoksen määrärahat nousivat yhteensä 9,665,325 markkaan. Luvun Kaasulaitos eri menoryhmistä ainoastaan hallinto osoitti arvioitujen menojen lisääntymistä 13,500 markkaa, ja jakelu- ja johtotyöosaston määräraha merkittiin muuttumattomin määrin, 84,000 markaksi. Muut menoryhmät aleniivat seuraavasti: kassa- ja tilivirasto 96,055 markkaa, käyttö 3,272,385 markkaa, mistä määrästä 2,600,000 markkaa tuli kaasunvalmistuksen aine- ja työ- kustannusmäärärahan osalle, 400,000 markkaa rakennusten, uunien, koneiden ja laitteiden korjaus- ja kunnossapitomäärärahan ja 200,000 markkaa sivutuotteiden määrärahan osalle, edelleen jakelu, johtoverkko ja jakelukello 193,060 markkaa, johtotyöosasto, työpaja, mittaritoimisto, varasto ja näytely 71,070 markkaa, sekalaiset menot 802,000 markkaa, mistä 800,000 markkaa kohdistui määrärahaan Korot konttokuranttitilistä kaupunginkassassa, jota vastoin poistojen ja peruutusten määrärahaa korotettiin 110,000 markkaa, edelleen katuvalaistus 115,000 markkaa, uudistyt 3,838,600 markkaa ja kaupunginhallituksen käyttövarat 100,000 markkaa. Uudistoi- tta varten myönnettiin yhteensä 4,393,000 markkaa, nimittäin pääputkiverkon laajentamiseen ja uusimiseen 913,000 markkaa, siitä hallituksen määräyksen mukaan käytettäväksi 100,000 markkaa, uusien katulyhtyjen asettamiseen 50,000 markkaa, liittymisjohtoja varten 80,000 markkaa, kaasumittarien ostoon 1,200,000 markkaa, kaluston hankintaan 50,000 markkaa sekä loput, 2,100,000 markkaa, neljän viistikamariuunin rakentamiseen ²⁾; viimeksi mainittu määrä oli aikaisemmin arvioitua pienempi, koska työn alkua oli suoritettu edulliseen aikaan ja edellisen vuoden määrarahasta siten oli jäänyt säästöä. Kaasulaitoksen määrärahat nousivat yhteensä 31,338,560 markkaan.

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 26. — ²⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 43.

Luvun Sähkölaitos eri määrärahyhmistä ainoastaan kassa- ja tilivirasto osoitti 37,670 markan suuruista arviomenojen lisäystä; muissa menoryhmissä vähennys oli seuraava: hallinto 3,000 markkaa, käyttö 1,614,120 markkaa, jakeluosasto 259,030 markkaa, katuvalaistus 60,000 markkaa, sekalaiset menot 400,000 markkaa sekä uudistykset 6,409,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginhallituksen määräyksen mukaan käytettäväksi merkittiin sama rahamäärä kuin aikaisemmin, 300,000 markkaa. Uudistoihin myönnettiin yhteensä 6,502,000 markkaa, nimittäin Töölön aliaseman rakennuksen laajentamiseen 2,800,000 markkaa, johtoverkon laajentamiseen 2,723,000 markkaa, katuvalaistustoihin 384,000 markkaa, kaupungin teknillisten laitosten hallituksen määräyksen mukaan suoritettavia johto- y. m. töitä varten 300,000 markkaa, talojohtotöihin 200,000 markkaa, mittaritarkistamon keskuksen uudelleenjärjestämiseen uuden hallintorakennuksen valmistuttua 75,000 markkaa sekä kaluston, konttorikoneiden y. m. hankintaan 20,000 markkaa. Sähkölaitoksen määrärahat nousivat yhteensä 32,994,526 markkaan ja koko kahdennentoista pääluokan arvioidut menot 73,998,411 markkaan. Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunginhallituksen suostumus oli hankittava, ennenkuin sai panna käyntiin sellaisia kahdennentoista pääluokkaan sisältyviä uudistoihin, joita varten oli myönnetty siirtomäärärahoja.

Kolmanteentoista, Yleiset työt nimiseen pääluokkaan merkittiin määrärahoja kaikkiaan 107,107,199 markkaa eli 32,975,138 markkaa vähemmän kuin kuluvaksi vuodeksi. Tästä pääluokasta oli rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosasto ja geodeettiosasto, jotka oli yhdistetty kiinteistötoimistoon, siirretty seitsemänteentoista pääluokkaan. Suurelta osalta tämän johdosta luvun Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori arvioidut menot vähenivät 1,321,622 markkaa; vähennyksestä tuli sääntöpalkkaisten virkojen määrärahan osalle 900,254 markkaa, kun taas mallitöitä, kartanpainantaa ja fotostaattikopioita sekä liikennelaskujen toimeenpanemista varten aiottu määrärahat poistettiin tästä kohdasta. Lisäksi otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös kaupunginarkkitehti G. Taucherin palkkaeduista¹⁾. Tiliviraston arvioidut menot lisääntyivät 3,604 markkaa. Rakenukset ja talot nimiseen lukuun merkittiin korjauksia ja kunnossapitoa varten yhteensä 3,195,300 markkaa, siitä sairaalain korjauksiin 590,300 markkaa, kansakoulujen 400,000 markkaa, uimahuoneiden, urheilupaviljonkien y. m. 180,000 markkaa, tulli- ja satamarakennusten 170,000 markkaa ja poliisilaitoksen hallussa olevien huoneistojen 150,000 markkaa. Nimike Uudis- ja muutusrakennukset käsitti määrärahoja yhteensä 26,028,200 markkaa vuoden 1931 talousarvion vastaavan määrän oltua 27,351,500 markkaa. Tähän merkityistä määrärahoista huomattakoon ensi sijassa määräraha uuden sairaspaviljongin rakennuttamiseksi Kivelän sairaalaan, 3,500,000 markkaa²⁾; kustannusarvio päättyi kaikkiaan 6,500,000 markkaan, mutta koska uusia sairaalarakennuksia varten vuoden 1930 talousarvioon merkittyä 3,000,000 markan suuruista määrärahaa, joka vuoden 1931 talousarviota käsiteltäessä varattiin Nikkilän sairaalassa suoritettaviin uudisrakennuksiin³⁾, ei myöskään vuonna 1932 voitu käyttää mainittuun tarkoitukseen, päätettiin käyttää se Kivelän sairaalan uudisrakennustöihin. Lisäksi talousarvioon merkittiin seuraavat määrärahat kaupunginvaltuuston aikaisempien päätösten mukaisesti suoritettavia töitä varten: maidontarkastamon huoneiston

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 125. — ²⁾ S:n s. 22 ja 154. — ³⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 131.

sisustaminen 200,000 markkaa¹⁾, Mäkelään rakennettava kansakoulutalo 2,415,000 markkaa²⁾, teurastuslaitos 19,500,000 markkaa³⁾ ja Ullanlinnan kylpylaitoksen saattaminen alkuperäiseen asuunsa 39,000 markkaa. Sitäpaitsi myönnettiin kunnalliskodin kylmämankelia sekä vesi- ja viemärijohtojen uusimista varten 110,000 markkaa, lämminvesiboilerin ja uusien lämpöpatterien hankkimiseksi kunnalliskotiin 67,700 markkaa, uusien kattilain hankkimiseksi kaupunginpuutarhaan 65,000 markkaa, Tehtaankadun kansakouluun 55,000 markkaa ja Topeliuksenkadun kansakouluun 33,500 markkaa sekä mukavuuslaitoksen rakennuttamiseen Leppäsuon alueelle 43,000 markkaa. Koko luvun loppusumma oli 29,223,500 markkaa oltuaan edellisen vuoden menosäännössä 33,026,080 markkaa. Luvun Kadut ja yleiset paikat korjaus- ja kunnossapitomenojen laskettiin nousevan 758,000 markkaan, mikä määrä oli 1,252,000 markkaa vuoden 1931 talousarvion vastaavaa määrää pienempi. Myöskin uudistoiden määrärahoja supistettiin 8,801,000 markkaa eli 5,914,000 markkaan. Eräiden kaupungin keskiosain katujen ajoratojen päällystämiseen nupukivillä ja jalkakäytävään asfaltoimiseen myönnettiin määrärahoja yhteensä 557,000 markkaa ja kenttäkivikatujen asfaltoimiseen kaupunginhallituksen ja maistraatin määräysten mukaisesti 200,000 markkaa. Täytemaan vastaanottoon merkittiin 50,000 markkaa ja uusien korokkeiden ja liikennemerkkien asettamiseen kaupunginhallituksen määräysten mukaisesti 50,000 markkaa. Uusien katujen tasoittamiseen ja aikaisemmin osittain tasoitettujen leventämiseen osoitetut määrärahat nousivat yhteensä 5,057,000 markkaan, mistä Kampinkadun leventämiseen ja pidentämiseen 490,000 markkaa sekä Käpylääntien ja Vantaanjoen yli vievän sillan välisen Koskelantien osan tasoittamiseen, osaksi puoleen leveyteen, 2,344,000 markkaa. Koko luvun määrärahat vähenivät 10,053,000 markkaa. Kanavain ja viemärien korjauksiin merkittiin määrärahoja 1,200,000 markkaa eli 290,000 markkaa vähemmän kuin kuluvaksi vuodeksi. Uudistoihin varattiin 5,011,960 markkaa eli 6,706,040 markkaa vähemmän kuin vuoden 1931 talousarvion mukaan. Tämän nimikkeen kohdalle merkittiin 1,169,000 markan suuruinen määräraha vastedes Kyläsaareen jatkettavan viemärin rakentamiseen teurastamon alueelta mereen Kulosaaren- ja Lautatarhankatujen kulman kohdalle⁴⁾ sekä 2,700,000 markkaa Kyläsaaren puhdistuslaitoksen⁴⁾ rakennustöiden loppuunsaorittamiseen, kuitenkin siten, ettei koneita toistaiseksi ollut tilattava ja että biologisen puhdistuslaitoksen loppuunrakentaminen lykättiin toistaiseksi. Lukuun Tiet merkittiin korjaus- ja kunnossapitomäärärahoja 1,300,000 markkaa eli 1,200,000 markkaa vähemmän kuin kuluvaksi vuodeksi. Uudistoihin varten merkittiin 775,000 markkaa eli 1,671,000 markkaa vähemmän kuin vuodeksi 1931; tähän sisältyi 616,000 markan määräraha Hämeentien ajoradan ja itäisen jalkakäytävän uudelleenjärjestelyä varten Kaikukadun ja Sörnäisten satamaradan yli vievän sillan väliseltä osalta⁵⁾. Lukuun Urheilu- ja leikkikentät merkittiin määrärahoja yhteensä 457,000 markkaa eli 1,156,000 markkaa vähemmän kuin kuluvaksi vuodeksi; kaikki määrärahat sisältyivät nimikkeeseen Korjaukset ja kunnossapito, jota vastoin uudistoihin varten ei varattu ainoatakaan määrärahaa. Aikaisemmin tähän lukuun kuuluneista määrärahoista oli urheilukenttään järjestysmiesten palkkamäärärahat sekä Kaisaniemen verkkopallokenttään vartiointi- ja rahastusmäärärahat siirretty seitsemänteentoista pääluokkaan,

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 25. — ²⁾ S:n s. 23. — ³⁾ S:n s. 21. — ⁴⁾ S:n s. 37. — ⁵⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 45.

jota vastoin uusi 10,000 markan suuruinen määräraha oli merkitty Kampin alueella ja Hakaniemen puistossa olevien kaupungin kahden uuden pesäpallokentän kunnossapitoa varten. Luvun Satamat menosääntö päättyi 23,019,200 markkaan, mikä merkitsi 10,780,000 markan vähennystä vuoden 1931 menoarvioon verraten. Nimikkeen Korjaus ja kunnossapito kohdalle merkittiin määrärahoja 3,034,200 markkaa kuluvan vuoden vastaavan määrän oltua 5,049,200 markkaa; tähän merkittiin m. m. Eteläsataman makasiinilaiturin paaluarinan korjauksiin 100,000 markkaa, Sörnäisten sataman läntisen pistolaiturin kannen uusimiseen 440,000 markkaa sekä Merisataman purkauslaiturin uusimiseen 35,000 markkaa ja Sörnäisten rantatien purkauslaiturin korjauksiin 80,000 markkaa. Nimikkeen Uudistytöt kohdalle otettiin talousarvioon määrärahoja yhteensä 19,985,000 markkaa eli 8,765,000 markkaa vähemmän kuin vuodeksi 1931. Länsisataman rakennustöiden jatkamiseen merkittiin 1,315,000 markkaa, siitä Laivalaiturin jatkamiseen 1,150,000 markkaa. Katajanokan sataman rakennustöitä varten osoitettiin 100,000 markkaa. Herttoniemen sataman rakennustöiden jatkamiseen varatyönä kaupunginhallituksen määräyksen mukaan merkittiin määrärahoja yhteensä 18,000,000 markkaa, mistä 9,800,000 markkaa Oulunkylän—Herttoniemen rautatietä, 100,000 markkaa öljysatamaa, 2,000,000 markkaa kauppasatamaa, 1,000,000 markkaa teollisuustonttien kuntoonpanemista, 100,000 markkaa teiden rakentamista ja 5,000,000 markkaa katujen rakentamista varten. Erään Itämerenkadun osan viertämiseen varattiin 115,000 markkaa, katujen ja laiturin asfaltoimiseen ja päällystämiseen asfalttibetonilla 150,000 markkaa, täytemaan vastaanottamiseen rannoille 125,000 markkaa ja työvälineiden hankkimiseen 180,000 markkaa. Lukuun Istutukset merkittiin korjauksia ja kunnossapitoa varten 2,237,000 markkaa eli 1,837,000 markkaa enemmän kuin vuodeksi 1931; uusi oli krematorion istutusten kunnossapitomääräraha, 14,000 markkaa. Uudistöitä varten merkittiin määrärahoja yhteensä 250,000 markkaa edellisen vuoden talousarvion vastaavan määrän oltua 1,933,000 markkaa; tähän tuli kaupunginvaltuuston päätöksen¹⁾ mukaisesti 150,000 markkaa istutuksen järjestämiseksi kortteliin n:o 418. Koko luvun määrärahain vähennys oli 3,461,000 markkaa. Luvussa Varasto aleni uusien työkonoiden ostomääräraha 3,447,000 markasta 773,000 markkaan, jota vastoin työkonoiden vuosikorjausmäärärahaa lisättiin 195,000 markasta 560,000 markkaan; luku päättyi 3,045,200 markkaan ja vähennys oli yhteensä 2,437,500 markkaa. Luku Sekalaista, josta metsänhoidon ja metsäin vartioinnin määräraha siirrettiin seitsemänteentoista pääluokkaan, osoitti 60,000 markan suuruista arvioitujen menojen vähennystä. Luvussa Työntekijäin erinäiset edut määrärahain vähennys oli 340,000 markkaa, ja menojen laskettiin nousevan yhteensä 3,100,000 markkaan. Lukuun Arvaimattomiin tarpeisiin ja varatöihin merkittiin kaupunginhallituksen käytettäväksi 500,000 markkaa, yleisiin varatöihin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 20,000,000 markkaa ja yleisiin töihin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 6,000,000 markkaa; loppusumma oli 26,500,000 markkaa eli 10,500,000 markkaa suurempi kuin vuoden 1931 talousarviossa.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että uudistöitä, jotka kuuluivat kolmanteentoista pääluokkaan ja joita varten talousarvioon oli merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa ainoastaan kaupunginhallituksen annettua siihen luvan.

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 36.

Neljästoista pääluokka, Katu- ja laiturivalaistus, käsitti määrärahoja yhteensä 7,079,500 markkaa eli 549,500 markkaa enemmän kuin kuluvan vuoden menosäännössä.

Viidennessätoista, Puhtaanapito-nimisessä pääluokassa menot edelliseen vuoteen verraten olivat 4,472,648 markkaa pienemmät; määrärahoja tarvittiin näet 14,286,512 markkaa vuoden 1931 vastaavan määrän oltua 18,759,170 markkaa. Ensimmäisessä luvussa, Puhtaanapitohallitus ja puhtaanapitolaitos, määrärahat lisääntyivät 7,740 markkaa ja toisessa luvussa, Tilivirasto, 2,765 markkaa; viimeksi mainitusta luvusta poistui tilapäisen työvoiman määräraha kokonaan. Kolmanteen lukuun merkittiin kaupungin katuosuuksien puhtaanapitomäärärahat, jotka nousivat 6,627,791 markkaan jääden 1,616,509 markkaa alle vuoden 1931 vastaavan määrän; vähennyksestä kohdistui suurin osa eli 1,061,200 markkaa erään Työpalkat. Neljanteen lukuun, Kaupungin kiinteistöt ja mukavuuslaitokset, sisältyi määrärahoja yhteensä 1,584,790 markkaa eli 661,410 markkaa vähemmän kuin kuluvan vuoden menosäännön mukaan; työpalkkamäärärahaa alennettiin 377,300 markkaa. Viidennessä luvussa, Yksityisten katuosuudet, määrärahain loppusumma oli 1,095,736 markkaa osoittaen 223,906 markan lisäystä, josta 200,000 markkaa tuli työpalkkamäärärahan osalle. Kuudennessa luvussa, Yksityisten kiinteistöt, joka päättyi 4,210,550 markkaan, arvioitujen menojen vähennys oli 640,650 markkaa, mistä työpalkat aiheuttivat 324,680 markkaa. Kahteen viimeksi mainittuun lukuun merkittiin uudet määrärahat yleisten laitteiden kunnossapitoa varten, viidenteen lukuun 13,340 markkaa ja kuudenteen 34,910 markkaa. Uudistoihin ja uudishankintoihin varattiin 190,500 markkaa edellisen vuoden talousarvion vastaavan määrän oltua 1,979,000 markkaa. Myönnettyistä määrärahoista oli 16,000 markkaa tarkoitettu puhtaanapitotyökoneiden ja 50,000 markkaa autokorjaamon työkonien hankintaa varten sekä 124,500 markkaa erään rakennuksen sisustamiseen autotalliksi. Kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin varattiin 50,000 markkaa. Tätä pääluokkaa käsitellessään kaupunginvaltuutetut päättivät, että ylimääräistä työvoimaa vaativat lumityöt vuonna 1932 oli suoritettava kaupunginhallituksen antamien tarkempien ohjeiden mukaan joko vakinaisina tai varatoinä.

Kuudenteentoista pääluokkaan, Keskuskeittola, merkittiin ainoastaan mainitun laitoksen menot, koska tori- ja hallikaupan sekä kauppahallien valvonnasta johtuvat menot oli siirretty seitsemänteentoista pääluokkaan. Keskuskeittolan määrärahat nousivat 7,322,000 markkaan ja osoittivat 753,000 markan suuruista lisääntymistä. Vuokramääräraha korotettiin 297,000 markasta 383,000 markkaan, koska keskuskeittolan kaupungintalossa olevan huoneiston vuokra oli laskettava lämpöineen; toisaalta lämpömääräraha aleni 200,000 markasta 40,000 markkaan. Ruokintamäärärahaa lisättiin 885,000 markkaa ja se merkittiin 4,585,000 markaksi, koska keskuskeittola oli tehnyt lastentarhain kanssa sopimuksen ruokatavarain hankkimisesta, minkä lisäksi aikomuksena oli järjestää ilmainen ruoantarjoilu työttömille¹⁾. Samasta syystä korotettiin työpalkkamäärärahaa 75,000 markkaa eli 1,175,000 markkaan. Liikkeen laajenemisen johdosta korotettiin käyttövaroiksi nimitettyä määrärahaa, joka oli aiottu sekalaisten kulujen suorittamiseen, 52,000 markkaa, jota vastoin Hietarannan ravintolan määrärahaa alennettiin 110,000 markkaa.

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 73.

Melkoiselta osalta uuteen Kiinteä omaisuus nimiseen seitsemänteentoista pääluokkaan merkittiin kiinteistölautakunnan alaisten hallinnonhaarojen menot, jotka aikaisemmin oli merkitty eri kohtiin talousarviota. Ensimmäinen luku, Kiinteistölautakunta ja kiinteistötoimisto, sisälsi määrärahoja yhteensä 2,524,497 markkaa. Palkkioita varten varattiin 105,500 markkaa, sääntöpalkkaisia virkoja varten 1,867,964 markkaa ja palkkasääntöön merkitsemättömiä vakinaisia virkoja varten 39,633 markkaa, tilapäistä työvoimaa varten 194,400 markkaa ja kesälomasijaisia varten 2,400 markkaa. Muista määrärahoista mainittakoon tarverahat, jotka merkittiin 100,000 markaksi. Tähän lukuun sijoitettiin aikaisemmin kolmanteentoista pääluokkaan sisällyneet määrärahat Muovailutyöt, karttojen painatus y. m., 40,000 markkaa, Tarveaineita ja apuripäivätöitä mittauksissa, 55,000 markkaa, Kolmio-, polygoni- ja kartoitusmittaus, 45,000 markkaa, Yleiskarttojen valmistus, 5,000 markkaa, ja Geodeettisten kojeiden hoito y. m., 5,000 markkaa. Matkakuluihin varattiin 25,000 markkaa. Toiseen lukuun merkittiin maatalousosaston hoitamien tilojen menot; tämä luku vastasi osapuilleen vuoden 1931 talousarvion seitsemännentoista pääluokan toista lukua, kuitenkin siten, että lakkautetun maatalouslautakunnan menot olivat jääneet pois ja maatalouskonttorin menot sisältyivät ensimmäiseen lukuun. Tässä otettiin huomioon Talin tilan joutuminen kaupungin huostaan ¹⁾. Sääntöpalkkaisia virkoja varten osoitettiin 22,680 markkaa ja tilapäistä työvoimaa varten 1,080,000 markkaa. Metsänhoitoa varten merkittiin 20,000 markkaa ²⁾. Tähän lukuun merkityt määrärahat päättyivät 2,594,180 markkaan. Kolmanteen lukuun, Talo-osaston alaiset kiinteistöt, merkittiin määrärahoja yhteensä 4,330,700 markkaa. Kaupunkitalojen arvioidut menot merkittiin erityiseen alinimikkeeseen, joka lähinnä vastasi vuoden 1931 talousarvion seitsemännentoista pääluokan ensimmäistä lukua, ja ne nousivat yhteensä 1,398,810 markkaan, mistä kaupungin omiin tarpeisiin käytettyjen kiinteistöjen menoihin 1,197,013 markkaa, ravintolain ja kioskien menoihin 2,750 markkaa ja yksityisille vuokrattujen tai muulla tavalla käytettyjen rakennusten menoihin 199,047 markkaa. Tässä otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös kahden virutushuoneen lakkauttamisesta ³⁾. Poliisihuoneistojen menoihin, jotka aikaisemmin olivat sisältyneet viidenteen pääluokkaan, osoitettiin 1,138,401 markkaa; tässä huomattakoon, että uuden raatihuoneen menot sisältyivät edelliseen alinimikkeeseen, jota vastoin poliisilaitokselle vuokrattujen entisessä Stockmannin toiminimen talossa Sofiankadun varrella sijaitsevien huoneistojen vuokra merkittiin tähän. Kaupungin kiinteistöissä olevien poliisihuoneistojen arvioitu vuokra merkittiin tähän lukuun. Kunnallisten työväenasuntojen menoihin osoitettiin 788,260 markkaa, jolloin arvioitujen menojen vähennys oli 212,615 markkaa; siirtolapuutarhain menot, jotka aikaisemmin olivat sisältyneet seitsemännentoista pääluokan vastaavaan lukuun, oli nyt siirretty tämän pääluokan neljänteen lukuun. Alinimike Kauppahallit ja -torit vastasi osapuilleen aikaisempaa kuudennentoista pääluokan toista lukua ja sisälsi määrärahoja yhteensä 586,580 markkaa, tässä otettiin huomioon Vallilan kauppahallin lakkauttaminen ³⁾. Erinäisiä huoneenvuokria varten varattiin lopuksi erityiseen nimikkeeseen määrärahoja yhteensä 422,057 markkaa; vastaavat määrärahat olivat aikaisemmin sisältyneet yhdeksännentoista pääluokan toiseen lukuun. Tähän sisältyivistä määrärahoista oli rauta-

¹⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 10. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 41. — ³⁾ S:n s. 26.

tiehallitukselle Katajanokalta vuokratun huoneiston aiheuttama määräraha alentunut 192,184 markasta 109,800 markkaan, ja Osakeyhtiö Stockmannin talojen vuokran suorittamiseksi joulukuun 8 ja 31 p:n 1930 väliseltä ajalta merkittiin 82,737 markkaa¹⁾. Neljänteen lukuun merkittiin kansanpuistojen, siirtolapuutarhain ja urheilukenttään arvioitut menot, yhteensä 2,233,972 markkaa. Kansanpuistojen menot, jotka vuoden 1931 talousarviossa olivat 2,799,099 markan suuruiset, arvioitiin 1,922,172 markaksi. Tähän kohtaan merkittiin uusia määrärahoja eläinten ostamiseksi Korkeasaareen 15,000 markkaa ja Korkeasaaren kevät- ja syysliikenteen ylläpitämiseksi 17,000 markkaa. Siirtolapuutarhain menoihin varattiin 36,800 markkaa, urheilu- ja pesäpallokenttiä varten 260,000 markkaa, Kaisaniemen verkkopallokenttää varten 10,000 markkaa ja Käpylän ravirataa varten 5,000 markkaa. Tähän sisältyvistä määrärahoista mainittakoon urheilukenttään järjestysmiesten ja rahastuksen aiheuttama määräraha, 135,000 markkaa, jota määrättäessä oli otettu huomioon kaupunginvaltuuston päätös kenttään käyttömaksujen kantamistavasta²⁾. Koska kenttävuokra oli tarkoitettu kannettavaksi määräprosenttein bruttotuloista, edellytti tämä, että kaupunki huolehti lippujen myynnistä ja otti palvelukseensa tarpeellisen järjestysmiehistön, minkä lisäksi tarkoituksena oli, että Eläintarhan yleisen urheilukentän riisuutumispaviljonkiin otettaisiin maksua vastaan vaatteita säilytettäväksi. Tähän merkittiin myöskin uusia määrärahoja, nim. korjauksia varten 5,000 markkaa ja uudisrakennuksia varten 100,000 markkaa, siitä telttakaton teettämiseen Eläintarhan urheilukentän toiseen istumaparvekkeeseen 50,000 markkaa, lämminvesisuihkun järjestämiseen samalle urheilukentälle 20,000 markkaa sekä Hesperian pesäpallokentän soittolavan muuttamiseen pukusuojaksi ja istumaparvekkeeksi 30,000 markkaa. Viidenteen, Kiinteistöostot-nimiseen lukuun merkittiin valtion ja kaupungin välisestä tilusvaihdosta³⁾ aiheutuviin menoihin 5,169,600 markan suuruinen määräraha, Talin kartanon ostoon⁴⁾ 2,000,000 markkaa ja eräiden Botby gods aktiebolagin maa-alueiden ostoon⁵⁾ 180,000 markkaa eli yhteensä 7,349,600 markkaa. Kuudenteen lukuun, Sekalaiset menot, sisältyi määrärahoja yhteensä 620,000 markkaa; kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten palkkioihin varattiin 40,000 markkaa, liikenteenlaskujen järjestämiseen 20,000 markkaa, erinäisille maalaiskunnille suoritettaviin veroihin 25,000 markkaa, yleisiin kiinteistöjen palovakuutusmaksuihin 200,000 markkaa ja Kulosaaren sillan käyttökustannuksiin 135,000 markkaa. Kiinteistölautakunnan käytettäväksi arvaamattomiin menoihin varattiin 100,000 markkaa ja kaupunginhallituksen käytettäväksi arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 100,000 markkaa. Seitsemänteen lukuun merkittiin lopuksi 100,000 markkaa kaupunginvaltuuston käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin. Koko seitsemännentoista pääluokan loppusumma nousi 19,756,357 markkaan.

Kahdeksanteentoista pääluokkaan, Eläkkeet ja apurahat, merkittiin määrärahoja 5,127,046 markkaa eli 550,052 markkaa enemmän kuin kuluvasi vuodeksi.

Yhdeksanteentoista pääluokkaan, Sekalaiset menot, josta entinen toinen luku, Erinäiset huoneenvuokrat, oli siirretty seitsemänteentoista pääluokkaan, merkittiin määrärahoja 14,990,392: 50 markkaa yli edellisen vuoden vastaavan määrän eli 67,424,700 markkaa; lisäyksestä kohdistui 7,000,000 markkaa

1) Ks. v:n 1928 kert. s. 14 ja seur. — 2) Ks. tätä kert. s. 5. — 3) Ks. v:n 1927 kert. s. 22. — 4) Ks. v:n 1930 kert. s. 10. — 5) Ks. tätä kert. s. 7.

verotusvarojen ja muiden tulojen poistoon ja palautukseen, mikä määräraha katsottiin olevan merkittävä 28,000,000 markaksi. Irtaimisto-nimisessä luvussa kaluston hankintamääräraha aleni 700,000 markkaa eli 300,000 markkaan ja palovakuutusmaksujen määräraha 55,000 markkaa eli 20,000 markkaan¹⁾. Yleishyödyllisten tarkoitusten määräraha supistui 1,000,000 markasta 800,000 markkaan. Lukuun Lisäykset palkkamenoihin merkittiin 350,000 markkaa vähemmän kuin vuodeksi 1931 eli 625,000 markkaa. Lukuun Sekalaiset määrarahat aikaisemmin sisältyneistä määrärahoista poistettiin kokonaan koulujen talviurheiluvälineiden osto- ja hoitomääräraha, ja urheilu- ja voimisteluseurain y. m. avustusmäärärahoja supistettiin. Helsingin suojeluskunnan avustusmääräraha merkittiin entisin määrin 200,000 markaksi. Valiokunta- ja komiteamenoihin varattiin 100,000 markkaa vuoden 1931 talousarvion vastaavan määrän oltua 150,000 markkaa, ja opintomatka-stipendien määräraha aleni 250,000 markasta 25,000 markkaan. Taideteosten hankkimiseen julkisille paikoille ei merkitty määrärahaa. Tähän otettiin 5,000,000 markan suuruinen määräraha myönnettäväksi kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti lainaksi Suomen punaiselle ristille²⁾. Uusi 20,000 markan suuruinen määräraha merkittiin avustukseksi Suomen kaasusuojelujärjestölle. Helsingin kaupungin historiatoimikunnan käytettäväksi³⁾ myönnettiin 45,000 markkaa. Koska kaupungin eri virastojen laatimat talousarvioehdotukset oli laadittu edellyttäen, että vesijohtoveden hinta jäisi ennalleen, merkittiin tähän 400,000 markan määräraha kaupunginhallituksen käytettäväksi vedenhinnan korotuksesta aiheutuvien kustannusten suorittamiseen⁴⁾. Lopuksi merkittiin tähän lukuun 24,000,000 markkaa annettavaksi lainaksi Helsingin makasiiniosakeyhtiölle kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen⁵⁾ mukaisesti. Koko luku Sekalaiset määrarahat päättyi 30,179,200 markkaan. Naisten työtupain talousarvioon merkityt nettomenot arvioitiin 25,000 markkaa pienemmiksi kuin edellisenä vuonna eli 500,000 markaksi, minkä lisäksi mahdollisen naisten työttömyyden lieventämiseen varattiin kaupunginhallituksen käytettäväksi 2,500,000 markkaa. Kaupunginvaltuuston yleisiä käyttövaroja vähennettiin 300,000 markkaa ja ne merkittiin 700,000 markaksi, ja kaupunginhallituksen yleiset käyttövarat alenivat 500,000 markkaa eli 500,000 markkaan, minkä lisäksi kaupunginvaltuuston käytettäväksi työttömyyden seurausten lieventämiseen merkittiin 2,500,000 markkaa, mistä määrästä valtuusto kuitenkin aikaisemmin oli osoittanut 700,000 markkaa työttömien ilmaisten ateriain kustantamiseen⁶⁾, ja kaupunginhallituksen käytettäväksi samaan tarkoitukseen 250,000 markkaa.

Kaupunginhallitusta kehoitettiin huolehtimaan siitä, että virastojen työ mikäli mahdollista suoritettiin niiden vakinaisin työvoimin, niin että tilapäisen työvoiman määrärahoista voi jäädä säästöä.

Tuloarvio. Edellisen vuoden säästöksi merkittiin 1,000,000 markkaa.

Ensimmäisessä osastossa, Lainat ja korot, kaupunginvaltuusto osoitti alla mainittuihin tarkoituksiin seuraavat määrarahat vuoden 1930 dollari-lainasta:

Laina Helsingin makasiiniosakeyhtiölle ⁵⁾	Smk 24,000,000: —
Vesijohto Pohj. Hesperiankatuun	» 96,000: —
Kaasujohto »	» 7,000: —
	Smk 24,103,000: —

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 46. — ²⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 162. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 104. — ⁴⁾ S:n s. 64. — ⁵⁾ S:n s. 44. — ⁶⁾ S:n s. 73.

Vuoden 1932 8 %:n obligatiolainasta osoitettiin seuraavat määrät:

Vesijohtojen rakentaminen ¹⁾	Smk	1,318,000: —
Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajentaminen ja uusi-		
minen ¹⁾	»	264,000: —
Uusien kaasuuunien rakentaminen ¹⁾	»	700,000: —
Uusien rakennusten teettäminen sähkölaitokselle ²⁾	»	2,800,000: —
Sähkölaitoksen johtoverkon laajentaminen ²⁾	»	1,815,000: —
Katuvalaistuksen parantaminen ²⁾	»	256,000: —
Teurastamon rakennuttaminen ³⁾	»	19,500,000: —
Kyläsaaren puhdistuslaitos ³⁾	»	2,700,000: —
Länsisataman rakennustöiden jatkaminen ⁴⁾	»	1,315,000: —
Erään Itämerenkadun osan viertäminen ⁴⁾	»	115,000: —
Katajanokan sataman rakennustöiden jatkaminen ⁴⁾ ..	»	100,000: —
Herttoniemen sataman rakennustöiden jatkaminen ⁴⁾ ..	»	18,000,000: —
Tilusvaihto valtion kanssa ⁵⁾	»	5,169,600: —
Talin tilan osto ⁵⁾	»	2,000,000: —
Eräiden Puodinkylän alueiden osto ⁵⁾	»	147,400: —
Laina Suomen punaiselle ristille ⁶⁾	»	5,000,000: —
Yhteensä Smk		61,200,000: —

Vesijohtotöitä varten lainavaroista myönnettyt rahamäärät tekivät kaksi kolmannesta menojen kokonaismäärästä. Kaasulaitoksen putkiverkon ja uunien aiheuttamista arvioiduista menoista osoitettiin kolmas osa lainavaroista, kun taas sähkölaitoksen johtoverkkoa ja katuvalaistuksen parantamista varten lainavaroista osoitetut rahamäärät vastasivat kahta kolmannesta kyseisistä menoista. Muissa edellä luetelluissa tapauksissa osoitettiin koko menosumma lainavaroista lukuun ottamatta eräiden Puodinkylän alueiden ostoon varattua määrää, 180,000 markkaa, josta ainoastaan 147,400 markkaa osoitettiin lainavaroista. Lukuun Korot merkittiin kaupungin arvioidut korko- ja osinkotulot 17,668,586 markaksi lisäyksen ollessa 2,239,901 markkaa; erityisinä erinä merkittiin nyt rakennuslainain korot, 1,200,000 markkaa, ja Helsingin makasiiniosakeyhtiön lainan korot, 1,769,250 markkaa. Kaupungin laitosten ja lautakuntain konttokuranttilien korot merkittiin 810,000 markkaa pienemmiksi kuin vuoden 1931 talousarviossa. Kaupungin osakkeiden osingot, joita edellisessä talousarviossa oli 1,982,685 markkaa, arvioitiin 4,844,336 markaksi; eri erät oli tällöin laskettu kertomusvuoden osinkotulojen mukaisiksi; suurin erä oli Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön osakkeiden osinko, joka arvioitiin 20 %:ksi eli 3,740,000 markaksi. Koko tämän osaston tulojen summa oli 103,971,586 markkaa, mitä vuoden 1931 talousarviossa vastasi 85,514,685 markkaa.

Tuloja tuottavat oikeudet nimen toisen osaston kolmesta luvusta ensimmäinen, Erinäiset verot, osoitti 60,000 markan vähennystä, joka johtui koiraveron tuoton odotetusta vähenemisestä, kun taas kolmannessa luvussa, Sekalaista, erän Veronlisäystä kannanta-ajan jälkeen maksetuista veroista arvioitiin vähenevän 100,000 markkaa. Toiseen, Satamat-nimiseen lukuun merkityt tulot arvioitiin 6,007,430 markkaa pienemmiksi kuin vuoden 1931

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 93. — ²⁾ S:n s. 94. — ³⁾ S:n s. 95. — ⁴⁾ S:n s. 96. — ⁵⁾ S:n s. 99. — ⁶⁾ S:n s. 100.

talousarviossa. Tämän osaston tulojen kokonaismäärä väheni 6,166,420 markkaa ja merkittiin 27,759,430 markaksi.

Terveyden- ja sairaanhoito nimiseen kolmanteen osastoon sisältyvien tulojen laskettiin vähenevän 3,328,412 markkaa eli 20,842,330 markkaan. Luvun Terveydenhoito arvioidut tulot osoittivat 51,323 markan lisäystä, pääasiallisesti sen johdosta, että henkisesti sairaiden keskuskodin tulojen laitoksen laajentamisen jälkeen odotettiin lisääntyvän 51,169 markkaa. Lukuun Sairaanhoito merkityistä tuloista alennettiin Marian sairaalan hoitomaksuista kertyvää tuloa 100,000 markkaa ja viranhaltijain luontoiseduista suoritettavaa korvausta 357,735 markkaa, jota vastoin köyhäinhoidon kaupungin sairaaloissa annetusta sairaanhoidosta suoritettavan korvauksen arvioitiin kohoavan 270,000 markkaa. Valtionavut merkittiin alemmin määrin kuin aikaisemmin, nim. 3,176,000 markaksi vuoden 1931 vastaavan määrän oltua 6,423,000 markkaa; mielisairasosastoja varten kaupungin laskettiin saavan 6 markkaa hoitopäivältä eli 2,196,000 markkaa ja tuberkuloosisairaala varten 7 markkaa hoitopäivältä eli 980,000 markkaa. Kaupungin sairaus-sijoista Suomen punaisen ristin sairaalassa laskettiin kertyvän hoitomaksuja 60,000 markkaa.

Neljännessä, Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta nimisessä osastossa tulojen lisäys arvioitiin 786,813 markaksi ja tulot yhteensä 15,890,689 markaksi. Kunnalliskodin ja työlaitoksen tulot arvioitiin 9,596,256 markaksi eli 1,737,578 markkaa suuremmiksi kuin vuoden 1931 talousarvion mukaan. Tähän lukuun sisältyvistä tuloeristä kohosi köyhäinhoidon työtupain tuotto 850,000 markkaa eli 1,000,000 markkaan ja köyhäin ylläpidosta saatava korvaus 950,000 markkaa. Lastenhuoltolaitosten tulojen arvioitiin alenevan 950,765 markkaa. Koulukotien valtionavut, jotka aikaisemmin oli arvioitu 50 %:ksi menoista, laskettiin nyt 35 %:n mukaan ja merkittiin 1,647,415 markaksi eli 979,977 markkaa pienemmiksi kuin vuoden 1931 tuloarviossa.

Viidennen, Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen osaston tulosääntö aleni 3,401,705 markkaa eli 12,270,177 markkaan. Tähän kuuluvien laitosten valtionavut merkittiin huomioon ottaen kansakoulujen ja työväenopistojen valtionapua koskevat muutetut lakimääräykset seuraavin määrin:

Kansakoulut.....	Smk	4,540,000: —
Kansakoulunoppilaiden kesävirkestys	»	385,000: —
Yleiset ammatillaiskoulut	»	166,636: —
Valmistavat ammattikoulut	»	1,974,990: —
Työväenopistot	»	479,145: —
Lastentarhat laitoksineen	»	2,188,885: —
Kaupunginorkesteri.....	»	500,000: —

Yhteensä Smk 10,234,656: —

Vuoden 1931 tuloarvioon sisältyi edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettyjä valtionapuja yhteensä 13,738,682 markkaa.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti anoa valtioneuvostolta kaupunginorkesterille vuodeksi 1933 500,000 markan suuruista valtionapua.

Teknillisten laitosten kaupungille aiheuttamat tulot merkittiin kuuden osastoon ja arvioitiin 145,216,820 markaksi, mikä määrä oli vuoden 1931 talousarvion vastaavaa määrää 3,367,284 markkaa pienempi. Vesijohtolaitoksen tulojen arvioitiin laitoksen taksojen korottamisen ¹⁾ johdosta lisääntyvän

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 64.

993,880 markkaa, kaasulaitoksen tulojen sensijaan alenevan 6,017,000 markkaa kaasunkulutuksen ja sivutuotteiden myynnin supistumisen sekä viimeksi mainittujen hinnan alenemisen johdosta. Sähkölaitoksen tulojen arvioitiin lisääntyvän 1,655,836 markkaa.

Seitsemännessä eli yleisten töiden osastossa, josta rakennuskonttorin toimitusmaksuista ja verkkopallokentistä kertyvät tulot oli siirretty kymmenenteen osastoon, tulojen arvioitu vähennys oli 271,580 markkaa, jolloin kokonaistulot merkittiin 644,169 markaksi; sekalaisten tulojen erä aleni 200,000 markkaa eli 400,000 markkaan.

Kahdeksanteen osastoon merkittiin puhtaanapitolaitoksen tulot miltei kaikki vuoden 1931 tuloarvion vastaavia määriä pienemmiksi. Vähennys arvioitiin 185,000 markaksi, ja osaston loppusumma oli 7,170,000 markkaa.

Yhdeksänteen osastoon merkittiin ainoastaan keskuskeittolan tulot, jotka arvioitiin 7,832,000 markaksi eli 932,000 markkaa suuremmiksi kuin vuoden 1931 talousarvion mukaan. Kauppahallien ja -torien tulot oli tästä osastosta siirretty seuraavaan.

Laajennettuun Kiinteä omaisuus nimiseen kymmenenteen osastoon merkittiin ensimmäiseen Kiinteistötoimisto-nimiseen lukuun aikaisemmin seitsemänteen osastoon sisältyneet toimitusmaksut, 15,000 markkaa, ja uutena eränä karttain ja jäljennöksiä myynnistä saatavat tulot, 3,500 markkaa, yhteensä siis 18,500 markkaa. Toiseen lukuun merkittiin tontinlunastukset sekä tonttien ja alueiden vuokrat. Tonttien myynnistä ja myytyjen tonttien kauppahinnan kuolekuksesta arvioitiin kertyvän 7,000,000 markkaa, mitä vuoden 1931 talousarviossa vastasi 6,875,000 markkaa. Tonttien ja alueiden vuokrat, mikä erä osapuilleen vastasi aikaisemmin kymmenennen pääluokan kolmanteen lukuun sisältyneitä eriä Rakennusten ja tilusten vuokrat sekä Tilapäiset maan ja kenttään vuokrat, merkittiin 7,309,000 markaksi. Asuntotonteista laskettiin saatavan 2,435,592 markkaa, teollisuus- ja varastotonteista 4,200,000 markkaa, viljelyspalstoista 106,230 markkaa, bensiniäsemistä 498,000 markkaa ja sekalaisista vuokrista 69,178 markkaa. Eri momenttiin merkittiin edelleen kaupungin omien laitosten maanvuokrat, 1,196,080 markkaa, joten koko luvun loppusummaksi tuli 15,505,080 markkaa. Kolmanteen, Maatilat-nimiseen lukuun merkittiin maatalousosaston hoitamien tilojen tulot 3,022,782 markaksi. Rakennusten sekä myynti- ja toripaikkojen vuokriin sisältyivät ensi sijassa kaupunkitalojen vuokrat, 5,336,200 markkaa, jolloin vuokra oli merkitty ainoastaan niissä tapauksissa, joissa kaupunki sai joko täyden tai osittaisen korvauksen, kun taas kysymys vuokran veloittamisesta kaupungin omilta laitoksilta katsottiin olevan jätettävä eri esityksen varaan; edellä mainituista määristä tuli virastovuokrien osalle 2,476,800 markkaa, luontoisetujen korvauksen osalle 59,400 markkaa ja käteisvuokrain osalle 2,800,000 markkaa. Poliisihuoneistojen vuokrat merkittiin eri momenttiin 3,274,376 markaksi, mistä käteisvuokria 317,380 markkaa, luontoisetujen korvauksia 54,444 markkaa ja virastohuoneistojen arvioituja vuokria menoarvion viidenteen pääluokkaan merkittyä menoerää vastaava määrä, 2,902,552 markkaa. Kunnallisten työväenasuntojen vuokrat arvioitiin 3,000,000 markaksi eli 440,580 markkaa pienemmiksi kuin vuoden 1931 talousarvion mukaan; vähennys aiheutui siitä, että Mäkelänkadun asuntoryhmän vuokria oli alennettu 50 markkaa kuukaudelta. Uuteen, Myynti- ja toripaikkojen vuokrat nimiseen momenttiin oli yhdistetty kauppahallien ja toripaikkojen vuokrat, jotka aikaisemmin olivat sisältyneet yhdeksänteen osastoon, sekä ulkosalla olevien myyntipaikkain vuokrat, jotka

aikaisemmin oli luettu tilapäisiin maan ja kenttään vuokriin. Momentin loppusumma oli 2,800,000 markkaa, mistä 1,700,000 markkaa laskettiin saatavan kauppahalleista, 550,000 markkaa torimyyntipaikoista ja loput makkarain, jäätelön y. m. myyntipaikoista. Tähän lukuun sisältyi niin ollen tuloja yhteensä 14,410,576 markkaa. Viidenteen lukuun merkittiin kansanpuistojen tulot, 860,520 markkaa, siirtolapuutarhain tulot, 73,662 markkaa, ja urheilukenttään tulot, 197,000 markkaa, joten luvun loppusumma oli 1,131,182 markkaa. Kuudennessa, Erinäiset vuokrat nimisessä luvussa tulot kadun erilleen aitaamisesta rakennustarkoituksiin arvioitiin 100,000 markaksi, lastensuojelulautakunnan alaisten tilain vuokrat 595,700 markaksi, kansakoulujen vuokrat 8,781,134 markaksi, suomenkielisen työväenopiston talon vuokra 581,247 markaksi ja lastentarhain vuokrat 74,440 markaksi. Luku päättyi 10,132,521 markkaan ja koko kymmenes osasto 44,220,641 markkaan.

Yhdenteentoista osastoon merkityt sekalaiset tulot nousivat yhteensä 8,685,874 markkaan oltuaan vuoden 1931 talousarviossa 2,840,806 markkaa. Tähän osastoon merkittiin rakennustarkastuksen toimitusmaksuja 250,000 markkaa eli 175,000 markkaa enemmän kuin kuluvaksi vuodeksi. Erinäisten luontoisetujen korvaus merkittiin 928,899 markaksi eli 171,557 markkaa pienemmäksi kuin aikaisemmin. Työnvälityksestä saatava valtionapu arvioitiin 28,125 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1931 talousarvion mukaan. Valtion suoritettava verotusvalmistelukunnan huoneiston vuokran korvaus merkittiin tähän 210,000 markaksi ja henkikirjoittajan huoneiston vuokran korvaus 26,400 markaksi. Lopuksi merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisen kaupungin viranhaltijain palkkain alennuksen johdosta 6,000,000 markan tuloerä¹⁾.

Kahdenteentoista, Verotus-nimiseen lukuun merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotuksella koottava määrä, joka vuoden 1931 talousarviossa oli ollut 191,060,145 markan suuruinen, 234,007,810 markaksi, joten lisäys oli 42,947,665 markkaa.

C. Muut asiat.

Kaupunginvaltuuston työjärjestys. Kaupunginhallituksen laatima Helsingin kaupunginvaltuuston työjärjestys ehdotus vahvistettiin²⁾ noudatettavaksi, sitten kun siihen oli tehty eräitä pienehköjä muutoksia.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjat. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että valtuuston tarkistettut pöytäkirjat oli ennakolta ilmoitettuna aikana pidettävä yleisön nähtävänä kaupunginkansliassa.

Helsingin kaupungin historia. Helsingin kaupungin historiatoimikunta lähetti kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi mainitun työn ohjelman sekä tämän ohjelman nojalla laaditun teoksen toimitus- ja painatuskustannusten arvion. Toimikunta suunnitteli, että varsinainen historia valmistuisi vuoteen 1940 mennessä, jolloin tuli kuluneeksi kolmesataa vuotta Helsingin siirtämisestä nykyiselle paikalleen, sekä että koko teos käsittäisi 190 painoarkkia eli 3,040 suurta sivua ja julkaistaisiin seitsemänä osana. Ensimmäinen osa ilmestyisi vuonna 1934 ja sisältäisi lyhyen katsauksen Helsingin

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 49 ja seur. — ²⁾ Kvsto 22 p. huhtik. 9 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 1. — ³⁾ Kvsto 28 p. tammik. 8 §.